

---

100 ГОДИНА
100 УМЕТНИКА
100 ДЕЛА

Уметнички павиљон
„Цвијета Зузорић“
22. новембар – 12. децембар 2019.

Галерија УЛУС
22. новембар – 3. децембар 2019.

Београд

Сто година обликовања ликовног живота у Србији

Наталија Церовић

О изложби

Јубилеј Удружења ликовних уметника Србије представља прилику за подсећање на улогу ове организације у обликовању уметничког живота у Србији, као и на бројне изазове са којима се удружење суочавало током свог стогодишњег постојања. Мада се званична удруживања ликовних уметника на нашој сцени обично не одликују трајношћу, УЛУС је током свог првог века пребродио бројне трансформације и задржао статус највеће асоцијације уметника у земљи. УЛУС тренутно има око 2500 чланова, а готово сви уметници у Србији били су чланови овог кровног еснафског удружења.

Овај каталог и јединствена изложба приређена у УЛУС-овим галеријским просторима, Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ и Галерији УЛУС, настали су као израз захвалности и поштовања према напорима оснивача овог удружења, који су покушали да оснивањем еснафске организације заштите своја професионална права и створе услове за даљи развитак ликовне уметности на овим просторима. Уз осниваче, представљени су и уметници који су наставили да унапређују те идеје током века постојања Удружења, као и добитници награда на великим годишњим изложбама УЛУС-а почев од 1960. године. Сходно стогодишњици оснивања Удру-

жења, определили смо се за симболичан избор 100 уметника. Иако 100 издвојених уметника припадају различитим временима, ликовним дисциплинама, правцима и стилевима, свако од њих је на свој начин допринео афирмацији српске ликовне уметности.

Оснивачи Удружења били су еминентни и награђивани уметници, покретачи уметничког и културног живота у Београду и иницијатори многих акција које су унапредиле нашу ликовну сцену. Школовани у иностранству и надахнути жељом да се уметност у Србији професионализује, укључи у светске токове и нађе специфично место у друштвеном животу заједнице која се убрзано трансформисала, оснивачи Удружења имали су непроцењиве пионирске заслуге у неговању ликовне културе, буђењу интересовања за уметност код шире публике и поправљању положаја уметника. Пошто је једна од основних намера Удружења, забележена у записницима првих седница, била је да се свим члановима омогући да на редовним заједничким изложбама покажу своја дела, годишње изложбе су најпригоднији критеријум за овај преглед 100 година.

Код припреме и конципирања каталога и изложбе нашли смо се у незавидној ситуацији да из драгоценог ликовног материјала одаберемо најтипичније уметнике за одређено раздобље. Иако је постојање потпуно неутралног критеријума илузорно, награде на Пролећној и Јесењој изложби узете су као основа која омогућава што непристраснији дијахронијски пресек излагачке сцене УЛУС-а. Важно је истаћи да је реч о признањима која сами уметници додељују својим колегама и да се у томе крије њихов особен значај. Уместо критеријума појединачног селектора – историчара уметности, избором награђених на Пролећној и Јесењој изложби користимо критеријуме заједнице уметника. Ове изложбе годинама представљају најпоузданији приказ стваралаштва чланова УЛУС-а (а у случају Пролећне изложбе, чак и оних уметника који нису чланови ове организације) и јединствена су прилика да се кроз радове које жирира Уметнички савет УЛУС-а на једном месту сагледају поетике око 150 уметника. За изложбе УЛУС-а одувек је било карактеристично то што су се на њима показивала сва актуелна збивања и покрети у ликовним уметностима. Од прве Јесење изложбе 1928. године, традиционалне годишње манифестације су омогућавале да се запазе

и донекле прате промене у схватању и приступу уметности онако како су се јављале и нестајале у оквиру опште уметничке климе.

У случају уметника који су излагали пре 1960. године, када се први пут додељују годишње награде УЛУС-а, нисмо могли да се руководимо критеријумом награда, па смо се зато определили за критеријум присутности. За период до 1960. изабрали смо уметнике који су редовно излагали на најзначајнијим изложбама Удружења, личности чије стваралаштво карактерише висок домет. Реч је о успешним уметницима, утицајним педагозима, водећим представницима уметничких праваца који су обележили ту епоху или о појединцима који су били путоказ наредним генерацијама. Организација изложбе која обухвата 100 година, 100 уметника и 100 радова је представљала велики технички изазов, пошто је била ограничена и условљена недостатком времена, простора, логистике, људских ресурса и материјалних средстава. Премда су у каталогу приказани сви одабрани уметници и њихова дела, на изложби се неће наћи део репрезентативних радова. До последњег тренутка су се ишчекивале вести о датуму реновације Уметничког павиљона „Цвијета Зузорић“, од чега је зависила реализација изложбе, тако да је цели пројекат морао бити организован у рекордно кратком року. Проблем код прикупљања уметничких дела из збирки музеја и галерија је у сложеној, опсежној и дуготрајној процедури позајмице радова. Будући да због временских ограничења нисмо могли да позајмимо радове из музеја и галерија, определили смо се за дела из репрезентативне приватне колекције и из атељеа самих аутора. Сlike и скулптуре из музејских збирки биће представљене путем видео презентације на изложби. Народни музеј, Музеј савремене уметности и Уметничка галерија „Надежда Петровић“ дозволили су употребу репродукција изабраних радова из њихових збирки у каталогу.

У Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ биће изложени радови из приватне збирке господина Радивоја Дражовића, која по избору дела представља једну целину заокружену са мером, посвећеношћу и личним печатом колекционара. Колекција Дражовић, која је брижљиво сакупљана у току четири деценије, садржи слике, скулптуре и објекте из друге половине XX и почетка XXI века. За Павиљон је уступљено 40 радова од исто толико умет-

ника, што ће бити прво представљање ове колекције у јавности. У Галерији УЛУС налазиће се 23 дела која су сликари, графичари, вајари и уметници из области проширених медија уступили из сопствених атељеа.

У оквиру обележавања јубилеја биће организован и пратећи програм. У сарадњи са РТС и редакцијом Трезора биће приказане документарне емисије о значајним сликарима, селидби УЛУС-а 1985. године и ванредној скупштини организованом тим поводом. Удружење се од свог настанка профилисало као институција од посебног културног значаја, а материјал из архива РТС чува његову комплексну историју од препуштања забораву. Због друштва у коме и за које УЛУС делује, важно је да остане траг о достигнућима и проблемима који су га пратили.

Каталог који је пред вама је још један такав траг о раду УЛУС-а. Овај текст по први пут доноси детаљан и свеобухватан историјат целог века Удружења на једном месту. Уз текст, биографије и личне фотографије уметника и репродукције свих 100 одабраних радова, каталог обухвата низ докумената (записници са првих седница Удружења и први Правилник УЛУ) који осветљавају историју о којој се премало зна.

Верујемо да су каталог и изложба поводом 100 година Удружења одговарајући омаж оснивачима и њиховим племенитим намерама да оно буде уређено по мери сваког ликовног уметника, а њих је за ових 100 година било неколико хиљада.

Чланови УЛУС-а нису дозволили да их спута ограниченост ма каквог уметничког програма, већ су остајали отворени за проток идеја које су пристизале са наредним нараштајима. Иако је следствено времену мењало своју физиономију, Удружење је одувек било засновано на плурализму и равноправном егзистирању авангардних и традиционалних приступа, а та духовна и идејна разноликост постала је правило. На УЛУС-овим изложбама је био највећи збир свега што улази у уметнички живот, из чега је тек после следило одабирање и класификација. Можда и ненамерно отворена за све самом својом организационом структуром, ова посебна институција је окупљала основне и почетне креативне енергије око себе да би их усмерила

ка њиховој даљој судбини, што доказује чињеница да је велики број еминентних уметника заступљених у овом каталогу започео каријеру управо излагањима у УЛУС-овим галеријским просторима.

Речи Павла Васића из 1975. применљиве су у 2019. години: „У исто време УЛУС као друштвени и културни организам представља већ увелико један одређен појам и један императив без кога се наш уметнички живот не може замислити.“¹ Уочавајући објективност и непристрасност као основне принципе организације, он закључује да је УЛУС, иако никада није преузео улогу регулатора уметничког живота, био са својим масовним изложбама „несумњиво оно Сен Реалово огледало које шета дуж друмова и рефлектује верно све што се дешава на уметничком пољу, било то са жиријем или без жирија.“²

¹ Павле Васић, „Тридесет година УЛУС-а“, у *Тридесет година Удружења ликовних уметника Србије 1945-1975* (Београд: Удружење ликовних уметника Србије, 1975), стр. IX.
² Исто.

ИСТОРИЈАТ УДРУЖЕЊА ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА СРБИЈЕ

Почеци (1919–1941)

Удружење ликовних уметника (УЛУ) основано је 1919. године, али је заправо наставило деловање првог професионалног Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику, које је настало у Београду још 1898. и угасило се 1903. године услед недовољне активности чланова, као и због општих прилика тога времена које нису биле повољне за деловање и опстанак једног удружења уметника. Појава Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику сведочи да су наши ликовни уметници већ на самом почетку свог бројног јачања и раста увидели потребу удруживања и заједничког рада са уметницима сродних грана на развијању уметности у Србији, а кроз то на обезбеђењу услова за свој бољи и адекватнији положај у друштву.³ Део ликовних уметника из Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику 1904. године, на стогодишњицу Првог српског устанка, оснива Друштво српских уметника ЛАДА, а исти уметници (Бета Вукановић, Урош Предић, Марко Мурат, Ђорђе Јовановић, Симеон Роксандић итд.) после Првог светског рата одлучују се да створе ново заједничко еснафско удружење.

³ Љубомир Никић, „Удружење ликовних уметника у Београду 1919.“, у *Удружење ликовних уметника у Београду 1919.* (Београд: Удружење ликовних уметника Србије, 1969), стр. 129.

Оснивање Удружења ликовних уметника 15. новембра 1919. године у Београду било је кулминација дугогодишњих тежњи за стварањем кровне сталешке организације уметника. Код уметника је сазрела свест о важности заједничких акција којима се утицало на побољшање професионалног статуса уметника, деловало на ширу културну средину, подизао укус публике и мењале се њене навике. За разлику од уметничких група, заснованих на сродним уметничким циљевима и поетичким афинитетима чланова, Удружење ликовних уметника упутило је позив за окупљање и професионално организовање свим уметницима у земљи, независно од њихових уметничких стремљења, политичких идеја и припадности одређеном ликовном правцу или покрету. За првог председника Удружења изабран је Урош Предић, човек беспрекорног професионалног угледа и личног интегритета, који је својим ауторитетом и идејама доприносио свим акцијама за обезбеђивање бољих услова на уметничкој сцени у земљи. Удружење ликовних уметника конципирано је као савез југословенских удружења, са центрима у Београду, Загребу и Љубљани који ће делегирати једнак број чланова за заједничке конгресе.

Формирањем заједничког удружења, уметници су покушали да реше своја егзистенцијална питања и да се изборе за квалитетнију уметничку сцену у Србији. Оснивачи УЛУ не само да су формулисали и систематизовали проблеме везане за живот и рад ликовних уметника, представили их друштву и указали на њихов значај, него су то успели у времену када се једва назирала потреба њиховог решавања⁴, на самом почетку живота у заједничкој држави Срба, Хрвата и Словенаца.

Општи програм рада усвојен на 5. седници УЛУ у 13 тачака фокусира се на друштвена и еснафска питања, а не на идејна и уметничка, као што је то био случај са програмским текстовима других уметничких група. Овај документ од посебног значаја, који у целости објављујемо у овом каталогу, обухвата сва питања која су условила професионално организовање уметника, као што су радно време и плате уметника у државној служби, субвенције и пензије, стипендије и усавршавања у иностранству, решење проблема атељеа, организација уметничких школа, изградња уметнич-

⁴ Исто, стр. 136.

ких домова и изложбених дворана, државни откупи радова и поруцбине, чување и проучавање старина, заштита ауторских права, популаризација уметности, организовање изложби и сарадња са иностраним организацијама. Захтев да се формира уметнички савет при Министарству просвете посвећен искључиво ликовној уметности био је први корак ка институционалном уређењу Удружења и адекватном репрезентовању уметника при државним установама. Уметнички савети били су конципирани као „тело које би дало директиву за организовање уметничких послова у целој нашој држави“⁵. Чланове савета бирало је Удружење ликовних уметника гласањем на конгресу и они су били дужни да подносе редовне извештаје Удружењу. Моша Пијаде у чланку *Положај уметника у нашем друштву*, заснованом на реферату који је прочитан на седници УЛУ, описује савете као тело које би зависило од поверења чланова удружења уметника и које не би смело учинити ништа „што би по схватању свих уметника било штетно или супротно њиховим циљевима“⁶.

У *Правилима Удружења ликовних уметника* из 1920. године, члан 3 дефинише циљ Удружења:

„Циљ је удружења да код ликовних уметника развија класну свест, другарску солидарност и да води борбу:

- 1) **за заштиту духовних и материјалних интереса својих чланова;**
- 2) **за заштиту уметности у целој земљи.**

⁵ Исто, стр. 133.

⁶ Моша Пијаде, „Положај уметника у нашем друштву“, *Слободна реч*, бр.4, 4. XII 1921.

Због далекосежности и аргументованости ставова, овај одломак заслужује да га пренесемо у целости: „Одељење за уметност у Мин.просвете, односно *Уметнички савет* за ликовне уметности у том одељењу не би никако смео бити једна бирократска институција јер ће уметници онда имати да се боре уместо против једног министра против неколико министара. Уметнички савет напротив биран од уметника, зависан од целокупног уметничког народа здруженој у овој организацији, мора бити спроводник код државе општих тежњи и захтева уметника и само тако можемо очекивати да ће то одељење функционисати на њихову општу корист. Само на тај начин могу они радити на побољшању својих услова за живот и рад, а да ништа не жртвују од своје слободе уметничког опредељивања. Верујем да је то случај код свих уметника да им је слобода уметничког схватања више свега осталога, па чак више и од економске слободе. Јер, ако су уметникови материјални услови рђави, он онда не може да ради, али ако он те услове добије жртвујући своју уметничку слободу, онда прави уметник *неће* да ради...“

Да би тај циљ постигао, Удружење ликовних уметника уложиће све своје снаге да утиче на друштво и на државу, као представницу друштва, да би услови живота и рада ликовних уметника, који су до сада били и сувише запостављани, постали такви, да би ликовни уметници могли што слободније и што потпуније развијати своје способности и у пуној мери одговарати своме високом културном задатку.⁷

Интерпретација основног циља Удружења доводила је до бројних сукоба око начина деловања организације. Већ након деценије рада УЛУ, 1929. године, група уметника састављена претежно од минхенских и париских ђака незадовољних пријемом нешколованих уметника у УЛУ покушала је да створи ново Друштво квалификованих уметника, али су се 1932. вратили Удружењу ликовних уметника. Прва декада УЛУ била је обележена и сталним недостатком излагачког и радног простора. Седиште Удружења било је у Јевремовој улици, а за седнице је коришћена сала Друге мушке гимназије. Велике изложбе су биле ретке, одржавале су се у просторијама Министарства иностраних послова, Друге мушке гимназије и Официрског дома и имале су групни карактер, док су значајне самосталне изложбе (на пример, изложба Леона Коена 1926. и Саве Шумановића 1928. године) биле одржаване у још мањем простору школе Краљ Петар Први. Удружење пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“ донекле је решило проблем специјализованог излагачког простора тако што је 1928. године уз помоћ добротворних прилога изградило Уметнички павиљон „Цвијета Зузорић“ по пројекту арх. Бранислава Којића. Павиљон је отворен првом Јесењом изложбом, која је обухватала радове београдских уметника, а 1929. у Павиљону се одржава прва Пролећна изложба, уз учешће уметника са целог југословенског простора. Представници УЛУ су учествовали у раду селекционе комисије и жирија свих годишњих изложби у „Цвијети Зузорић“, што обухвата 13 Јесењих и 12 Пролећних изложби до 1941. године.

Иако већина историчара наводи да је идеја о изградњи Павиљона „Цвијета Зузорић“ потекла од Бранислава Нушића, увидом у записнике УЛУ од 14.

⁷ *Правила Удружења ликовних уметника* (Београд: Штампарија К.Грегорића, 1920), стр. 15.

јуна 1921.⁸ (које по први пут преносимо у овом тексту) закључује се да је првобитна иницијатива ипак потекла од самих уметника, док је Нушић, тада на позицији управника Уметничког одељења при Министарству просвете, ентузијастично прихватио идеје уметника и реализовао их оснивањем Удружења пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“ 1922. године.

⁸ Одломке из Записника XXVI редовне седнице одржане 14. јуна 1921. године преносимо без измена:

„Присутан довољан број чланова, секретар чита записник прошле седнице, на којој примећују неки чланови, да је бивши председник Предић већ подузео кораке код Пупина у Америци за помоћ његову и нашег света за Павиљон, што Бијелић исправља у записнику.“

„Опет се говори о Павиљону. Председник предлаже да се упути акт свима виђенијим личностима, банкама, друштвима и г. Павловић говори о плану Павиљона. Бранко Поповић га пресеца изјављујући да је то најлакша ствар, има много преча а то је имати новац – земљиште за њ.“

„Бранко говори о потреби стварања друштва лепе уметности и да он упућује апел грађанству и свима који би нам могли помоћи. Треба изабрати виђеније личности, примити их у чланство итд. Росандић предлаже да се у почетку ангажује 10 виђенијих београђанки и да оне почну ствар. Поповић Бр. каже да упутимо позив 30 и да они почну ствар, наравно ако пристану. На предлог Бранков пописују се најважније личности, којима би се позив имао упутити и то су: Вајферт, Грамбер др, Пашић, Воја Вељковић, Воја Маринковић, Паја Маринковић Прибичевић, Лукинић, Кумануди, Вел Јанковић, Добра Митровић, Хрибар, дир. југосл. банке Пиац, Љуба Давидовић, Драшковић, Калина Симон Франц посланик, др Душ. Бошковић, Цвијић, Б. Поповић, Слоб. Јовановић, др Белић, Станоје Станојевић, Таназовић, Андра Стевановић, др Вл. Петковић, Вулић, Жујевић, др Суботић старији, Нушић, Цар, Грол, Бинички, Милоје Милојевић, Христић, Коњевић, Маринковић, Бора Станковић, Гавриловић, Милутиновић, Станојевић, Тодоровић, Чича Илија итд. Банке (директори), председници свих акционарских удружења, све фабрике, начелник мин. фин. Миша Стојковић. Уредници неки виђенији, председници Комора; трговинске, занатлијске, индустријске, др Дери, Душ. Николајевић, Месаровић и Павловић, Вуловић и Гавриловић, Мислетић, Ризнић, Ђорђе Ђорђевић, Ђукановић, Цвијановић, Кон, Були Бенцион, адв. Челебоновић, Ђура Јовановић Цупара, дир. гимн. Поповић, Јова Јовановић дир. осн. школа, Јефта Павловић, Патријарх, митрополите, др. Лалошевић, Хаџић мин. војни, Стева Бошковић, пуковник, Бојовић војвода, ген. Зечевић, Јеша Дамјановић, принц Павле, пук. Воја Максимовић Уд. Ратника, Драгомир Јанковић, мин. двора, Пера Поповић, нач. мин. просв, арх. Маслаћ, Коруновић, Лука Беловић, Милан Јовановић фотограф, Уд. Књ. Воја Јовановић, власник Мисли Јанковић, Преседница Кола Срп. Сестара, председница друштва Књегине Љубице, Прес. Женс. друштва, подпр. К. С. Сестара, женског учит. удружења, супруга мин. Хаџића, Гђа Пашић, Гђа Паје Маринковића, Караџић, Каснер, Лујка Кладис, Гђа Миља Илић, Гђа Хартовић, Гђа Милојевићка Иванка. Пера Одавић, Гђа Мила Станаревић, Гђа Љубица Тодоровић, Стева Тодоровић сликар, Гђа Нака Спасићка.“

Записник показује да је заматка Удружења пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“ и акција за које се то друштво залагало постојао пре званичног формирања организације.

Историје Павиљона „Цвијета Зузорић“ и Удружења ликовних уметника остаће неодвојиво испреплетане све до данас. До почетка зидања Уметничког Павиљона, чланови УЛУ редовно су учествовали у свим акцијама прикупљања средстава за изградњу и били су веома активни у раду ликовне секције и програма Удружења пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“. Отварањем Павиљона уметнички живот постаје интензивнији и организованији захваљујући томе што је највећим делом био концентрисан у Павиљону и тиме постао прегледан за историчаре и уметничке критичаре.⁹

Група младих уметника сукобљава се са управом „Цвијете Зузорић“ 1936. године због критеријума жирирања и трошкова за издавање простора. Они бојкотују излагања у Павиљону, а сукоб се шири на цело Удружење и кулминира обарањем управе УЛУ и избором нове управе састављене од тзв. „бојкоташа“. Део старијих чланова јавно се ограђује од промењене политике удружења, а нова управа, без могућности коришћења Павиљона „Цвијета Зузорић“, организује четири велике изложбе УЛУ: прву у згради Природно-математичког факултета 1936, другу у просторијама Техничког факултета 1937, трећу у Инжењерском дому 1938. и четврту у Соколском савезу 1939. године.¹⁰ Сукоб је решен 1940. године, када „бојкоташи“ поново излажу у Павиљону „Цвијета Зузорић“. Иако је завршен помирењем, бојкот је допринео осветљавању тешког материјалног положаја младих уметника (недостатак интересовања шире публике, превисоке цене опреме радова, изнајмљивања простора и организације изложби итд.) и анализи начина за његово унапређење. Акција ове групе уметника показала је да су еснафска питања истовремено општа културна питања своје заједнице и да је могуће обраћање публици без посредника у виду Удружења пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“.

Рад Удружења ликовних уметника прекинут је почетком рата 6. априла 1941. године. Тиме је стављена тачка на вероватно најузбудљивији период Удружења, када су створене основе његове делатности које су присутне

⁹ Павле Васић, „Уметнички живот у Београду и награда Политике“, у *Добитници Политичке награде* (Београд: НО Политика, 1979), стр.15.

¹⁰ Исто, стр. 17.

и данас. Основана од стране уметника који су се школовали у Паризу, Минхену, Кракову и Прагу, организација је обележена и надахнута југословенским духом, али се својим делатностима уткала у токове европске уметности тога доба. У деценијама преображаја у свим порам друштва, УЛУ је утицао на повећање интересовања за ликовну уметност у целој Краљевини СХС, као и на видљиво побољшање животних услова уметника, посебно захваљујући иницијативама за државне откупе радова и за изградњу атељеа. Напредак се посебно уочава од 1929. године: изложбени живот постаје динамичан, појављују се приватни колекционари и ствара нова, едукована публика. Социјални преображај је изазвао поларизацију; с једне стране групе *Облик*, *Дванаесторица* и *Десеторица*, а са друге *Лада* и *Зограф*, али и појава група са изразитом социјалном ангажованостју, као што су *Независни* и *Живот*, које су условиле појаву *Салона независних*. Представници свих ових група били су чланови УЛУ, а заслуга Удружења је у томе што је прихватило све тенденције, успоставило демократско одлучивање о свим питањима, борило се за егзистенцијалне и уметничке интересе свих својих чланова и тиме дало позитиван пример за следеће нараштаје.

Обнова (1944–2019)

Две недеље после ослобођења Београда, 3. новембра 1944. године, Удружење обнавља рад. Удружење ликовних уметника, које је до тада било југословенско удружење, 1945. године прераста у Удружење ликовних уметника Србије (УЛУС), које је обухватало и ликовне и примењене уметности, а затим се укључује у Савез удружења ликовних уметника Југославије. Одлуком градске управе, УЛУС добија на коришћење и управљање Уметнички павиљон „Цвијета Зузорић“. Удружење пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“ гаси своју делатност да би УЛУС преузео излагачки програм Павиљона, а акт предаје Павиљона УЛУС-у потписује последња председница „Цвијете Зузорић“ Криста Ђорђевић. Захваљујући ентузијазму уметника, УЛУС 1950. године добија нови излагачки простор, Галерију УЛУС на Теразијама бр. 2, која ће ту радити до 1959. године и селидбе у нове просторије у улици Вука Караџића.

У првим послератним годинама УЛУС наставља да буде огледало промена и да усмерава уметнике, тако да велике изложбе УЛУС-а нуде нијансиран преглед тадашњих доминантних тенденција у уметности. Према речима Павла Васића, свака изложба је давала повода опширним дискусијама о изложеним делима и њиховој већој или мањој оправданости, а то је расположење добијало и свој наставак у клубу уметника, где су такође држана и различита предавања (Графика Жака Калоа, Уметност француске револуције, Проблеми композиције и др.).¹¹ Овај период рада УЛУС-а карактеришу постепено удаљавање од захтева социјалистичког реализма и освајање већих уметничких слобода. Иако је било релативно краткотрајно, инсистирање на фигуративном сликарству са ратном и социјалном тематиком имало је више фаза. Павле Васић примећује да постоји велика разлика између периода од 1945. до 1948. и наредног од 1948. до 1950. у погледу избора мотива, пошто са временом мотиви из рата постају ређи, а мотиви из обнове и изградње чешћи, док од 1950. мотиви из обнове и изградње уступају место интимнијим интересовањима уметника.¹² На изложби УЛУС-а 1948. готово половина радова имала је такве мотиве и могли би да се оквалификују као уметност са тезом.¹³ На дискусијама у УЛУС-у „крис-талисало се схватање да појам социјалистичког реализма мора да буде схваћен широко, екстензивно“ и да се ублажи извесна искључивост чија би буквална примена лишила сцену доприноса истакнутих уметника.¹⁴

После Трећег пленума ЦК Комунистичке партије Југославије, који је омогућио слободу уметничког изражавања, социјалистички реализам престаје да буде доминантан правац и бива замењен социјалистичким естетизмом. Већ 1951. јављају се назнаке апстрактне уметности, експресионизам *Децембарске групе*, донекле интимистичке тежње *Београдске групе*, група *Једанаесторица* сачињена претежно од младих сликара из *Задарске групе*...

¹¹ Павле Васић, „Тридесет година УЛУС-а“, у *Тридесет година Удружења ликовних уметника Србије 1945-1975* (Београд: Удружење ликовних уметника Србије, 1975), стр. VII.

¹² Исто.

¹³ Исто.

¹⁴ Исто.

У тој клими положај уметника се осетно побољшава. УЛУС се укључио у проналажење нових начина за стимулацију и унапређење услова живота и рада уметника. Повећавају се могућности за запослење после завршене Академије ликовних уметности, излагачки простори постају бесплатни за младе и неафирмисане уметнике, олакшан је одлазак у иностранство преко стипендија за студијске боравке (Париз остаје најважнија дестинација), формирају се фондови за помоћ уметницима и УЛУС почиње да додељује атеље на коришћење својим члановима. Оснива се синдикат УЛУС-а. Први број часописа Удружења ликовних уметника Србије *Лик* излази 29. новембра 1950. године.

Педесете године обележене су и динамичном излагачком активношћу УЛУС-а. Уз помоћ Комисије за културне везе са иностранством, 1952. године у Павиљон „Цвијета Зузорић“ стиже капитална Изложба савременог француског сликарства, преглед најзначајних покрета и уметника модерне уметности (Пикасо, Шагал, Миро, Матис итд.). Као и Изложба француске уметности 19. века две године раније, овај велики културни догађај био је тумачен као знак коначног отварања према свету. Уследио је низ иностраних изложби које су омогућиле да београдски уметници буду у контакту са глобалним уметничким токовима или да уживо виде ремек-дела светске уметности, као у случају велике изложбе Париске школе 1958. године. Такође, у Павиљону се 1955. године организује изложба скулптура Хенрија Мура уз предговор Херберта Рида и присуство самог аутора.

Међу самосталним изложбама у Павиљону треба издвојити изложбу Миће Поповића октобра 1950. пропраћену Поповићевим ауторским текстом за каталог, где је изнео свој уметнички *credo*, и изложбу Милана Коњовића 1951, коју је првог дана посетило чак 2000 посетилаца. Галерија УЛУС на Теразијама добрим изложбама је за кратко време стекла бројну публику и остварила сарадњу са иностранством, за којом се тада све више осећала потреба. Београд је 1951. био полумилионски град, а Изложбу репродукција посетило је око 15000 посетилаца. Изложба Петра Лубарде у Галерији УЛУС у мају 1951. била је историјски значајна као увођење новог модела слике и нове дефиниције сликарства. Отворена ка асоцијативном, чак апстрактном, са експресионистичким или надреалистичким призву-

ком, ова изложба је означила драстичан прекид са Лубардиним ранијим фазама.¹⁵ Рехабилитација међуратне уметности извршена је изложбом „70 сликарских и вајарских радова београдских сликара и вајара 1920-1940“, која је била састављена углавном од дела из збирке Павла Бељанског. Изложбу је за већ за прву недељу посетило око 8000 посетилаца. Покушаји да се ова изложба одбије на Скупштини УЛУС-а и да се укине часопис *Лик* били су узрок раздора унутар удружења. Из сукоба који је трајао од 1951. до 1953. године настала је група *Самосталних*. Због несугласица између ликовних и примењених уметника Удружење примењених уметника одваја се од УЛУС-а 1953. године, а исте године Друштво српских уметника *Лада* обнавља свој рад у оквиру УЛУС-а.

Крајем педесетих и почетком шездесетих, ликовну сцену у Србији карактерише директно повезивање са кретањима у уметничким центрима света, појава нових праваца, попут београдског енформела и интегралне слике *Медиале*, сукобљавање дијаметрално супротних поетика и трагање за новим формама. Групне изложбе УЛУС-а настављају да буду огледало свих присутних струјања, али и да креирају пожељну климу за развој уметности и дају печат уметничком животу земље. Павле Васић, најпоузданији хроничар рада УЛУС-а у тим годинама, увек је наглашавао важност УЛУС-ових изложби: „Изложбе УЛУС-а су у највећој мери одражавале сложеност идеја и сукобе, полет и деклинацију схватања, захваљујући своме масовном карактеру; у том смислу оне су биле информативније од других манифестација у којима се више испољавала једна субјективна концепција него жеља да се пружи објективна слика збивања у нашој уметности.“¹⁶

У циљу додатне афирмације уметника и охрабривања за даљи рад, УЛУС је 1960. године установио годишње награде УЛУС-а које су се додељивале на Јесењој изложби, Златну палету за сликарство, Златну иглу за графику и Златно длето за скулптуру. Од 1967. године ове годишње награде почињу се додељивати на Пролећној изложби УЛУС-а, док се тек 1985. на предлог

¹⁵ Миодраг Б. Протић, *Југословенско сликарство шесте деценије* (Београд: Музеј савремене уметности, 1980), стр. 25.

¹⁶ Павле Васић, „Тридесет година УЛУС-а“, у *Тридесет година Удружења ликовних уметника Србије 1945-1975* (Београд: Удружење ликовних уметника Србије, 1975), стр. VIII.

Уметничког савета успоставља нова награда Јесење изложбе, која је додељивана за целокупни опус, а не за појединачни рад на изложби, и која је подразумевала штампу монографије и организацију самосталне изложбе награђеног аутора.¹⁷ Осим награде, уводи се излагање по позиву и жирирање радова на Јесењој изложби, која је од 1947. до 1985. била ревијална изложба. Сви жирији на изложбама УЛУС-а били су састављени од чланова Уметничког савета и Управног одбора Удружења.

Иако Јесења и Пролећна изложба трају у континуитету од оснивања Павиљона „Цвијета Зузорић“ 1928. године, са увођењем награда оне добијају нову димензију.¹⁸ Обе изложбе од почетка су засноване на институцији конкурса и конципиране у знаку отворености према различитим уметничким оријентацијама. Награде донекле мењају приступ „случајног узорка“ и подједнаког односа према свим представљеним поетикама. У непристрасни пресек значајних ликовних појава на тадашњој сцени уводи се елемент квалитативне процене, рангирања и издавања појединаца – добитника награде.

Шездесетих и седамдесетих година, у време додатне фрагментације сцене, брзе промене уметничких праваца, појаве концептуалне уметности, експанзије нових медија и експерименталног приступа ствалаштву, УЛУС показује могућност коегзистенције и сарадње прилично удаљених идеја и спремност за померање нових граница у уметности. Иако се Удружење од седамдесетих све више фокусира на социјална и синдикална питања на уметничком животу у земљи.¹⁹ УЛУС успева да регулише статус самосталних уметника, реши проблеме радног стажа, здравственог, социјалног и пензионског осигурања својих чланова, као и да подржи урбанистички план Београда којим су се обезбедили атееи за до тада рекордан број уметника.

¹⁷ Циљ је био да се озбиљном селекцијом укаже на изузетне уметничке вредности кроз окупљање значајних уметника и представљање њихових дела, а да се награђеном уметнику обезбеди стручно припремљена монографија. Нажалост, објављено је свега 9 монографија.

¹⁸ Додуше, на Јесењој изложби се од 1932. до 1937. године додељивала угледна Политикина награда за ликовну уметност, која је тада била конципирана као награда за младе уметнике.

¹⁹ Павле Васић, „Тридесет година УЛУС-а“, у *Тридесет година Удружења ликовних уметника Србије 1945-1975* (Београд: Удружење ликовних уметника Србије, 1975), стр. IX.

УЛУС од 1972. године управља Фондом за унапређење стваралаштва младих уметника. Двогодишња стипендија коју је овај Фонд обезбеђивао додељивана је у циљу подстицања креативности уметника до 35 година старости, који су у свом раду већ дали доказ о таленту и постигли извесан степен афирмације. Управни одбор Фонда за компензацију је узимао дела од корисника и имао је право да их излаже, позајмљује или продаје, стварајући на тај начин нова средства за Фонд. Фонд је имао двоструки значај: посредно је утицао на креативну климу, радне услове и материјалну безбедност младих уметника, али је истовремено израстао у значајну и вредну збирку уметничких дела. Фонд је званично угашен 1992. а последњи конкурс за одабир радова био је 1990. Пажљивом анализом преосталих радова из збирке Фонда младих могуће је остварити увид у развојне специфичности значајних ликовних уметника и опште ликовне климе тог периода. „Језгро фонда“ састављено од остварења која су остала у трајном власништву оснивача може да потврди актуелност и вредност збирке и да допринесе остварењу идеје да се она стручно обради и преобрази у сталну поставку од ширег културног и друштвеног значаја.

Удружење је истрајавало у својој мисији упркос недостатку излагачког простора, организационим проблемима и сталним селидбама које су обележиле седамдесете године. Управа УЛУС-а била је принуђена да се због реновирања Уметничког павиљона „Цвијета Зузорић“ 1973. године пресели у ново седиште у Делијској улици. Павиљон се 1975. године поново отвара 16. Октобарским салоном у организацији КЦБ. Иако УЛУС наставља да реализује свој излагачки програм у обновљеном Павиљону, седиште организације остаје у Делијској улици до 1977. године, када се због реконструкције ове улице канцеларије УЛУС-а селе у Баба Вишњину улицу бр. 19. Затим галерија у улици Вука Караџића престаје са радом, а УЛУС, уместо јединственог простора, добија на коришћење Павиљон у Масариковој, где је још шездесетих година био организован први Октобарски салон и Тријенале југословенске ликовне уметности. Ни ово изнуђено решење није потрајало. Изложбени павиљон у Масариковој срушен је за потребе изградње јавне гараже, а УЛУС за Галерију добија скромни простор у згради Борбе.

Статус Павиљона „Цвијета Зузорић“ такође је претрпео велике промене. Заједница културе Београда 1978. године формира Самосталну радну заједницу Уметнички павиљон „Цвијета Зузорић“. Премда део програма „Цвијете“ остаје резервисан за традиционалне изложбе УЛУС-а и самосталне изложбе чланова Удружења, оснива се Програмски савет чија ће излагачка политика резултирати великим бројем успешних студијских и монографских изложби. Ту спадају изложба *Енформел*, чији је аутор био Лазар Трифуновић, затим *Нова фигурација*, изложба *Медиале* и годишња изложба. Избор чији су аутори били еминентни критичари и историчари уметности. Размена великих изложби са водећим галеријама са простора целе Југославије (Модерна галерија из Љубљане, Уметнички павиљон из Загреба, *Collegium Artisticum* из Сарајева) функционисала је на бази реципроцитета и учврстила постојеће везе на овом културном простору, које ће у следећој деценији бити покидане. Самостални рад Павиљона обележили су и успеси на интернационалном плану. Организују се изложбе иностране уметности (Шпански енформел, Немачка кинетичка уметност, Фински дизајн, Италијанска савремена уметност итд.) и јача сарадња са страним културним центрима и амбасадама. Павиљону је у периоду 1981–1986. поверена организација Октобарског салона. Важно је истаћи да године постојања Самосталне радне заједнице „Цвијета Зузорић“ представљају један од ретких периода када је ова галерија имала адекватну материјалну и логистичку подршку државних институција, што је био један од основних узрока тадашњих изузетних резултата. Добијање Вукове награде 1984. године најбоље сведочи о културном доприносу Павиљона као независне институције.

Градска управа 1985. године присилно исељава УЛУС из Баба Вишњине улице бр. 19 због доделе тог простора продавници намештаја. Богата архива УЛУС-а и Павиљона и око 1500 радова из Фонда младих завршили су буквално на улици. Историја УЛУС-а се понавља када су протести у питању, с разликом што су се 1936. године уметници бунили против неповољних услова излагања, а у овом случају остали су препуштени сами себи. Незадовољни уметници организују масовне протесте са захтевом да се УЛУС-у врати Павиљон на коришћење и управљање. Град испуњава захтеве уметника и од 1986. до данас седиште Удружења је поново у Павиљону.

Последња изложба која се реализује у самосталном Павиљону је изложба Амерички дизајн, коју је посетило чак 40.000 посетилаца. Након гашења радне заједнице „Цвијете Зузорић“ део запослених остаје да ради у оквиру УЛУС-а. Док је делатност Самосталне радне заједнице „Цвијета Зузорић“ у потпуности била финансирана од стране градског Секретаријата и Министарства културе, предајом Павиљона на коришћење и управљање УЛУС-у финансијска помоћ је редукована на минимум. Удружењу се за потребе обимне документације и архивске грађе додељује стан у Мишарској 1, у коме се смешта део уметничких дела из Фонда младих, а 1989. године УЛУС добија нову галерију у Кнез Михаиловој бр. 37, која својим програмима убрзо постаје престижно место за презентацију самосталних и ауторских изложби.

Због све већег уплива микс медија на изложбама Удружења, средином осамдесетих била је покренута иницијатива да се уведе нова секција за овај вид ликовног стваралаштва. Поред сликарске, вајарске и графичке секције, у УЛУС-у од 1988. егзистира секција проширених медија, а на Пролећној изложби 1999. године први пут се уводи Награда за проширене медије, која се додељује заједно са наградама за сликарство, вајарство и графику. Доминантне карактеристике УЛУС-ових изложби у осамдесетим годинама, као што су постмодернистички приступ, реинтерпретација традиционалних тема у новом кључу, колажни проседе и коришћење нових медија, настављају да буду присутне и у деведесетим, када се друштвена клима неповратно погоршала.

Услед распада Југославије, санкција и немогућности комуникације са другим срединама, током деведесетих чланови УЛУС-а остају ускраћени за учешће на традиционалним и престижним изложбама попут Међународног бијенала графике у Љубљани и Бијенала цртежа у Риједи. У недостатку сарадње са иностраним институцијама, Графичка секција УЛУС-а је покренула иницијативу за организовање Међународног бијенала Графике и постигла велики успех са импресивним одазивом уметника из иностранства. Организациони одбор изложбе успева да формира међународни жири, а УЛУС организује три бијенала, чинећи ову манифестацију традиционалном. Од тог тренутка до данас, четири секције УЛУС-а (сликарска,

вајарска, графичка и проширени медији) постепено преузимају све већи део организације изложби и почињу да самостално осмишљавају излагачки програм.

Иако почетак новог миленијума доноси обнову сарадње са иностранством, крунисану низом капиталних изложби у Павиљону „Цвијета Зузорић“ (*Савремена енглеска уметност из колекције Парагон прес, Мултипли у организацији Британског савета, Гинтер Икер, Дан Рајзингер, 150 година шпанске фотографије* итд.), проблеми деградираног положаја уметника остали су исти.

Рад УЛУС-а у последње две-три деценије отежан је финансијским проблемима. Изгубио се читав низ мера које су обезбеђивале добробит уметницима, а са нестанком некадашње инфраструктуре нестала је и солидарност и системска подршка. Министарство културе и градске институције подржавају појединачне пројекте УЛУС-а преко конкурса, али не постоји план за финансирање активности Удружења у целини. Без логистичке и финансијске подршке и далекосежних планова, све је сведено на импровизацију и на ентузијазам појединаца. Борба за опстанак заменила је борбу за напредак.

Правни статус УЛУС-а је још један симптом недостатка системске подршке. Удружење је званично регистровано као група грађана (додуше, уз статус репрезентативног удружења), иако по свом обиму и врсти делатности има карактер значајне институције културе. УЛУС нема права и бенефиције које су омогућене званичним државним установама, али има обавезе које би ишле са таквим статусом, као што су организација изложби у оквиру редовног и пратећег програма и финансирање радне заједнице и спољних сарадника.

У време комерцијализације свега и непрестане трке за профитом у којој су недовољно лукративне дисциплине осуђене на пораз, уметничко стваралаштво почиње да се посматра као вид индустрије који сам треба да се избори за своје место на тржишту или као инвестиција од које се очекује непропорционално велика зарада у будућности. Последице таквих илу-

зија биће видљиве тек у наредним годинама. Слободни ликовни уметници нису у стању да послују по тржишним принципима ни у много богатијим земљама од наше.

Када је рад уметника обезвређен, послови малобројни, а статус несигуран, важно је што УЛУС и даље омогућава социјално и пензионо осигурање свим ликовним уметницима, чак и онима који нису његови чланови. Док су некада доприноси били уплаћивани преко Секретаријата за културу Београда и других градских управа широм Србије, од 2006. године измирење доприноса врши се директно преко Удружења, мада градске институције обезбеђују потребна средства. Треба додати да државне институције не обезбеђују плате и доприносе радној заједници УЛУС-а, тако да су запослени годинама били на „минималцу“, што додатно отежава изузетно неповољну ситуацију у којој се налази ова заслужна установа.²⁰ Упркос недостатку средстава, Павиљон „Цвијета Зузорић“ и Галерија УЛУС у Кнез Михаиловој остали су међу еминентним излагачким просторима отвореним за све, где посетиоци могу да виде, и то потпуно бесплатно, велике ауторске изложбе, захтевне иностране пројекте и рецентну уметничку продукцију у Србији. У слабој културној понуди, где се многе државне галерије гасе и где су Народни музеј и Музеј савремене уметности доскора били затворени за публику, обе галерије спадају у ретка места која омогућавају да уметничка дела излазе из приватног у јавни простор и ступају у дијалог са (све малобројнијом) публиком.

Будућност УЛУС-ових излагачких и радних простора је неизвесна, будући да је градска управа најавила реконструкцију Павиљона, који зато неће имати излагачки програм 2020. године. Осим тога, тренутно се у Павиљону налази целокупан архив, документација УЛУС-а и радови из Фонда младих, пошто је стан у Мишарској, где су претходно били смештени, 2019. године реституцијом враћен потомцима предатних власника. Не зна се

²⁰ Уговором о поновној додели Павиљона на коришћење и управљање УЛУС-у 1986, Град се обавезао да измирује средства за личне приходке запосленима у Павиљону „Цвијета Зузорић“, као и једном кустосу и рачуновођи у УЛУС-у. То је било примењивано првих неколико година, а онда се сходно друштвеним променама полако и скоро неприметно угасило. Средства су била минимална, тако да је УЛУС од 1991. остао са само два кустоса уместо са пет, да би од 2016. године УЛУС имао само једног кустоса за оба галеријска простора.

где ће бити смештено следеће седиште УЛУС-а, нити како ће се развијати други век ове организације од изузетног културног значаја.

Отварање ове изложбе стицајем околности ставља тачку на једну епоху Павиљона. Надамо се да ће се следећа епоха приближити успесима Павиљона и УЛУС-а који су набројани у овом тексту. Каталог који је према представио је јединствену прилику да се историјска грађа о првом веку Удружења прикупи, анализира, провери, хронолошки поређа и остани забележена у целини на једном месту, уз наду да ће то инспирисати младе истраживаче да детаљно обраде архивски материјал УЛУС-а, који се, и после века постојања Удружења, још увек налази у првој фази обраде. Велика прича која је расута међу правилницима, записницима са састанака, списковима, уговорима, каталозима, кореспонденцијом и годишњим извештајима тек треба да буде систематизирана и презентована јавности. Такође, увид у детаљан и потпун историјат Удружења обезбеђује драгоцене смернице за његову будућност.

Основни програм УЛУ из 1919. у многим аспектима је применљив на данашње борбе ове организације, док у оним дивергентним служи као упозоравајући подсетник колико се Удружење удаљило од првобитних идеја солидарности, пожртвованости и посвећености развоју наше ликовне уметности. У руководству УЛУС-а последњих деценија често постоји отпор модернизацији и сувише инертно прихватање постојећих околности, за разлику од спремности оснивача да делују у складу са просветитељским и еманципаторским циљевима прокламованим на првим седницама Удружења.

Упркос свему, кроз успоне и падове, у неповољним околностима и понекад са неадекватним вођством, Удружење ипак наставља стогодишњу борбу и за духовне и за материјалне интересе уметника. Без планске и системске подршке која би требало да буде основа такве еснафске делатности, УЛУС штити право на достојанствен живот уметника и трага за начинима како да одговори на изазове новог времена и представи се на глобалној уметничкој позорници.

1. *Правила Удружења ликовних уметника*. Београд: Штампарија К.Грегорића, 1920.
2. *Правила Удружења ликовних уметника Краљевине Срба, Хрватата и Словенаца у Београду*. Београд: Графички Уметнички Завод „Планета“, 1925.
3. Васић, Павле. „Тридесет година УЛУС-а“. У *Тридесет година Удружења ликовних уметника Србије 1945-1975*, стр. V-IX. Београд: Удружење ликовних уметника Србије, 1975.
4. Васић, Павле. „Уметнички живот у Београду и награда Политике“. У *Добитници Политичке награде*, стр. 15-19. Београд: НО Политика, 1979.
5. Никић, Љубомир. „Удружење ликовних уметника у Београду 1919“. У *Удружење ликовних уметника у Београду 1919*, стр. 127-136. Београд: Удружење ликовних уметника Србије, 1969.
6. Пијаде, Моша. „Положај уметника у нашем друштву“. *Слободна реч*, бр.4, 4. XII 1921.
7. Поповић, Ђорђе. „Београдско сликарство и вајарство 1920-1940“. *Лик*, бр.4, 1. III 1951.
8. Протић, Миодраг Б. *Југословенско сликарство шесте деценије*. Београд: Музеј савремене уметности, 1980.
9. Протић, Миодраг Б. *Српско сликарство XX века*. Београд: Нолит, 1970.
10. Трифуновић, Лазар. *Српско сликарство 1900-1950*. Београд: Нолит, 1973.

ЛУС
100

Ђорђе Андрејевић Кун

Рођен је 1904. године у Вроцлаву у Пољској. Са родитељима се сели у Београд пред Први светски рат. Штампарски занат завршава 1920. године, а затим учи сликарство на Уметничкој школи у Београду (1920–1925). Студије наставља у Риму, Фиренци и Паризу. Радничком покрету приступа 1934. године. Учествовао је у Шпанском грађанском рату (1937), НОБ-у (1941–1944). Звање мајстор сликар добио је 1947. године. Од 1948. године радио је као редовни професор на Академији ликовних уметности у Београду, а био је и ректор

Уметничке академије у Београду (1959–1963).

Био је члан групе *Облик* (1931–1933) и један од оснивача група *Живот* (1934) и *Независни* (1937), члан УЛУ, а потом УЛУС-а, као и његов секретар од 1947. године. Један је од оснивача Савеза ликовних уметника Југославије 1947. и његов председник од 1957. до 1960. године. Аутор је идејних решења за грбове града Београда и ФНР Југославије. Издао је више мапа графике и дрвореза.

Први пут је излагао на Јесењој изложби у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ (1929), где је одржао и прву самосталну изложбу (1931). Самостално је излагао у Београду, Загребу, Новом Саду, Крагујевцу, Чачку, Скопљу, Берлину, Нишу итд. Учествовао је на Пролећним и Јесењим изложбама УЛУ, а потом УЛУС-а, изложбама графике, београдском Салону независних уметника у Београду, изложбама Облика, првим изложбама Октобарског салона и Тријенала југословенске уметности, као и на изложбама југословенских уметника у иностранству. Изабран је за дописног члана САНУ 1950. године, за редовног 1958, а 1959. за секретара Одељења ликовне и музичке уметности ове институције.

Добитник је бројних награда и државних одликовања.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београда, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 1964. године у Београду.

Мајка, 1937.
уље на платну, 129 x 97 цм
Инв.бр. МСУ/І 1409

Стојан Аралица

Рођен је 1883. године у Шкарама код Оточца. Учио је сликарство у Минхену у приватној школи Хајнриха Книра (1909) и на Академији ликовних уметности (1910–1914). Уочи Првог светског рата изабран је у Минхену за председника друштва Србадија. По избијању рата прелази у Загреб, где отвара приватну школу сликања. На Академији у Прагу усавршава графику. Враћа се у Загреб и 1918. почиње да ради у листу Новости. Патује 1920. у Шпанију и северну Африку. Током 1923. боравио је у Италији, а 1926. одлази у Париз, где остаје до 1933. године. Краће време је похађао атеље Андре Лота. Враћа се у Загреб, одакле је 1941. пребегао у Београд. После рата одлази у Шведску, а 1948. године се поново сели у Београд.

Био је члан УЛУС-а и уметничких група *Облик*, *Дванаесторица* и *Шесторица*.

Прву самосталну изложбу имао је 1920. у Загребу. Учествовао је на Јесењем салону у Паризу (1927), Салону независних у Паризу (1928), Тиљеријском салону (1930), годишњим изложбама УЛУ, а после 1945. УЛУС-а, првим Тријеналима југословенске ликовне уметности и Октобарском салону, као и на репрезентативним изложбама српских и југословенских уметника у земљи и иностранству.

Изабран је за дописног члана САНУ 1965, а за редовног 1968. године. Био је дописни члан ЈАЗУ. Добитник је многих признања, међу којима су Октобарска награда града Београда (1959), Седмојулска награда (1963), Награда АВНОЈ-а (1973), Орден републике са златним венцем (1978), Орден рада са црвеном заставом, Орден заслуга за народ и Орден братства и јединства.

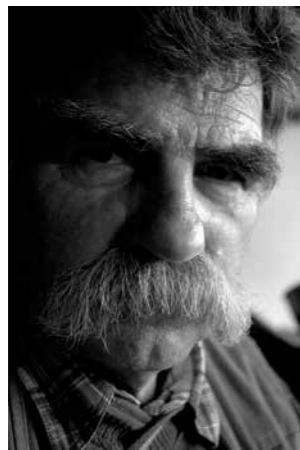
Дела му се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Модерној галерији у Загребу, Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду, Музеју града Београда, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству. Меморијална збирка Стојана Аралице отворена је у Оточцу 1972. године.

Умро је 1980. године у Београду.

Мотив из Лике, 1969.
уље на платну, 73 x 111 цм
Колекција Дражовић

Исак Аслани

Рођен је 1945. године у месту Дунав, општина Гњилане. Студирао је на Академији ликовних уметности у Београду у класи проф. Зорана Петровића и Недељка Гвозденовића, а дипломирао је 1972. године у класи проф. Љубице-Цуце Сокић. Постдипломске студије завршио је 1975. код проф. Раденка Мишевића. Био је на више студијских путовања: Грчка, Бугарска, Румунија, Мађарска, Италија, Француска, Белгија, Швајцарска... Члан је УЛУС-а од 1974. године.

Самостално излаже од 1974. године и приредио је 12 самосталних изложби, девет у Београду и по једну у Новом Саду, Бијељини и Земуну. Учествовао је на око 200 колективних

изложби у земљи и иностранству од 1969. до данас, као и на више сликарских, вајарских и керамичких колонија и симпозијума у земљи и иностранству.

Последњих година развија свој ликовни израз кроз нове медије (дигитална уметност).

Добитник је бројних награда за фотографију и сликарство, као што су Прва награда за сликарство ВПШ у Приштини (1969), Награда „Петар Лубарда“ (1975, први пут установљена), Награда Октобарског салона за сликарство (1977), Прва награда за малу пластику Београдског бијенала цртежа и мале пластике (2006), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2006) итд. Дела Исака Асланија налазе се у музејима, галеријама, библиотекама, друштвеним институцијама и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Козмосит, 2000.
мермер, 30 x 20 x 20 цм

Милош Бајић

Рођен је 1915. године у Ресановцима. Похађао је Уметничку школу код Бете Вукановић. За време Другог светског рата био је заточен на Бањици и у Маутхаузену. Академију ликовних уметности уписује 1945. и студира у класама Мила Милуновића, Ивана Табаковића и Недељка Гвозденовића. Специјални течај завршава 1949. године код Марка Челебовића. Био је професор на Академији ликовних уметности у Београду.

Био је члан групе *Самостални* и *Децембарске групе*.

Прву самосталну изложбу приређује 1952. у Галерији УЛУС на Теразијама. Самостално је излагао у Београду, Суботици,

Бачкој Паланци, Новом Саду, Ријеци, Јајцу, Сарајеву, Грожњану, Титограду, Суботици, Врбасу и Крушевцу. Излагао је на преко 200 групних изложби. Учествовао је на годишњим изложбама УЛУС-а, Октобарском салону, Тријеналу југословенске ликовне уметности, као и изложбама српске и југословенске уметности у свету. Одржао је велику ретроспективну изложбу у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 1993. године.

Извео је велики број зидних композиција и спомен-костурницу у Ресановцима 1971. године. Добитник је више признања, међу којима су Награда УЛУС-а за сликарство (1969) и Награда 4. јул (1977).

Дела му се чувају у Народном музеју, Музеју савремене уметности, Музеју града Београда, Музеју Цептер, Галерији ликовне уметности – Поклон-збирци Рајка Мамузића, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 1995. године у Београду.

Предео, 1957.
уље на платну, 80 x 100 цм
Вл. Мрђан Бајић, Београд

Јован Бијелић

Рођен је 1886. у Колунићу у Босни. После завршене средње школе у Сарајеву учи сликарство у приватној школи Јана Карела Јановског. Студирао је на Уметничкој академији у Кракову (1909-1913). Боравио је у Паризу од 1913. до 1914. године, а од 1915. усавршава се код Влаха Буковца у Прагу. Од 1919. године живи у Београду. Био је позван у Београд да буде сценограф, а потом и шеф сликарске радионице Народног позоришта, где је радио до 1941. године. Бавио се педагошким радом и био је оснивач приватне уметничке школе смештене у просторијама Друге београдске гимназије. Многи значајни сликари су започели свој уметнички пут управо у Бијелићевој школи.

Излагао је са Групом уметника 1919. и групом *Слободни* 1922. године. Био је један од оснивача групе *Облик* и члан групе *Независни*.

Прву самосталну изложбу приредио је 1917. у Сарајеву, а другу 1919. у Загребу. Излагао је на скоро свим Пролећним и Јесењим изложбама Удружења ликовних уметника и на југословенским изложбама у Америци и Европи. Приредио је ретроспективну изложбу у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 1957. године.

Добитник је многих значајних признања, међу којима су Награда Геце Кона, која је била додељена на Јесењој изложби (1936), Почасна диплома на Светској изложби у Паризу (1937), Орден рада I реда (1956), Октобарска награда града Београда (1957) и Седмојулска награда за животно дело (1960).

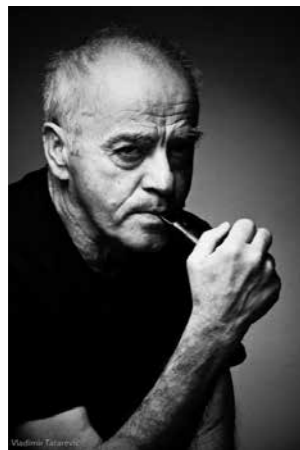
Био је члан Српске академије наука и уметности од 1963. године.

Бијелићева дела се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, у Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду, као и у многим другим музејима, галеријама и јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1964. у Београду.

Маглај, 1928.
уље на платну, 110 x 147 цм
инв.бр.МСУ/1 2055

Милан Блануша

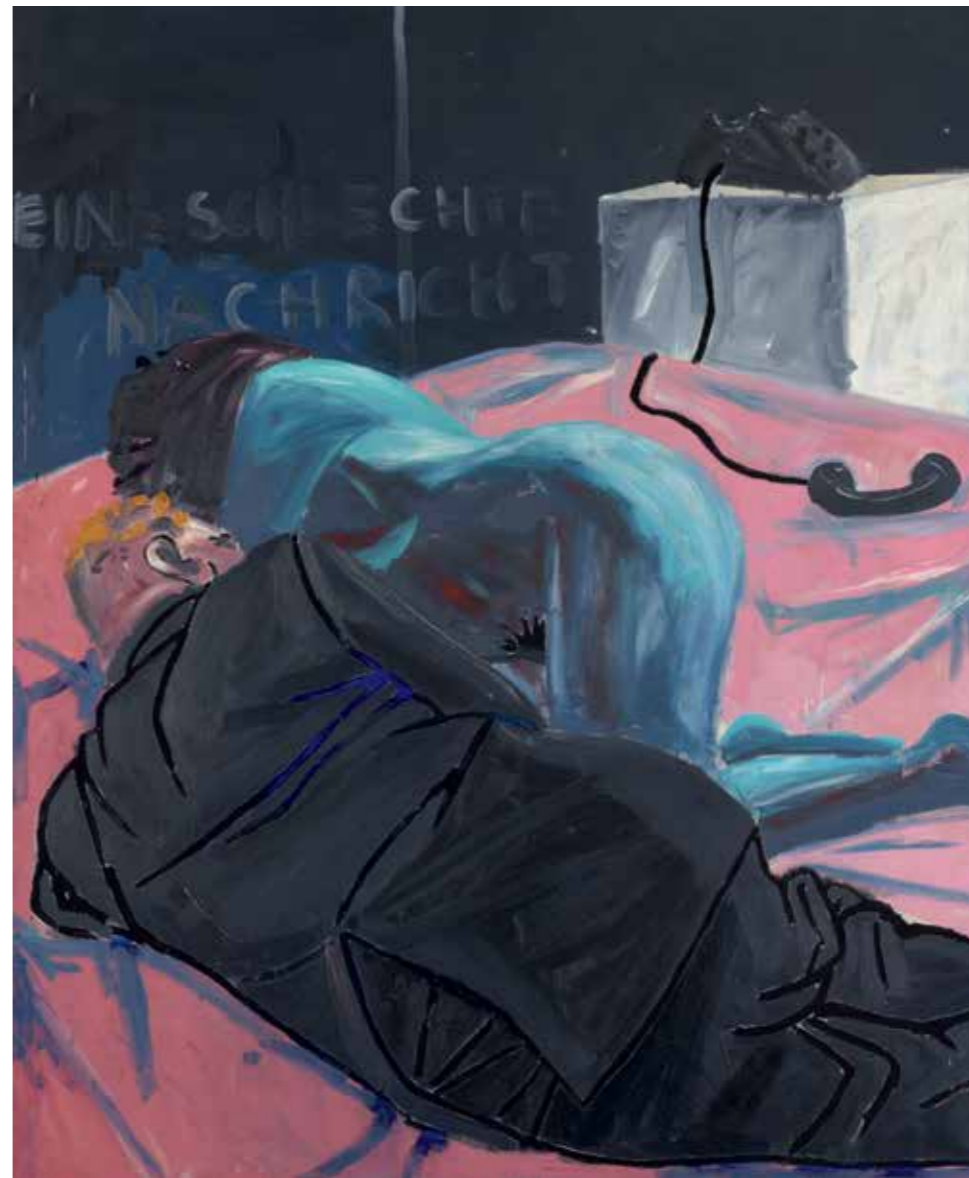
Рођен је 1943. године у Јагодини. Дипломирао је на Академији ликовних уметности 1971. у класи Љубице – Цуце Сокић, завршио је постдипломске студије на Државној високој школи за ликовне уметности у Брауншвајгу, а потом је 1978. специјализовао графику на Државној високој школи за ликовне уметности у Франкфурту на Мајни. Био је професор на Факултету примењених уметности у Београду (1992–1998), Академији уметности у Новом Саду (1976–2011) и Факултету ликовних уметности на Цетињу (1999–2004). Ради као ментор на докторским студијама на Академији уметности у Новом Саду, где је од 2012. професор емеритус. Бави се сликарством, скулптуром и графиком. Члан је УЛУС-а од 1973. године.

42

Од 1968. излагао је самостално у Брауншвајгу, Келну, Новом Саду, Београду, Паризу, Хановеру, Кракову, Братислави, Будимпешти, Чачку итд. Учествовао је на бројним групним изложбама у земљи и иностранству (Хановеру, Братислави, Александрији, Манили).

Добитник је бројних награда, као што су Прва награда за цртеж на Бијеналу медитеранских земаља у Александрији (1982), Златна палета УЛУС-а (1992), Прва награда за графику на Међународном бијеналу графике у Београду (1997), Политикина награда (2001), Награда „Сава Шумановић“ за сликарство (2005) и друга признања.

Дела му се чувају у музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

43

Разговор
уље на платну, 200 x 150 цм
Колекција Дражовић

Славољуб – Слава Богојевић

Рођен је 1922. године у Београду. Академију ликовних уметности у Београду завршио је у класи проф. Недељка Гвозденићића 1950. и провео је два семестра на специјалном течају код проф. Зоре Петровић 1951. године. Радио је код Јована Бијелића у сликарској радионици Народног позоришта у Београду. Боравио је у Паризу, Венецији и Риму, а од 1976. у Атини. Осим сликарством, бавио се вајарством, графиком, цртежом, илустрацијом, плакатом и керамиком.

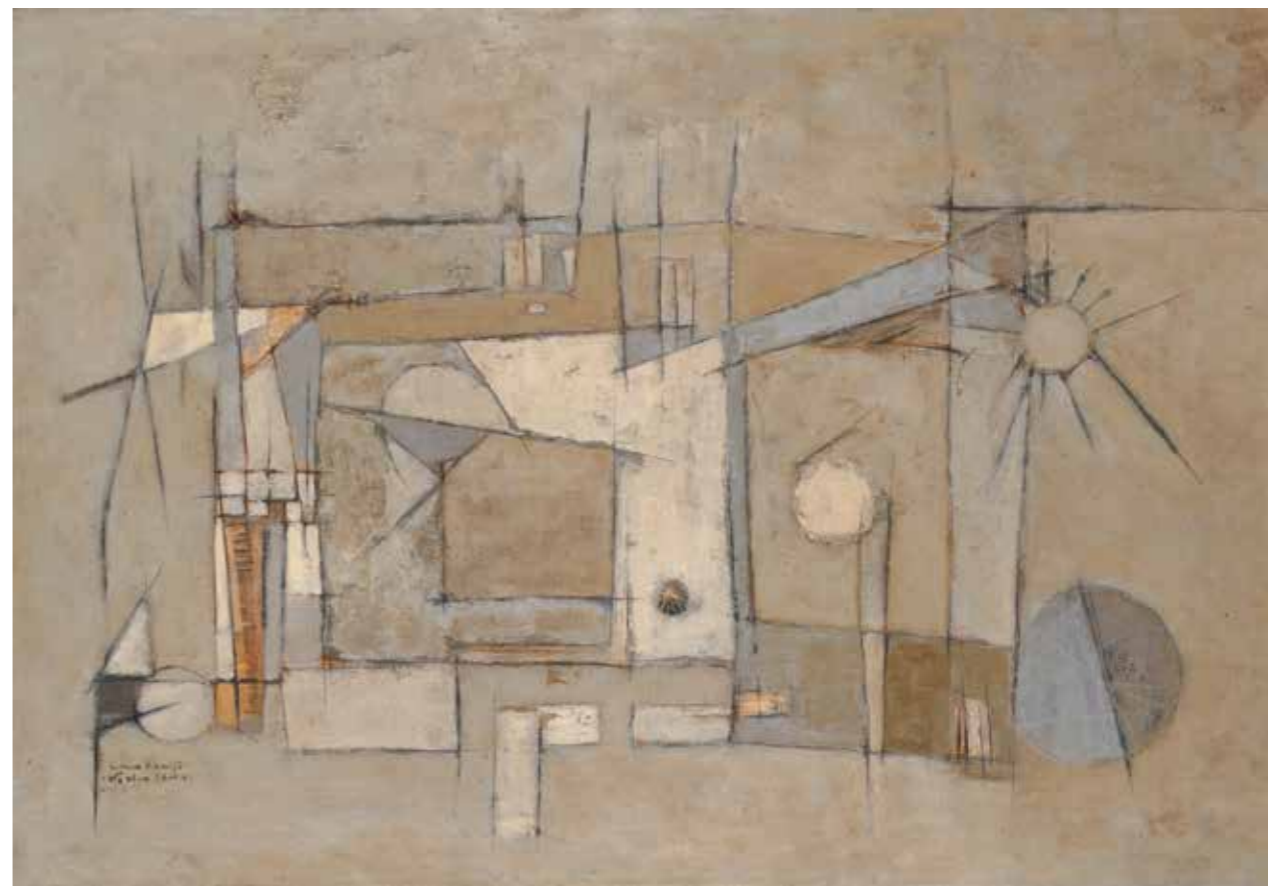
Био је члан Друштва српских уметника *Лада* и група *Једанаесторица* и *Шесторица*.

Први пут је излагао са групом Једанаесторица 1951. године. Приредио је самосталне изложбе у Галерији УЛУС (1952), Галерији Графичког колектива (1957, 1962, 1971), Изложбеном павиљону Тврђава у Нишу (1964), Салону модерне галерије (1965) итд. Излагао је у иностранству (Венеција, Рим, Атина, Амстердам) и редовно учествовао на значајним ликовним смотрама у Србији и Југославији.

Добитник је Златне палете УЛУС-а за 1960. годину (први пут додељена награда), као и других признања.

Дела му се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Музеју града Београда, Галерији ликовне уметности – Поклон-збирка Рајка Мамузића у Новом Саду, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама.

Умро је 1978. године у Београду.

Без назива, око 1960.
уље на платну, 80 x 116 цм
Колекција Дражовић

Косара – Коса Бокшан

Рођена је 1925. у Берлину. За време Другог светског рата учила је сликарство код Младена Јосића, а од 1944. у атељеу Зоре Петровић. Академију ликовних уметности уписује 1945. године у класи Ивана Табаковића. У пролеће 1947. напушта студије сликарства и са колегама са Академије одлази у Задар, где слика у пленеру и постаје један од оснивача *Задарске групе*, наше прве послератне уметничке групе. Била је и члан групе *Једанаесторица*.

Први пут излаже 1950. на УЛУС-овој изложби, а самостално 1952. у Галерији УЛУС. Те године одлази у Париз са супругом Петром Омчикусом. У Паризу излаже од 1954. године.

Учествовала је на бројним групним изложбама, као што су париски Мајски салон, Октобарски салон у Београду и Салон нових реалности у Паризу. Самостално је излагала у Лилу, Паризу, Нансију, Стразбуру, Риму, Загребу, Новом Саду, Београду итд. Музеј савремене уметности у Београду организовао је њену ретроспективну изложбу 2001. године.

Осим сликарством, бавила се и таписеријом, мозаиком и графиком. Са супругом је 1967. основала Међународни сусрет уметника у месту Вела Лука, где је и реализовала неколико мозаика у периоду од 1968. до 1971. године.

Добитник је Награде Министарства културе и комуникација у Паризу 1968. године. Дела јој се налазе у Музеју савремене уметности у Београду, Галерији ликовне уметности – Поклон-збирка Рајка Мамузића у Новом Саду, као и у бројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умрла је 2009. у Београду.

Без назива, 1962.
уље на платну, 150 x 300 цм
Колекција Драговић

Чедомир Васић

Рођен је 1948. у Београду. Дипломирао је 1971. и магистрирао 1973. године на сликарском одсеку Академије за ликовне уметности код професора Ђорђа Бошана. Као стипендиста Фулбрајтовог програма усавршавао се на Калифорнијском универзитету у Санта Барбари и Лос Анђелесу (UCSB & UCLA), код проф. Мицуруа Катаоке (видео) и код проф. Џона Витнија (компјутерска уметност). Предавао је на Факултету ликовних уметности и Факултету драмских уметности. Један је од оснивача интердисциплинарних уметничких студија Универзитета уметности у Београду. Био је ректор Универзитета уметности у Београду од 2004. до 2009. године.

Члан УЛУС-а је од 1972. године. Излаже од 1969. године на многим изложбама у земљи и иностранству. Приредио је самосталне изложбе у Београду, Новом Саду, Единбургу, Напуљу, Скопљу, Ужицу, Чачку, Панчеву, Крушевцу...

Од 1976. бави се видеом као изражајним средством (траке, инсталације, амбијенти). Покренуо је сликање мурала у Београду 1983. године. Објављује стручне и теоријске радове из области визуелних уметности од 1973. године.

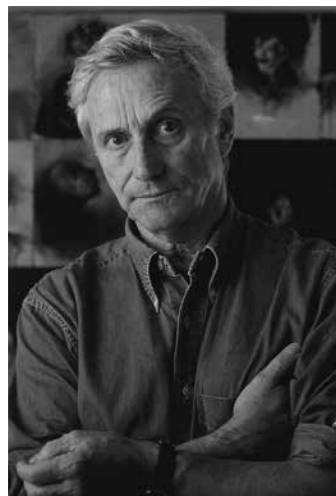
Добио је велики број награда, међу којима су Награда Меморијала Надежда Петровић у Чачку и Награда публике (1998), Награда 4. бијенала савременог пејзажа у Новом Саду (2004), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2010), Политикина награда (2014), Награда за ликовну уметност „Сава Шумановић” (2015) и Награда Нишког салона 12/2 (2017).

Његова дела чувају Народни музеј у Београду, Музеј савремене уметности у Београду, Историјски музеј Србије у Београду, Музеј града Београда, Галерија Милена Павловић-Барили у Пожаревцу, Музеј у Смедереву, као и други музеји, галерије, јавне и приватне збирке у земљи и иностранству.

Пут за Оз, 2008.
лентикулар, 80 x 120 цм

Владимир Величковић

Рођен је 1935. у Београду. Завршио је Архитектонски факултет у Београду 1960. године. Од 1962. до 1963. године био је сарадник Мајсторске радионице Крсте Хегедушића у Загребу. Од 1966. живи и ради у Паризу. Био је професор на *École nationale supérieure des Beaux-Arts* у Паризу од 1983. до 2000. године.

Био је члан групе *Медиала*. Члан УЛУС-а постаје 1959. године. Био је члан скоро свих Организационих одбора Тријенала графике УЛУС-а.

Први пут учествује на групној изложби већ 1951. године у Павиљону „Цвијета Зузорић“. Излагао је у многим земљама

Европе, Америке и Азије. Организовао је преко 100 самосталних и учествовао на неколико стотина групних изложби у земљи и широм света.

Излагао је на Бијеналу младих у Паризу (1965) и Бијеналу у Сао Паолу (1963, 1977). Са Вјенцеславом Рихтером и Душаном Оташевићем представљао је Југославију на Венецијанском бијеналу 1972. године.

Један је од наших најнаграђиванијих уметника. Међу признањима се налазе и Награда за сликарство Октобарског салона (1963), Награда Бијенала младих у Паризу (1965), Политикина награда (1986) и ХердEROVA награда за ликовне уметности (1987). Одликован је највишим француским признањем из области културе и уметности, Орденом витеза реда уметности и књижевности, као и Националним орденом Легије части.

За члана Српске академије наука и уметности изабран је 1985. године. Постаје члан француске Академије лепих уметности у одељењу за сликарство 2005. године.

Поред Народног музеја, Музеја савремене уметности, Галерије САНУ, Музеја Цептер, Графичког колектива у Београду и других музеја и галерија у Србији дела му се чувају у око 200 музеја, галерија, јавних збирки у земљи и иностранству.

Умро је 2019. године у Сплиту.

Фигура II, 1981/82/84.
уље на платну, 200 x 145 cm
Колекција Дражовић

Милун Видић

Рођен је 1940. године у селу Роге, Ужичка Пожега. Завршио је Академију ликовних уметности у Београду, као и постдипломске студије 1970. године у класи проф. Мише Поповића. Од 1970. до 1977. био је у статусу самосталног уметника, а од 1977. на Академији уметности у Новом Саду прошао сва звања од асистента до редовног професора. На Факултет примењених уметности у Београду прелази 1994. године. Члан је УЛУС-а од 1968. године. Био је један од оснивача вајарске групе *Десет плус*.

Од 1968. године приредио је петнаест самосталних изложби у Београду, Штипу, Аранђеловцу, Ужицу и Лазаревцу. Од 1967. излагао је на преко 150 групних изложби у земљи и иностранству. Редовно је учествовао на годишњим изложбама УЛУС-а и на Октобарским салонима.

Учествовао је у раду вајарских колонија и симпозијума у Аранђеловцу, Цазину, Врњачкој Бањи, Бору, Лабину, Прилепу... Реализовао је више скулптура у слободном простору у Смедеревској Паланци, Аранђеловцу, Београду и Врњачкој Бањи.

Добитник је великог броја награда, као што су Награда на изложби Простор (1976), Политикина награда (1980), Награда за скулптуру на Октобарском салону (1986), Награда из фонда „Иван Табаковић“ (1986), Награда на Јесењој изложби (1993) итд.

Скулптуре му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама широм Србије и бивше Југославије.

Умро је 2007. у Београду.

Пролазни предео, 2000.
сига, ковано гвожђе, 40 x 40 x 40 цм
Колекција Дражовић

Лазар Возаревић

Рођен је 1925. у Сремској Митровици. Академију ликовних уметности у Београду завршио је 1948. у класи професора Мила Милуновића. Био је доцент на Академији ликовних уметности у Београду.

Био је члан групе *Једанаесторица* и *Децембарске групе*.

Самостално је излагао од 1952. Учествовао је на репрезентативним изложбама српске и југословенске уметности у земљи и иностранству. Налазио се у оквиру југословенских селекција на Бијеналу младих у Паризу (1959), Међународ-

ној изложби у Токију (1961), Медитеранском бијеналу у Александрији (1961/62) и Бијеналу у Сао Паолу (1967).

54

Поред сликарства, бавио се мозаиком и илустрацијом. Монументално-декоративне мозаике извео је у хотелу Метропол (1957), Дому омладине (1958) и Војнотехничком институту у Београду (1964).

Добитник је Октобарске награде Београда (1959), Награде за сликарство на Првом југословенском тријеналу ликовне уметности (1961), као и других признања.

Дела му се чувају у Музеју савремене уметности у Београду, Умјетничкој галерији на Цетињу, Галерији Матице српске, као и другим јавним и у приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1968. године у Београду. У Сремској Митровици је 1973. основана Галерија Лазар Возаревић, где је изложен највећи део његових дела. Постхумно је добио Награду Јесење изложбе УЛУС-а 1985. године.

Без назива, 1965–1966.
комбинована техника, 130 x 96 цм
Колекција Дражовић

55

Лазар Вуќклија

Рођен је 1914. године у Бечу. Као дете се са породицом преселио у Београд. Завршио је Графичко-индустријску школу. Био је графички радник – књиговезац, али је упоредо са послом похађао курс сликања и цртања код Петра Добровића у просторијама Коларчеве задужбине. Осим сликарством, бавио се и графиком, таписеријом и илустрацијом.

Био је члан групе *Самостални* и *Децембарске групе*.

Издаје на групним изложбама од 1950, а на самосталним од 1952. године. Био је југословенски представник на Венецијанском бијеналу. Групно издаје на годишњим изложбама

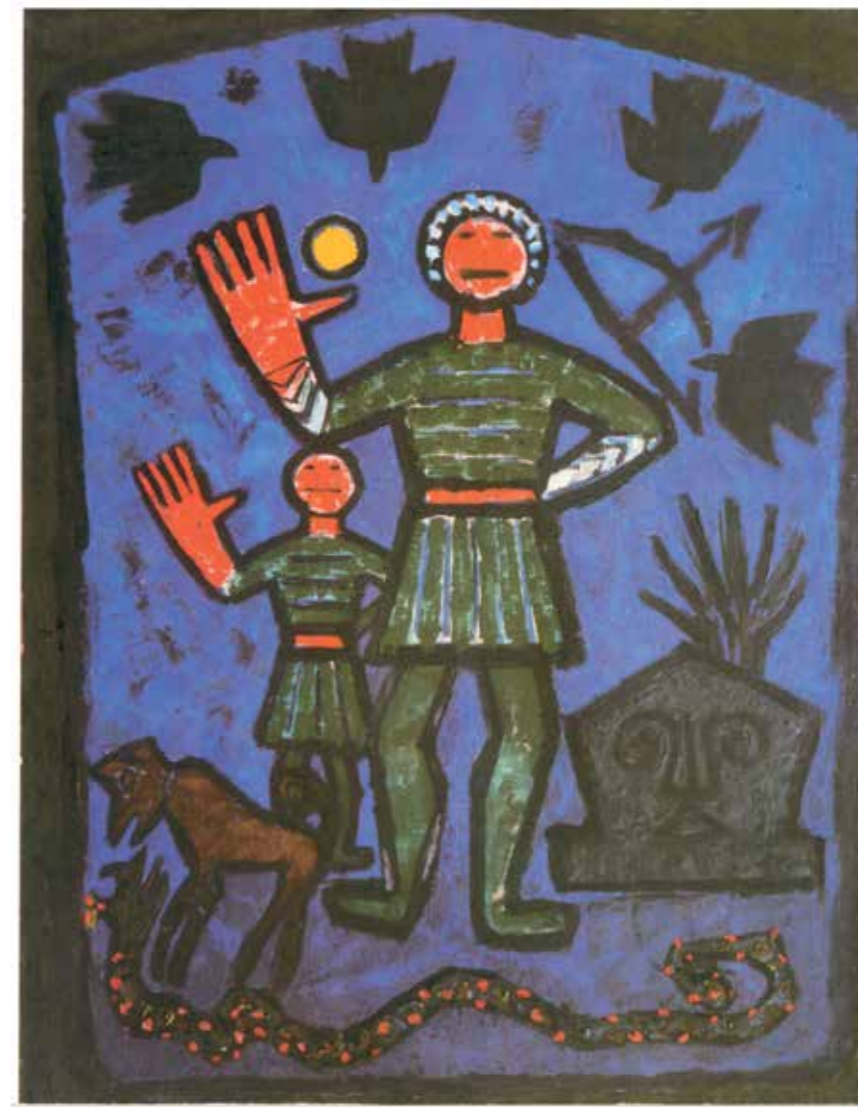
УЛУС-а, Октобарским салонима, изложбама групе *Самостални* и *Децембарске групе*, Бијеналу графике у Љубљани, изложбама графике Београдског круга, Меморијалу Надежде Петровић у Чачку, као и на другим изложбама: Југословенска графика у Венецији (1959), Савремена југословенска графика у Прагу (1964), Ангажована уметност у Југославији – Словењ Градец (1969), Уметност на тлу Југославије од праисторије до данас у Паризу и Сарајеву (1971) итд.

Био је на студијским путовањима у Паризу, Грчкој, Италији, Швајцарској и на Хиландару. Насликао је 1970. године први мурал у Београду на Булевару револуције, на фасади зграде која више не постоји.

Добитник је Политикине награде (1957), Октобарске награде града Београда (1963), Награде Октобарског салона (1968) и Награде Јесење изложбе УЛУС-а (1994).

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и у бројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 1995. године у Београду.

Композиција (Стећак), 1954.
уље на платну, 250 x 190 цм

Бета Вукановић / Babette Bachmayer

Рођена је 1872. године у Бамбергу у Немачкој. Завршила је школу за примењену уметност у Минхену (1891). Женску академију завршава 1897. године, а упоредо ради код Антона Ажбеа, у чијем је атељеу упознала Ристу Вукановића. Боравила је у Паризу и радила у Академији *Delecluze* (1897–1898).

Са супругом Ристом Вукановићем 1898. долази у Србију и 1900. отвара Уметничку школу у Београду на месту школе Кирила Кутлика, где уводи савремени начин ликовне наставе. Вукановићи воде ову школу као приватну под државним над-

зором до 1905. године, када она прераста у државну Уметничко-занатску школу. Од 1905. до 1936. године, Бета Вукановић је била професор Уметничко-занатске, а после Државне уметничке школе у Београду, али је такође у свом приватном атељеу формирала многе уметнике. Била је добровољна болничарка у Балканским ратовима. Године Првог светског рата провела је у Паризу, а после смрти супруга у Француској 1918. године, враћа се у Београд.

Један је од оснивача Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику у Београду 1898. године. Један од оснивача *Ладе* 1904. године, била његова председница и потом доживотна почасна председница. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. године и члан првог Управног одбора ове организације.

Први пут је излагала 1898. у Минхену. Излагала је самостално и учествовала на бројним ликовним смотрама српских и југословенских уметника, Светским изложбама у Паризу, на групним изложбама УЛУ, *Ладе* и Удружења „Цвијета Зузорић“, а после Другог светског рата, на годишњим изложбама УЛУС-а и Октобарским салонима.

На Светској изложби у Паризу 1900. године добила је награду за слику *Слава*. Добитница је Седмојулске награде 1969. и Награде за животно дело 1971. године.

Дела јој се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и у бројним другим музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умрла је 1972. године у Београду.

Фонтана у парку, око 1920.
уље на платну, 28 x 37,5 цм
инв.бр.МСУ/12003

Биљана Вуковић

Рођена је 1949. у Београду. Факултет ликовних уметности, графички одсек, завршила је 1973. године, а постдипломске студије графике 1975. код професора Миодрага Роговића. На Факултету ликовних уметности радила је од 1984. до 2016. године. Била је редовни професор на Графичком одсеку на предметима Графика и Цртање.

Као гостујући уметник боравила је у Америци, Грчкој, Канади, Немачкој, Белгији, Тајвану, Кини... Била је председник Организационог одбора Првог међународног тријенала графике 2011. (покренутог на иницијативу Сузана Вучковић) и Другог међународног тријенала графике 2014. године, као и

председник Уметничког савета Тријенала 2017. године. Од 2007. до 2010. године била је руководилац Центра за графику и визуелна истраживања на ФЛУ.

Од 1974. године излаже графике у разним техникама и цртеже, а до сада је имала 54 самосталне изложбе. Излагала је на више од три стотине колективних изложби у земљи и иностранству. Учествовала је у раду више ликовних колонија (Студеница, Каленић, Вишеград). Члан је Савета Међународног Ликовног Саборовања Вишеград, где је организовала и водила Међународну графичку радионицу. Од 2001. до 2018. године била је уметнички селектор за интернационалне Ликовне колоније у Студеници.

Добитник је бројних признања, међу којима су Велики печат Графичког колектива у Београду (1999), Друга награда на Међународном тријеналу графике у Шамалијеру, Француска (2010), Велика плакета Универзитета уметности у Београду (2012), Златна игла на Пролећној изложби УЛУС-а у Београду (2012) и Прва награда на Првом интернационалном салону графике у Краљеву (2013).

Дела јој се налазе у бројним музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Студеница, 2009/2010.
акватинта, бакропис, 118 x 156 цм

Никола Вукосављевић

Рођен је 1946. године у Београду. Дипломирао је 1970. на Академији ликовних уметности у Београду код професора Јована Кратохвила, а 1972. је завршио и постдипломске студије. Радио је на Факултету ликовних уметности од 1977. године, као редовни професор од 1994, а од 2004. до 2007. био је и његов декан.

Члан је УЛУС-а од 1973, а Друштва српских уметника *Лада* од 1978. године. Самостално излаже од 1973. године – пуну пластику, рељефе, медаље и плакете, цртеже и аквареле. Излагао је на више од 300 групних изложби, међу којима су годишње изложбе УЛУС-а, Октобарски салони и Тријенала

југословенске ликовне уметности, као и бројне изложбе у иностранству.

62

Учествовао је на значајним вајарским симпозијума и извео неколико скулптура у слободном простору у земљи и иностранству.

Добитник је бројних награда: из Фонда Владете Петрића (1971), из Фонда Сретена Стојановића (1972), из Фонда „Моша Пијаде“ (1978), Награда за скулптуру УЛУС-а (1974), Награда на изложби Цртеж и мала пластика (1978), Награда Октобарског салона за скулптуру (1978), Награда републичке заједнице културе за изложбу у Културном центру Београда (1986), Златно длето УЛУС-а (1987), награда на Цетињском салону југословенске ликовне уметности (1987) итд.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Музеју града Београда, као и у многим другим музејско-галеријским институцијама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Рељеф, 2019.
бронза, 40 x 50 cm

63

Венија Вучинић Турински

Рођена је у Колашину 1934. године. Академију ликовних уметности завршила је 1962. године, а специјални течај 1964. у класи Јована Крадохвила.

Примљена је у УЛУС 1963. и од тада редовно излаже на многим групним изложбама у земљи и иностранству. Самостално је излагала у Београду, Подгорици, Зрењанину, Нишу, Крушевцу, Крагујевцу. Учествовала је у раду Интернационалног симпозијума о дрвету у Прилепу 1980. године.

Била је члан вајарске групе *Десет плус*.

Добитница је великог броја награда, међу којима су Награда за скулптуру Уметничке колоније Ечка (1965), Награда Уметничке колоније Ровињ (1975), Награда Бијенала мале пластике у Мурској Сobotи (1977), Златно длето УЛУС-а (1980), Награда за скулптуру Октобарског салона (1982), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2003), „Стијовић, Милуновић, Лубарда“ за најбољу изложбу у Умјетничком павиљону Подгорица (2004) и друга признања. У оквиру смотре *Простор* 1978. године добила је награду и извела скулптуру на Савском кеју у Београду.

Дела јој се налазе Народном музеју, Музеју савремене уметности у Београду, као и у многим јавним и приватним колекцијама у земљи и у иностранству.

Бурило, 1983.
дрво, канап, 28,8 x 72,6 x 58,8 цм
Народни музеј, 33_735

Недељко Гвозденовић

Рођен је 1902. године у Мостару. Студирао је сликарство у Минхену у приватној школи Ханса Хофмана од 1921. до 1924. године. Долази у Београд 1926. године. Од 1940. до 1972. био је професор Академије ликовних уметности у Београду.

Био је члан групе *Дванаесторица* од 1938. и групе *Шесторица* од 1954. године.

Издаје на групним изложбама од 1929, а на самосталним од 1934. године. Учествовао је на Пролећним и Јесењим изложбама у Београду, Међународној изложби у Паризу (1937),

изложби Сликарство и вајарство народа Југославије XIX и XX века (1946-1948) изложби Пола века југословенског сликарства (1953/54), Бијеналу у Токију (1957), Октобарским салонима, Тријеналима југословенске ликовне уметности, Меморијалу Надежде Петровић у Чачку, изложби Надреализам – социјална уметност (1969), изложби Уметност на тлу Југославије од праисторије до данас (Париз и Сарајево 1971). Био је југословенски представник на Венецијанском бијеналу 1952. године.

Изабран је за дописног члана САНУ 1963, а за редовног 1970. године.

Добитник је бројних признања, међу којима су Политикина награда (1959), Награда на II меморијалу Надежде Петровић, Седмојулска награда (1968), Награда АВНОЈ-а (1983), Орден заслуга за народ са златном звездом (1966), Орден Републике са златним венцем (1981), Орден Скупштине града Београда (1982) и многа друга.

Дела му се налазе у импресивном броју музеја, галерија и јавних и приватних колекција широм Европе и Америке. Један је од иницијатора оснивања Куће легата. Поклонио је 1980. граду Београду легат од 562 дела.

Умро је 1988. године у Београду. Те године му је постхумно додељена Златна палета УЛУС-а.

Без назива
уље на платну, 72 x 92 цм
Колекција Дражовић

Габриел Глид

Рођен је 1966. године у Београду. Завршио је вајарски одсек Факултета ликовних уметности у Београду у класи професора Николе Јанковића 1992. године и магистрирао 1994. године у класи истог професора. Од 2009. ради на Факултету ликовних уметности у Београду, где је 2012. године изабран за доцента, а 2018. за ванредног професора.

У периоду од 2004. до 2005. био је професор на предмету скулптура – директор студија *Lasalle Sia, College of the arts* у Сингапуру.

Излаже од 1990. године на самосталним и групним изложбама на простору бивше Југославије и у више европских градова: Солун, Братислава, Амстердам, Москва, Париз...

Добитник је неколико награда из области ликовне уметности, међу којима су Златно лето на Пролећној изложби УЛУС-а (1993), Награда за скулптуру на Бијеналу минијатурне уметности Горњи Милановац (2000) и Политикина награда (2018).

Дела му се налазе у важним јавним и приватним колекцијама у Србији, Музеју савремене уметности и Народном музеју у Београду, Музеју града Београда, Музеју Цептер, Теленор колекцији, као и у збиркама у иностранству.

Диптих:
лево - *То*, 1994.
ливени алуминијум, епокси смола, калај, 30 x 32 x 10 цм
десно - *Из дневне собе*, 1994.
ливени алуминијум, епокси смола, калај, 32 x 25 x 6 цм
Колекција Дражковић

Милија Глишић

Рођен је у Риљу 1932. године. На Академији ликовних уметности дипломирао је 1961. код Јована Крагохвила, а пост-дипломске студије завршио је 1963. код Илије Коларевића. Студијски је боравио у Грчкој, Италији, Аустрији, СР Немачкој, Швајцарској, Француској, САД, Канади, Мексику, Португалији и Шпанији. Био је редовни професор на Факултету ликовних уметности од 1975. до пензионисања 1997. године.

Члан је УЛУС-а од 1961. и *Ладе* од 1965. године. Био је председник УЛУС-а у једном мандату.

Самостално је излагао у Ђуприји, Београду, Виндзору, Детроиту, Нишу, Пироту, Лесковцу итд. Од 1961. године излаже на бројним колективним изложбама код нас и у иностранству. Редовно је учествовао на годишњим изложбама УЛУС-а.

Добитник је многобројних награда, као што су две Награде Октобарског салона (1966, 1979), Друга награда на Међународној изложби у Хагу (1966), Златно длето УЛУС-а (1975), Прва награда за споменик Николи Тесли у Трстенику (1989), Награда за споменик ратницима 1912-1918. у Крушевцу (1991), Велика плакета Универзитета уметности са повељом (1995) и Награда за животно дело УЛУПУДС-а (2002).

Његове скулптуре постављене у отвореном простору налазе се у Београду, Врњачкој Бањи, Буковичкој Бањи, Смедеревској Паланци, Босанској Крупи, Прилепу, Тополи и другим градовима широм Србије и бивше Југославије.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и многим другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Напућена форма, 1975.
мермер, 26,6 38 x 19,7 цм
Народни музеј, 33_468

Милош Голубовић

Рођен је 1888. године у Крагујевцу. Школовање је започео у Уметничкој школи Ристе и Бете Вукановић 1903. године, а дипломирао је 1908. код Марка Мурата у Уметничко-занатској школи у Београду. До 1912. боравио је у иностранству, школујући се у Бечу, Будимпешти, Минхену, Лозани, Москви и Прагу. Учествовао је у Балканским ратовима и био је ратни сликар у Другом балканском и у Првом светском рату. Од 1919. до 1920. усавршавао се у Паризу. По повратку у Београд запослио се као наставник цртања у Вечерњој занатској школи. Предавао је у средњим школама до Другог светског рата, а од 1945. до пензионисања 1954. ради у XIV београдској гимназији.

72 | Учествовао је у оснивању и раду значајних уметничких удружења. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. и Удружења ратних сликара и вајара 1939. године. Био је члан друштва *Медулић* и Друштва српских уметника *Лада*. Био је у Главном одбору Удружења југословенских уметника у Загребу.

Први пут је излагао у Београду 1912. године, а затим је приредио више самосталних изложби, међу којима се налазе три изложбе у Павиљону Цвијета Зузорић (1930, 1939, као и постхумна ретроспектива 1962). Излагао је на Пролећним и Јесењим изложбама УЛУ и изложбама *Ладе*, као и на репрезентативним изложбама српске и југословенске уметности у земљи и иностранству (Париз 1919, Барселона 1929, Лондон 1930, Лијеж 1939).

Његова дела чувају Народни музеј у Београду, Музеј савремене уметности, Музеј града Београда, Војни музеј и Музеј ПТТ, као и многе јавне и приватне збирке у земљи и иностранству.

Умро је 1961. године у Београду.

73 | *Лежећи акт*, 1922.
уље на дасци, 19,5 x 40,5 цм
инв.бр.МСУ/1 2235

Вјера Дамјановић

Рођена је на Цетињу 1949. године. Академију ликовних уметности завршила је 1976. године, а постдипломске студије 1979. у класи професора Стојана Ђелића.

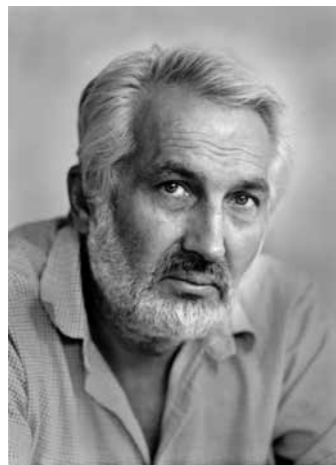
Члан је УЛУС-а од 1977. године. Самостално излаже од 1974. године на Цетињу, затим у Београду, Крагујевцу, Смедереву, Земуну, Врању, Ослу, Никозији, Дробаку (Норвешка). Излагала је на преко 150 колективних изложби у земљи и иностранству.

Добитница је Годишње награде ФЛУ за цртеж (1972), Награде студената ФЛУ за сликарство (1975), Награде Јесење изложбе УЛУС-а (2007), Награде Града Београда за ликовно, примењено, визуелно стваралаштво и проширене медије за 2011. годину, као и других признања.

Дела јој се чувају у музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Из циклуса: *Топони и Хрономи*, 2006.
Топон 10
комбинована техника, 150 x 150 цм

Радомир Дамњановић Дамњан

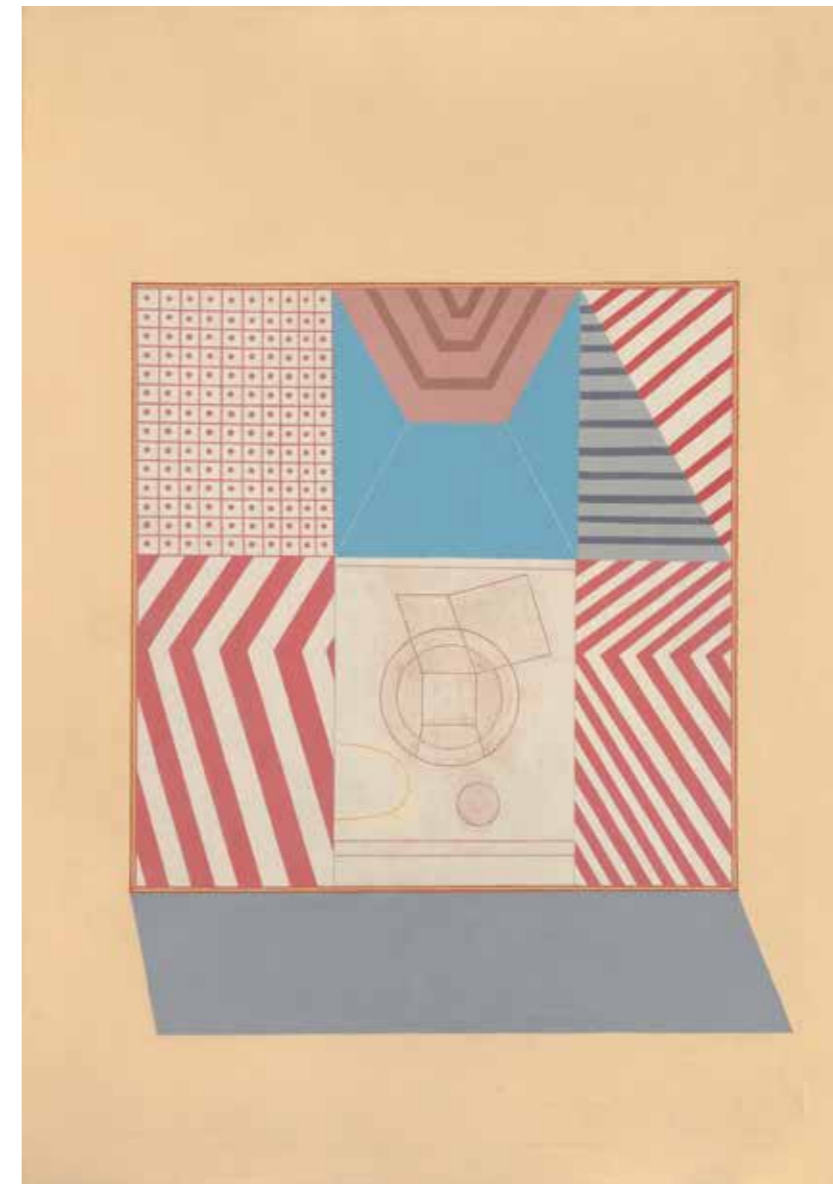
Рођен је 1935. године у Мостару. Дипломирао је 1957. и магистрирао 1959. на Академији ликовних уметности у Београду у класи Недељка Гвозденовића. Живи и ради у Милану од 1974. године.

Осим сликарством, бави се и концептуалном уметношћу (акције, перформанси, филм, видео). Сарађивао је са групом *Горгона* из Загреба и био је члан групе *Данас*. Члан је Друштва српских уметника *Лада* од 2012. године.

Редовно учествује на групним изложбама од 1957. године, а почев од 1958. приредио је бројне самосталне изложбе у земљи и иностранству (Цирих, Милано, Торино, Ђенова, Тибинген, Беч итд.). Излагао је на Бијеналу медитеранских земаља у Александрији (1961), Бијеналу у Сао Паолу (1963, 1981) Документима у Каселу (1964), Бијеналу младих у Паризу (1965), Бијеналу у Токију (1967). Био је представник Југославије на Венецијанском бијеналу 1966. и 1976. године.

Добитник је многих значајних признања, међу којима су Награда Ванда Свево на VII бијеналу у Сао Паолу (1963), две награде на Меморијалу Надежде Петровић у Чачку (1964, 1986), Октобарска награда Београда (1964), Награда I анала младих у Београду (1965), Прва награда на III тријеналу југословенске ликовне уметности у Београду (1967), Награда на II фестивалу видео уметности *Arte video in Europa* у Локарну (1981), Награда Сава Шумановић у Новом Саду (2011) и Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2016).

Његова дела чувају многобројни музеји и галерије, јавне и приватне збирке код нас и широм света: Народни музеј и Музеј савремене уметности у Београду, Музеј савремене уметности у Загребу, Музеј савремене уметности у Љубљани, Народна галерија у Прагу, Музеј модерне уметности – Центар Жорж Помпиду у Паризу, Музеј XX века у Бечу, Музеј Гугенхајм, Библиотека МОМА у Њујорку, Музеј концептуалне уметности у Сан Франциску и многи други.

Слика VI
уље на платну, 200 x 140 цм
Колекција Дражовић

Ксенија Дивјак

Рођена је 1924. у Иванић Граду, Хрватска. Због рата са породицом прелази из Загреба у Београд 1941. године. Академију ликовних уметности у Београду уписује 1943, а октобра 1946. године прелази са графичког на сликарски одсек. Током студија била је у класама професора Ивана Табаковића, Косте Хакмана, Ђорђа Андрејевића Куна, Михаила С. Петрова и Марка Челебоновића, код кога је и дипломирала 1951. године.

Студијски је боравила у многим европским земљама, у Француској, Шпанији, Португалу и Грчкој. Била је члан Београдске групе и члан *Ладе* од 1965. године.

78 | Излагала је на групним изложбама од 1951, а самостално од 1955. године. Редовно је учествовала на годишњим изложбама УЛУС-а, као и на изложбама југословенске уметности у земљи и свету. Приредила је самосталне изложбе у Галерији УЛУС (1955), Уметничкој галерији у Скопљу (1957), Салону Модерне галерије у Београду (1964), Ликовној галерији Културног центра у Београду (1970, 1982), Поклон-збирци Рајка Мамузића у Новом Саду (1975/76) и Модерној галерији у Ваљево (1995).

Добитница је више признања, међу којима су Октобарска награда града Београда (1961) и Награда на Јесењој изложби УЛУС-а (1987).

Своју уметничку оставштину поклонила је 1993. године Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду. Осим у овим музејима, дела јој се чувају и у Градском музеју у Сомбору, Јеврејско-историјском музеју у Београду, Галерији ликовних уметности – Поклон-збирци Рајка Мамузића у Новом Саду, Ликовној галерији Ечка и бројним приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умрла је 1995. године у Београду.

Макови, 1970.
уље на платну, 97 x 130 цм
Колекција Дражовић

Петар Добровић

Рођен је 1890. године у Печују. Студије сликарства завршио је у Будимпешти 1911. и усавршавао се у Паризу. Учествује у побуни владиних војних снага у Печују 1918. године и постаје председник краткотрајне Барањско-Бајске републике. Због политичке активности бива одведен у затвор у Будимпешти, одакле је успео да се спаси и дође у Нови Сад, где се запослио као наставник у Гимназији, а потом се преселио у Београд.

Био је професор Уметничке школе у Београду (1923–1925). Године 1934. оснива и води вечерњи течај фигуралног цртања на Коларчевом народном универзитету. Један је од оснивача београдске Државне уметничке академије (која ће касније по-

стати Академија ликовних уметности) 1937. године, када постаје и њен професор. Двадесетих и тридесетих година 20. века Добровић живи и ради на релацији Београд – Париз, а једно време је боравио у Холандији и у Италији. На Азурној обали слика са својим пријатељем Миланом Коњовићем. Повлачи се 1940. на Хвар, где слика пејзаже, а 1941. са породицом се враћа у Србију и због рата се склања у Гроцку.

Био је један од оснивача групе *Облик* 1926. године. Осим сликарством, бавио се и графиком и ликовном критиком. Био је један од оснивача часописа *Данас* 1934. године.

Од 1911. излагао је на бројним колективним изложбама у земљи и Европи, између осталог у Паризу, Будимпешти, Прагу, Београду, Дубровнику и Венецији. Прву самосталну изложбу имао је у родном Печују 1913. године. Приредио је више десетина самосталних изложби широм Југославије и у иностранству (Мађарска, Чешка, Холандија).

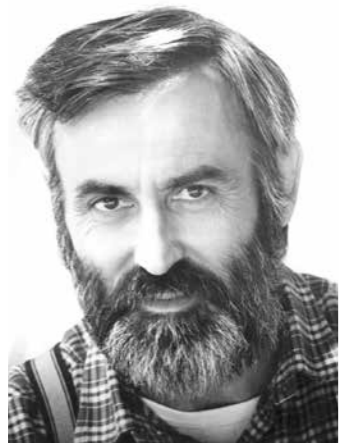
Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и многим јавним и приватним збиркама у земљи и широм света. Галерија Петра Добровића у Београду чува заоставштину и документацију о његовом раду.

Умро је 1942. у Београду.

Виле на Хвару, 1933.
уље на платну, 66 x 80 цм
Инв.бр. МСУ/І 153+

Марио Ђиковић

Рођен је 1942. у Палачи, Хрватска. Академију ликовних уметности, сликарски одсек, завршио је у Београду у класи проф. Љубице Цуце Сокић, а постдипломске студије код проф. Бошка Карановића и Марка Крсмановића.

Излагао је на 23 самосталне и на више од 300 колективних изложби у земљи и иностранству. Учествовао је у раду ликовних колонија Сићево, Ечка, Дечани, Топола, Смедерево, Рума и многих других. Излагао је на изложби Југословенска графика 1950-80. у Музеју савремене уметности, као и на изложби Један век српске графике у Галерији САНУ 2003. године.

Поред сликарских дисциплина, негује графику, цртеж, дигиталну графику и скулптуру. Иновирао је графичке технике и урадио је неколико скулптура у јавном простору.

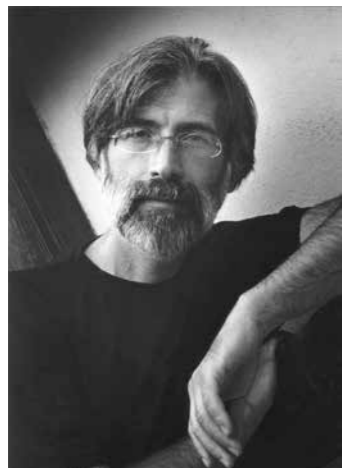
Добитник је бројних награда, међу којима су Златна игла УЛУС-а 1973. и Награда Јесење изложбе УЛУС-а 2007. године. За изложбу у Салону Музеја савремене уметности у Београду 1985. добио је награду СИЗ-а културе. Био је стипендиста Фонда младих.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и многим другим музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама.

Избор, 1977.
акватинга, 70 x 50 цм
УЛУС-Фонд младих

Александар Ђурић

Рођен је 1953. године у Београду. Дипломирао је Југословенску и општу књижевност и стекао Мастер звање на Филолошком факултету. Завршио је и постдипломске студије на Одсеку историје уметности Филозофског факултета у Београду.

Определио се за сликарство и у статусу је истакнутог уметника. Члан је *Ладе*, њен председник од 1992. и доживотни почасни председник од 2018. године, члан УЛУС-а, стални сарадник Инамори фондације из Јапана и члан Међународног удружења ликовних критичара АИСА. Био је дугогодишњи ликовни кри-

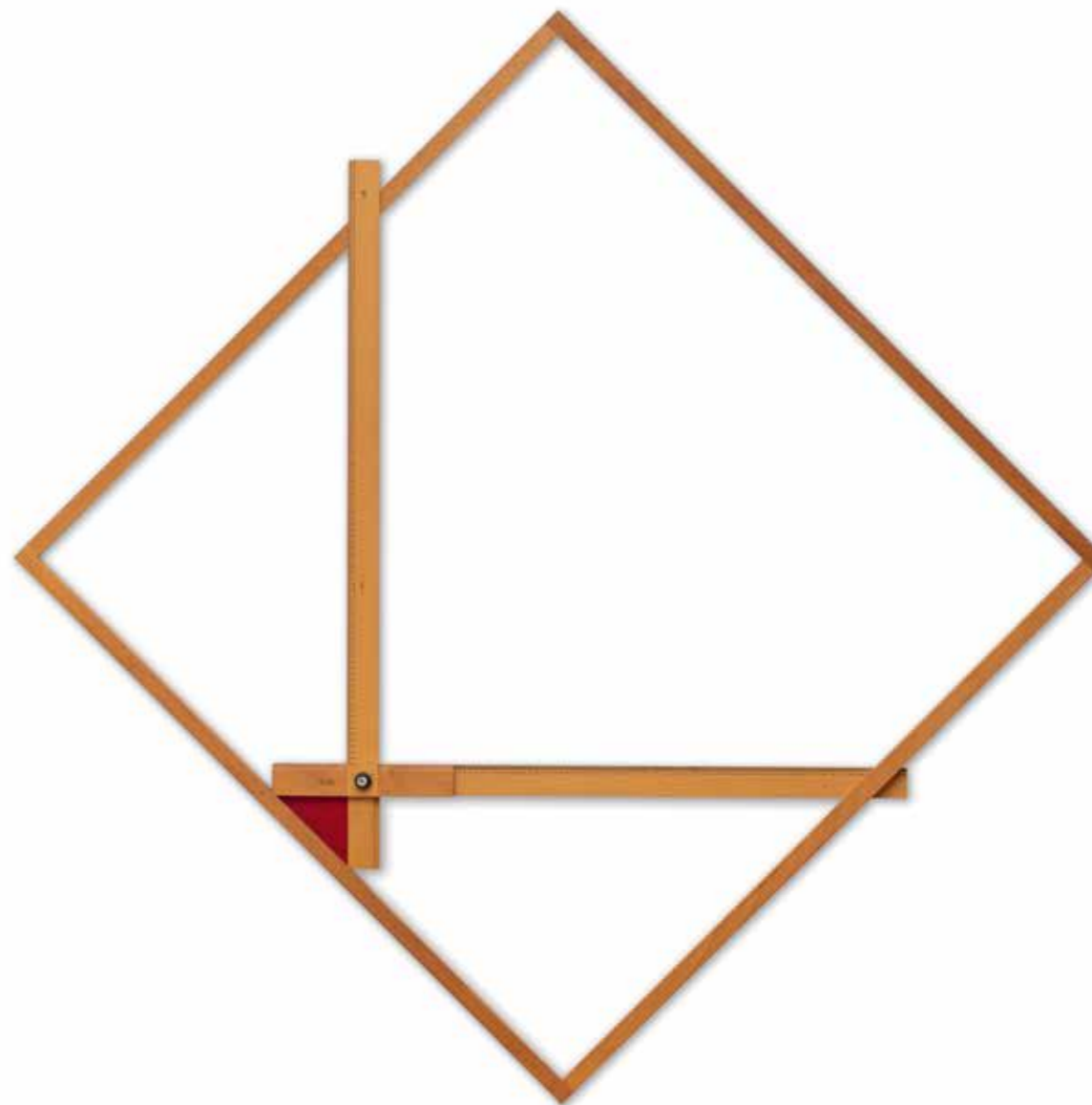
тичар дневног листа *Политика*. Радио је као професор на Факултету за уметност и дизајн Мегатренд универзитета и професор по позиву на Универзитету уметности у Београду.

Од 1980. године излаже самостално у Београду (у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 1994 и Галерији УЛУС 2003, 2010, и 2018. године), Чачку, Новом Саду, Крушевцу итд. Учествовао је на годишњим изложбама УЛУС-а, Октобарском салону, Тријеналу југословенске ликовне уметности, као и на многим колективним изложбама у иностранству.

Аутор је скулптуре *Једра*, монументалних димензија, која се налази на Тргу сунца у Будви. Објавио је трактат из теорије визуелних уметности под називом *Симултано око* (2001) и књигу изабраних ликовних критика *Погледи* (2009). О његовом уметничком раду објављене су књиге *Показања Александра Ђурића*, историчара уметности Срете Бошњака (1994), *Теорема слике* (2008) и *Традиција и меморија* (2015) Слободана Лазаревића и *Укрштаји Александра Ђурића*, аутора Милоша Јевтића (2010).

Добитник је бројних значајних признања, међу којима је и Награда Јесење изложбе 2003. године.

Дела аутора чувају Музеј савремене уметности у Београду, Народни музеј у Београду, Музеј града Београда, Уметничка галерија „Надежда Петровић“ у Чачку, Музеј Цептер у Београду, као и друге јавне и приватне збирке савремене уметности у земљи и иностранству.

Мондријановска слика, 1985.
комбинована техника, 182 x 182 цм
Колекција Дражовић

Љубомир – Љуба Ивановић

Рођен је 1882. године у Београду. Сликарско школовање започео је у Кутликовој школи 1899. године, а 1904. завршава Уметничку школу Ристе и Бете Вукановић у Београду. Студирао је у Минхену код Антона Ажбеа (1905) и на сликарском одсеку минхенске Уметничке академије (1905–1909), где је дипломирао са одликовањем Академије. Усавршавао се у Паризу у више наврата (1919/20, 1929/30). Био је професор у Уметничко-занатској школи, онда Уметничкој школи, све док није угашена 1937. године, а 1939. изабран је за редовног професора графике на Академији ликовних уметности у Београду.

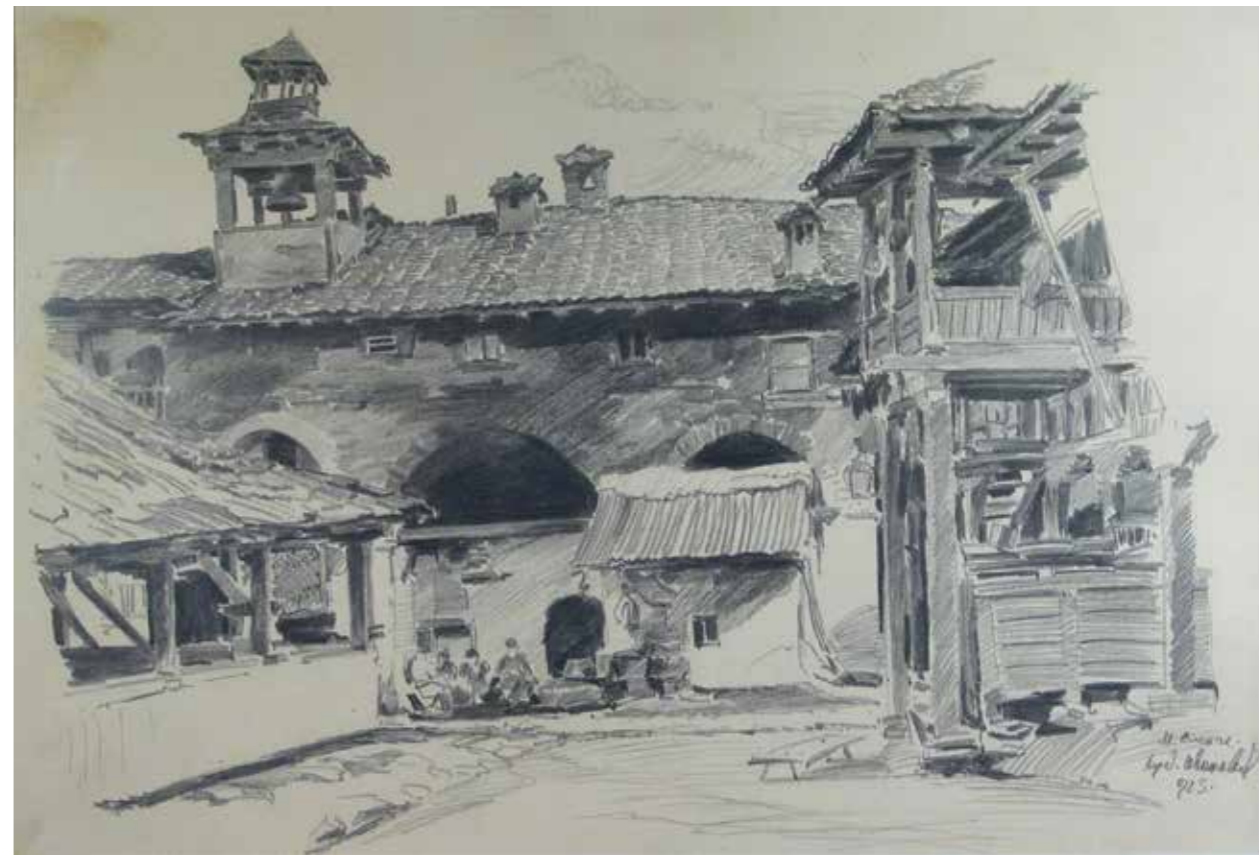
Учествовао је у оснивању и раду значајних уметничких удружења свог времена. Био је члан *Ладе* од 1909. године. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. године, а једно време био је и његов председник.

Први пут је излагао 1904. на Првој југословенској изложби у одељку „Српска уметничка омладина на школовању“. Приредио је шест самосталних изложби у Београду (1919, 1923, 1925, 1926, 1928, 1939). Учествовао је на годишњим изложбама УЛУ и изложбама *Ладе*, Салону француских уметника у Паризу (1921/22, 1929/30), као и на значајним ликовним смотрама српских и југословенских уметника у свету (Лондон, Париз, Барселона, Амстердам, Копенхаген). УЛУС му је приредио постхумну ретроспективну изложбу 1966. године.

За члана САНУ изабран је 1922. године. Добитник је Ордена Легије части 1933. године у Француској. Организовао је Прву графичку изложбу у Београду 1934. и био један од пионира српске графике. Био је предани колекционар радова старог уметничког занатства, а његова збирка од преко 3000 предмета чини основ данашњег Музеја примењене уметности у Београду.

Дела му се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и многим другим музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама.

Умро је 1945. године у Београду.

Манастир Слепче, 1923.
Оловка на папиру, 33 x 47,5 цм
Народни музеј, 35_895

Бождар Божа Илић

Рођен је 1919. у селу Житни Поток код Прокупља. Уписао је Уметничку школу у Београду 1937, а потом Академију ликовних уметности у класи Мила Милуновића, где дипломира 1945. године.

Постаје члан Удружења ликовних уметника Србије 1947. године и од тада редовно излаже самостално и на групним изложбама. Ликовни критичари су га још 1947. прогласили водећим представником социјалистичког реализма, чиме је стекао статус државног сликара. Борави у Паризу 1950. године као први стипендиста Југословенске владе.

88 | Целокупно Илићево стваралаштво подељено је на два периода, први до 1950, када настају његове слике великих формата у соцреалистичком духу, и други период после 1950. године до краја живота, када углавном ради пејзаже, мртве природе и портрете.

Излагао је на самосталним изложбама у Београду, Зрењанину, Скопљу, Нишу, Титограду, Прокупљу, Лесковцу, Сарајеву, Сплиту, као и на бројним групним изложбама у земљи и иностранству. Био је југословенски представник на Бијеналу у Венецији 1950. године.

Добитник је Награде града Београда и Награде савезне владе ФНРЈ за сликарство 1949. године.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и бројним музејско-галеријским институцијама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству. Умро је 1993. године у Лесковцу. Галерија „Божа Илић“ отворена је у Прокупљу 1994. године. Исте године му је приређена постхумна ретроспективна изложба у Народном музеју у Београду.

89 | Сондирање терена на Новом Београду, 1948.
уље на платну, 240,5 x 441,5 цм
Народни музеј, 32_2049

Бора Иљовски

Рођен је 1942. у Дренови - Егејска Македонија. Као избеглица, после грађанског рата 1949. бива депортован у Пољску, одакле долази у Београд 1956. године. Академију ликовних уметности уписује 1961. и дипломира 1966. године у класи професора Ђорђа Бошана, код кога завршава и постдипломске студије 1968. године.

Ислаже од 1963. године, а прву самосталну изложбу одржао је 1968. у Београду. Самостално ислаже и у Новом Саду, Љубљани, Паризу, Венецији, Копру, Пирану и Дубровнику. Учествовао је на бројним колективним изложбама у Београду, Загребу, Каиру, Риједи, Бриселу, Њу Делхију, Риму, Хелсинкију, Москви, Варшави... Био је југословенски представник на Бијеналу у Венецији 1982. године. Музеј савремене уметности у Београду приредио је његову ретроспективну изложбу 2006. године.

Добитник је Награде за сликарство на изложби УЛУС-а (1968), Великог печата Графичког колектива (1968), Откупне награде града Чачка на Меморијалу Надежде Петровић (1989), Награде Јесење изложбе УЛУС-а (1991), Велике награде I годишње изложбе самосталних ликовних уметника чланова УЛУС-а (1998), Политикине награде (2007) и многих других признања. Био је стипендиста Фонда „Моша Пијаде“ од 1966. и Фонда младих од 1972. године.

Слике му се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Музеју Цептер, Националној галерији у Берлину, као и у бројним јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству (Будимпешта, Берлин, Њујорк, Париз).

Умро је 2013. године у Београду.

У пет редова који то нису, 1983.
уље на платну, 100 x 200 цм
Колекција Дражовић

Никола Кока Јанковић

Рођен је 1926. године у Крагујевцу. Завршио је Академију ликовних уметности у Београду 1950. у класи Лојзе Долинара и Сретена Стојановића, као и специјални течај код Сретена Стојановића 1952. године. Био је професор на Факултету ликовних уметности, на којем је прошао сва звања. Постао је редовни професор 1978. године, а 2011. додељено му је звање професора емеритуса.

Осим вајарством, бавио се и медаљерством и био члан међународног удружења медаљера ФИДЕМ. Један је од оснивача групе Самостални. Члан је УЛУС-а од 1951, *Београдске групе*

од 1959. и Друштва српских уметника *Лада* од 1961. године.

Учествовао је на бројним колективним изложбама у некадашњој Југославији и у иностранству од 1947. године. Самостално је излагао у Београду (1975, 1988, 2003, 2010) и широм Србије. Редовно је учествовао на годишњим изложбама УЛУС-а и *Ладе*.

За дописног члана САНУ изабран је 1997, а за редовног 2006. године.

Поред више награда на конкурсима за споменике, добио је и Златно длето УЛУС-а (1962), Награду за вајарство Уметничке колоније Ечка (1966), Награду УЛУС-а за ситну пластику (1982), Вукову награду за животно дело (2003), Награду Јесење изложбе УЛУС-а (2006) и Велику награду *Ладе* (2014).

Његови споменици и скулптуре у отвореном простору налазе се у Београду (споменик Борису Кидричу, Спомен обележје обешеним родољубима на Теразијама итд.), на Космају, у Крагујевцу, Мостару, Крушевцу, Новом Саду и Приштини.

Дела му се чувају у збиркама Народног музеја и Музеја савремене уметности у Београду, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама. Завештао је свој легат 2012. године родном граду Крагујевцу, где се гради Галерија „Никола Кока Јанковић“.

Умро је 2017. године у Београду.

Ксенија Љубибратић, 1950.
бронза, 33,4 x 26,8 x 17 цм
Народни музеј, 33_592

Олга Јеврић

Рођена је 1922. године у Београду. Завршила је Музичку академију 1946. и Академију ликовних уметности у Београду 1948. године у класи професора Сретена Стојановића, као и постдипломске студије код истог професора. Студирала је историју уметности на Филозофском факултету.

Издаје од 1948. на групним изложбама УЛУС-а и СЛУЈ-а, чији члан постаје 1950, а затим на изложбама Уметничке колоније Ечка, Салонима у Ријеци, Октобарским салонима, Тријеналима југословенске ликовне уметности, Бијеналу у Александрији (1961), Бијеналу ситне пластике у Падови итд. Била је југосло-

венски представник на Венецијанском бијеналу 1958. године. Самостално је излагала у Београду, Торину, Лондону, Загребу, Новом Саду... Посебно је значајна самостална изложба *Просторне композиције* 1957. у галерији УЛУС. Учествовала је на скоро свим значајним представљањима српске и југословенске уметности у свету.

Дописни члан САНУ постаје 1974, а редовни 1983. године. Од 1981. била је ангажована на САНУ-овом пројекту *Речник појмова из области ликовних уметности*.

Добитница је Политикине награде (1960), две Награде на Тријеналима југословенске ликовне уметности (1961, 1967), Награде на Октобарском салону (1969), Награде на УЛУС-овој изложби (1973), Седмојулске награде (1979), Награде Јесење изложбе УЛУС-а (1990), Награде Вукове задужбине (2001), Награде града Београда (2013), Награде „Сава Шумановић“ (2013), као и других значајних признања.

Дела јој се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Музеју града Београда, Галерији САНУ, Националној галерији у Берлину, као и многим јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству. Легат Олге Јеврић налази се у Српској академији наука и уметности и у Кући легата.

Умрла је 2014. године у Београду.

Хирошима, 1959.
фероксид, 50 x 18,4 x 12,5 cm
Народни музеј, 3_533

Милена Јефтић Ничева Костић

Рођена је 1943. године у Томашевцу. Дипломирала је на Факултету примењених уметности у Београду 1968. у класи професора Павла Васића, где је завршила и постдипломске студије на Одсеку за сценски костим 1971. године код професора Душана Ристића. Усавршавала се у иностранству као стипендиста Пољске и Француске владе.

Велики део њеног уметничког опуса обухвата костимографску, луткарску и сценографску делатност. Луткарство је изучавала у Чехословачкој, Бугарској и Пољској. Члан је УЛУС-а и УЛУПУДС-а, као и Друштва српских уметника *Лада* од 2013. године.

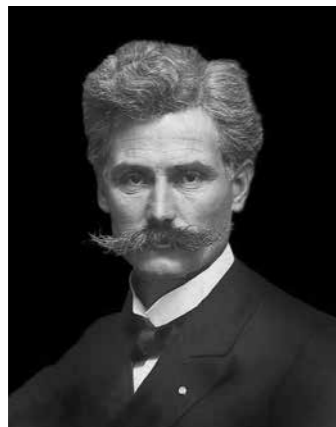
Редовно је учествовала на годишњим изложбама УЛУС-а, Октобарским салонима, као и на многим другим групним изложбама у земљи и Европи (Праг, Хелсинки, Дортмунд). Од 1969. године приредила је велики број самосталних изложби – подједнако из области ликовне и примењене уметности – у Србији и на простору Југославије, као и у Француској, Пољској, Шведској, Израелу...

Добитница је бројних признања, међу којима се налазе Стеријина награда за костимографију, Награда Октобарског салона 1999. и Награда Јесење изложбе УЛУС-а 2006. године.

Њена дела налазе се у Народном музеју, Музеју савремене уметности, Музеју града Београда, Музеју примењене уметности, Музеју позоришне уметности Србије, Галерији Матице српске у Новом Саду, Музеју Цептер, Музеју савремене уметности у Јеревану, Музеју града Мајданпека, Музеју пастела у Сен-Кентену и другим приватним и јавним збиркама у земљи иностранству. Део свог опуса завештала је Кући легата.

Бугенвилија, 2006.
уље на платну, 150 x 200 цм
Колекција Дражовић

Ђорђе – Ђока Јовановић

Рођен је 1861. године у Новом Саду. Вајарство је студирао од 1884. на академијама у Бечу, Минхену и Паризу, где је дипломирао 1891. код Шапија и Енжалбера. До 1903. године живи у Паризу, са изузетком 1891. године, када је накратко био наставник у Првој београдској гимназији. Био је један од оснивача Уметничко-занатске школе у Београду 1905. и њен професор и директор до 1919. године. За време Првог светског рата боравио је у Француској.

Био је члан Удружења француских уметника. Учествовао је у оснивању и раду већине значајних уметничких удружења свог времена у Београду. Био је члан Друштва *Медулић*. Један је од оснивача *Ладе* 1904. и Удружења ликовних уметника у Београду 1919. године. Био је председник УЛУ. За члана САНУ изабран је 1920. године.

Први пут је излагао 1889. године. Од 1895. самостално је излагао више пута у Београду и Новом Саду. Од пријема у Париски салон 1889, излагао је на Салону још двадесет пет пута до 1919. године. Учествовао је на Светским изложбама у Паризу, где је 1889. добио бронзану медаљу, а 1900. године златну медаљу за *Косовски споменик*, Међународној изложби у Петрограду (1902/03), где је награђен сребрном медаљом, изложби Париске општине (1903), где је добио сребрну медаљу, Балканској изложби у Лондону (1907), Међународној изложби у Риму (1911), Југословенским изложбама у Женеви (1918) и Паризу (1919), изложбама УЛУ и *Ладе*, као и на другим значајним ликовним смотрама у земљи и свету.

Осим пуне скулптуре, бавио се медаљерством и споменичком и фасадном скулптуром. Извео је више споменика као што су статуа *Јосифа Панчића* у Студентском парку у Београду, Споменик *Вуку Караџићу* у Београду, *Косовски јунаци* у Крушевцу, *Победник* у Параћину итд.

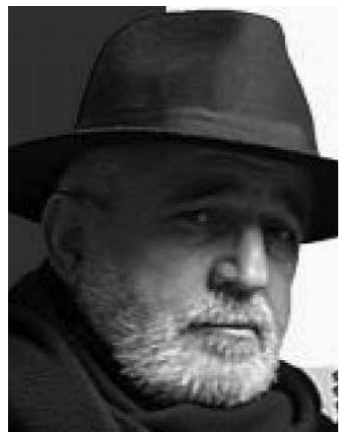
Његова дела се налазе у Народном музеју, Музеју града Београда и бројним другим институцијама културе и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1953. године у Београду.

Напуштена, 1907.
бронза, 50,5 x 47 x 40,5 cm
Народни музеј, 33_58

Зоран Јовановић Добротин

Рођен је 1942. године у Добротину. Средњу уметничку школу завршио је 1964. у Нишу. Дипломирао је на Академији за примењену уметност у Београду 1970. године. Био је редовни професор на Факултету уметности Универзитета у Приштини (Звечану).

Био је члан УЛУС-а од 1970.

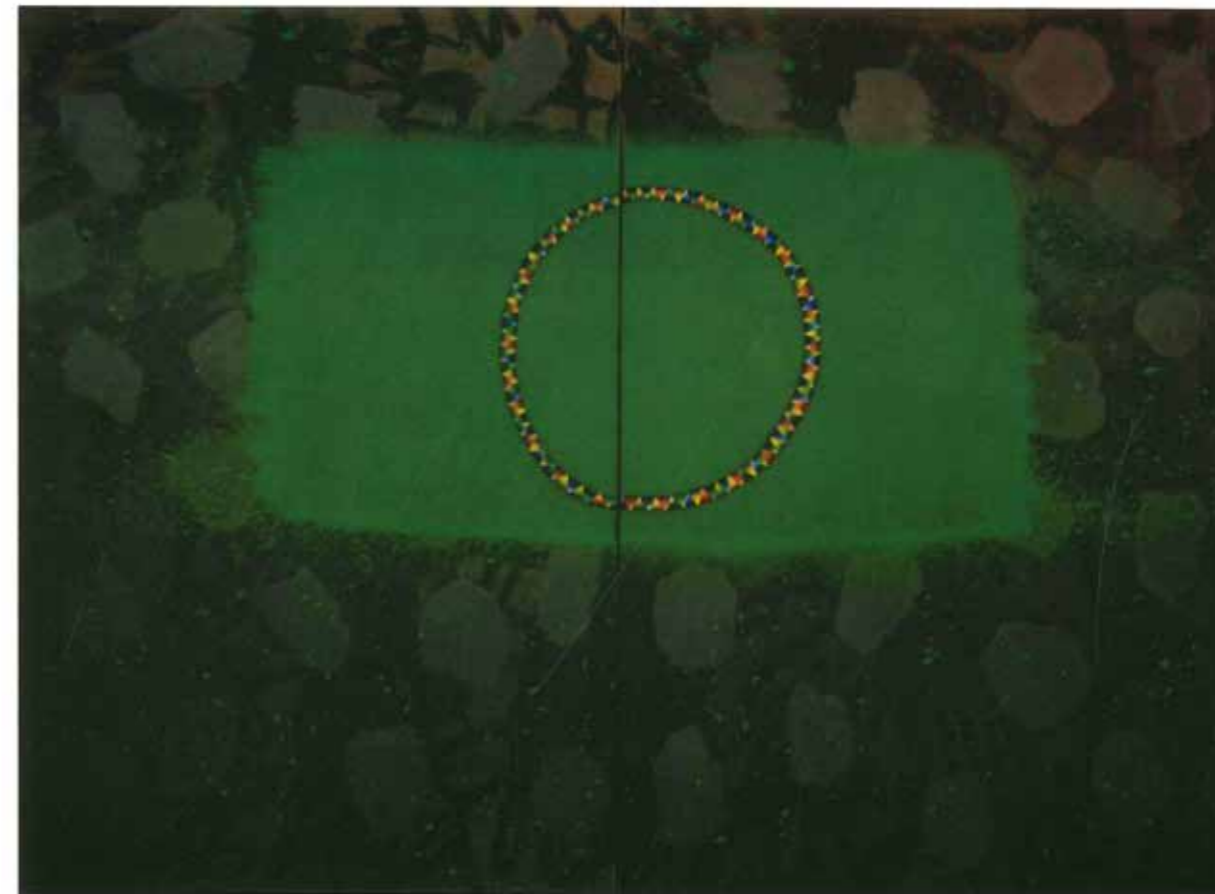
Излагао је на више од 300 колективних и 50 самосталних изложби у земљи и иностранству. Самостално је излагао у Београду, Пећи, Приштини, Грачаници, Крагујевцу, Новом Саду,

Новом Пазару, Руми итд. Велику самосталну изложбу приредио је у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 2007. године. Био је учесник многих ликовних колонија, симпозијума и конгреса у земљи и иностранству.

Добио је бројне награде за сликарство и графику, међу којима су Прва награда Јесењег салона Косова за графику у Приштини (1978), Награда бијенала графике у Јапану (1978), Прва награда за графику Октобарског салона (1979), Награда за сликарство на изложби УЛУС-а, УЛУК-а и УЛУВ-а (1980), Награда Цетињског ликовног салона за сликарство (1987), Велика награда УЛУС-а на Другом међународном бијеналу графике (1996) и Награда Јесење изложбе (1997).

Дела му се чувају у Музеју савремене уметности у Београду, Галерији савремене уметности у Приштини, Галерији савремене ликовне уметности у Нишу, Кабинету графике у Загребу, Музеју града Београда, Завичајном музеју у Руми, као и у многим јавним и приватним збиркама.

Умро је 2016. године у Београду.

Без назива, 2007.
комбинована техника, 150 x 200 цм

Љубинка Јовановић-Михаиловић

Рођена је 1922. у Београду. Сликаство је студирала на Академији ликовних уметности у Београду у класи проф. Ивана Табаковића. У пролеће 1947. одлази у Задар и ради у слободном простору са члановима *Задарске групе*. Са супругом Батом Михаиловићем 1952. године сели се у Париз, где је живела до смрти.

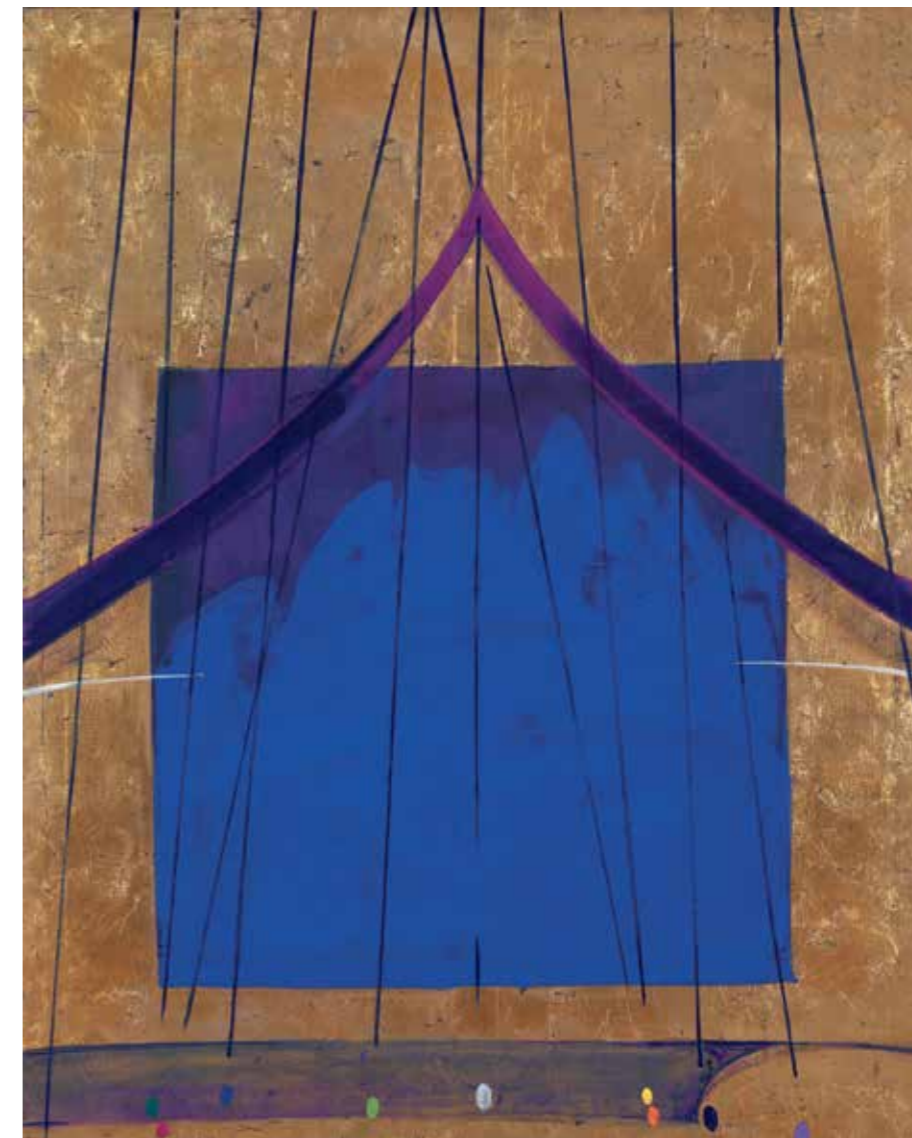
Након *Задарске групе*, била је члан групе *Једанаесторица* и излагала је на њиховој јединој изложби одржаној у Галерији УЛУС на Теразијама 1951. године. Прву самосталну изложбу одржала је 1952. године у истој галерији. Учествовала је на

многим групним изложбама у Србији и иностранству (Мајски салон у Паризу, Амстердам, Штутгарт, Руан). Самостално је излагала у Београду, Паризу, Новом Саду, Чачку, Деспотовцу, Никшићу, Будви, Руану, Њујорку, Билбаоу, Сантјагу, Рочестеру, Мајорци итд. Приредила је ретроспективну изложбу у Павиљону Цвијета Зузорић 1990. године.

Члан је *Ладе* од 1965. године. Осим сликарства, бавила се сценографијом и таписеријом. Добитник је више значајних признања, међу којима је и Награда на Јесењој изложби УЛУС-а 1999. године.

Дела јој се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Поклон-збирци Рајка Мамузића у Новом Саду, Народном музеју на Цетињу, Модерној галерији у Будви, Музеју Цептер, Националном фонду савремене уметности у Паризу, као и у значајним јавним и приватним збиркама широм света.

Умрла је 2015. у Паризу.

Плави простор, 1989.
комбинована техника, 162 x 132 цм
Колекција Дражовић

Душан Јуначков

Рођен је 1952. године у Суботици. Факултет ликовних уметности завршио је у Београду 1979. у класи професора Младена Србиновића, као и постдипломске студије у класи истог професора 1982. године. Био је у статусу слободног уметника до 1996. године. Од 2005. био је запослен на телевизији као сликар.

Био је члан УЛУС-а од 1982. године.

Самостално је излагао од 1982. у Београду, Паризу, Ваљево, Сремској Митровици, Зрењанину, Нишу итд. Групно је излагао од 1979. на изложбама УЛУС-а, Октобарским салонима, као и другим значајним манифестацијама у земљи и иностранству. Био је учесник многих уметничких колонија.

Добио је неколико признања, међу којима је и Награда Јесење изложбе УЛУС-а 1991. године.

Дела му се налазе у Музеју савремене уметности Војводине, Културном центру у Панчеву, Центру за културу Вршац, Музеју Цептер и многим другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама.

Умро је 2013. године у Београду.

Без назива, 1989.
битулит, 180 x 221 цм
Колекција Дражовић

Гордана Каљаловић

Рођена је у Београду 1951. Године. Дипломирала је на Факултету Ликовних уметности у Београду 1975. и на Филолошком факултету 1977. године (енглески језик и књижевност). Магистрирала је на Факултету ликовних уметности. Радила је као кустос у Галерији Дома ЈНА (1978-1993). Била је добитник стипендије Фонда „Моша Пијаде“ за младе таленте (1985). Студијски је боравила у Паризу 1986. и 1990. године. Од 1993. предаје на Академији уметности у Новом Саду, где

је од 2006. у звању редовног професора при катедри за вајарство.

Изагала је скулптуре и инсталације на преко 200 групних изложби у земљи и иностранству (Кливленд, Лондон, Солун, Санта Барбара, Вервје) и на 29 самосталних изложби у Србији, бившој Југославији, Грчкој и Француској. Била је аутор и кустос преко 20 пројеката.

Реализовала је скулптуру у слободном простору у Какслаутанену у Финској 2005. године. Водила је радионицу за студенте у Фиренци у оквиру *Аутсајд пројекта* (2005–2007) и боравила је у Напуљу у оквиру Еразмус програма (2019).

Добитник је Награде за цртеж Факултета ликовних уметности (1971), Годишње награде Галерије Коларчевог народног универзитета (1983), Награде УЛУС-а за малу пластику (1986), Награде Јесење изложбе (2008) и других признања.

Радови јој се чувају у Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности, Музеју града Београда, Народном музеју у Краљеву, Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду, Музеју савремене уметности у Новом Саду, Галерији Савремене уметности у Нишу, Музеју у Вервјеу у Белгији, Музеју Цептер у Београду и многим јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Облак, 1989.
комбинована техника, алуминијум, сунђер, 60 x 70 x 10 cm
Колекција Дражовић

Бошко Карановић

Рођен је 1924. године у Босанској Крупи. Дипломирао је на Академији ликовних уметности у Београду 1948. године у класи Марка Челебоновића. Специјални графички течај завршио је 1949. у класи проф. Мике Петрова. Био је професор на Факултету ликовних уметности у Београду.

Припадао је уметничкој групи *Самостални*. Био је један од оснивача Графичког колектива.

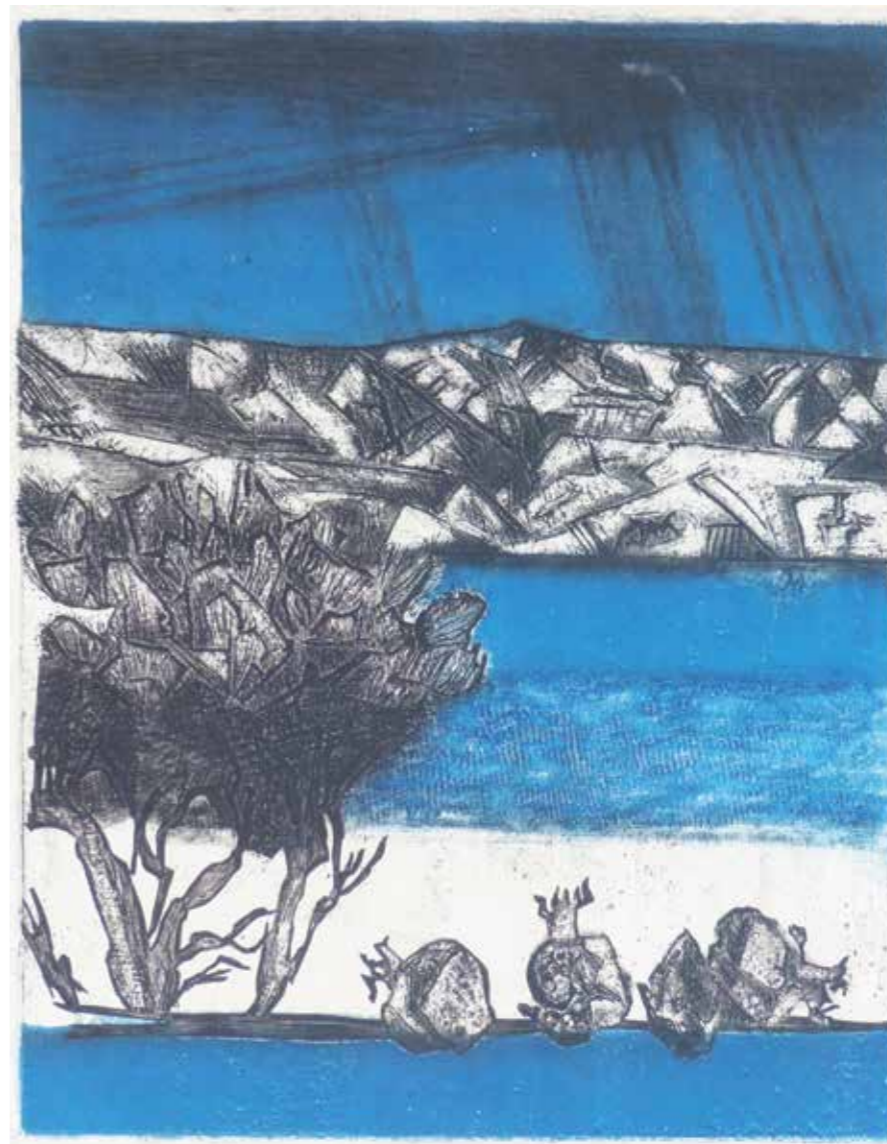
Од 1952. излагао је самостално у Београду, Загребу, Новом Саду, Сомбору, Приштини, Скопљу, Единбургу, Нишу, Сарајеву, Штутгарту итд. Учествовао је на бројним колективним изложбама у земљи и иностранству (Београд, Цирих, Њу Делхи, Љубљана, Венеција, Рим, Токио, Вашингтон).

Аутор је идејних решења за мозаике у Београду, Белој Цркви, Рудом, Босанској Крупи и Цазину.

Добио је више признања, међу којима су Октобарска награда града Београда (1958), Награда Октобарског салона (1960), Златна игла УЛУС-а (1970) и Вукова награда (1985).

Дела му се чувају у многим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2009. године у Београду.

Острво, 1966.
линогравура, 38 x 50 цм
Вл. Бане Карановић

Бранимир Карановић

Рођен је 1950. године у Београду. Дипломирао је на Графичком одсеку Факултета примењених уметности у Београду 1974. у класи професора Божидара Џмерковића. Магистрирао је 1976. године на Факултету ликовних уметности у Београду у класи проф. Марка Крсмановића.

Бави се графиком и фотографијом. Од 1978. до 1997. био је професор фотографије на Академији уметности у Новом Саду, од 1996. професор фотографије на графичком одсеку Факултета примењених уметности у Београду, а од 1999. гостујући професор на Ликовној академији на Цетињу.

Издаје самостално од 1974. године у земљи и иностранству.

Почевши од 1976. године, учествује на многим изложбама југословенске графике и фотографије у иностранству и на међународним изложбама графике у Љубљани, Кракову, Баден-Бадену, Кјоту, Солуну, Атини, Софији, Њујорку, Фридрихштату, Венецији...

Био је председник организационог одбора Међународног бијенала графике у Београду од 1995. године.

Добитник је бројних награда, као што су I награда за графику Интер-деби у Кракову (1976), I награда за цртеж на изложби Југословенски портрет у Тузли (1979), Велики печат Графичког колектива (1977), Откупна награда Музеја примењене уметности на Октобарском салону у Београду (1977), Златна игла УЛУС-а (1981), Награда за фотографију на Октобарском салону у Новом Саду (1992), Награда за графику на Октобарском салону у Новом Саду (1993), Награда за фотографију на Октобарском салону у Београду (1997), Велика награда УЛУ-ПУДС-а на Мајској изложби (2003), Априлска награда Скупштине града Београда за стваралаштво у области ликовне и примењене уметности (2005), Мали печат Графичког колектива (2009) итд.

Дела му се чувају у музејима, галеријама и јавним и приватним колекцијама.

Стогови, 2001.
колор фотографија-колаж, 70 x 100 цм

Весна Кнежевић

Рођена је у Београду 1959. године. Основне студије завршила је на Факултету ликовних уметности у Београду 1983. у класи професора Раденка Мишевића, а затим и магистарске студије 1985. године. Докторске студије уписује и завршава на истом факултету 2009. године. На Факултету ликовних уметности прошла је сва звања од 1997. године и тренутно је редовни професор.

Самостално је излагала више пута у Београду, као и у Чачку, Тузли, Кикинди, Зрењанину, Петровцу, Деспотовцу, Херцег Новом... Излагала је на преко стотину групних изложби у

земљи и иностранству: у Француској, Русији, Италији, Мексику, Пољској, Бугарској, Грчкој, Аустрији, Енглеској, Аргентини итд.

Самостално, са супругом Радомиром Кнежевићем или као део тима извела је више мурала у Београду, Љубовији, Бару, Пироту и у Дидимотихону (Грчка). Аутор је визуелног решења за метро станицу Прокоп, где је направљено 10 мурала студената ФЛУ. У сарадњи са Радомиром Кнежевићем водила је Летњу школу мурала Универзитета Уметности 2010. године, када су изведени мурали у Ресавици.

Добитник је Награде Николе Граовца – за сликарство на ФЛУ (1983), Прве награде за сликарство на изложби новопримљених чланова УЛУС-а (1984), Награде фонда младих талената, Награде „Моша Пијаде“ за сликарство и стипендије за студијски боравак у Паризу у *Cité internationale des arts Paris* (1988), Награде за цртеж на Меморијалу Надежде Петровић у Чачку (1994), Златне палете на Пролећној изложби УЛУС-а (2002) и Награде Јесење изложбе УЛУС-а (2011).

Дела јој се чувају у значајним музејима, галеријама и приватним и јавним збиркама.

Агбатана, 2018/19.
комбинована техника, променљивих димензија

Драгана Кнежевић

Рођена је 1962. у Београду. Дипломирала је 1993. на Факултету ликовних уметности у Београду и магистрирала 1996. на истом факултету (одсек зидно сликарство).

Била је стипендиста владе Републике Француске за школску 1996/97. годину на *Ecole nationale supérieure des Beaux-Arts* у Паризу (у класи професора Владимира Величковића), Министарства националног образовања Републике Грчке у Атини за школску 2000/01. (у класи професора Јаниса Валаванидиса) и стипендиста владе Републике Италије у Венецији (у класи професора Мартелија).

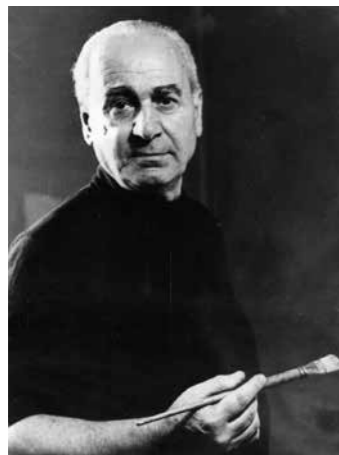
Учествовала је у раду бројних колонија, међу којима су Ликовна колонија Сент Андреја 1995. године, колоније на Копаонику, Великом Градишту, Петровцу на Мору...

Почев од 1990. године излагала је на групним и самосталним изложбама у земљи и иностранству.

Добитник је више награда, као што су Награда УУ палета младих у Врбасу, Златна палета УЛУС-а 1998. и Откупна награда за мозаик Секретаријата за културу града Београда 2006. године.

Разгледница/Опера, 1997.
уље на платну, дрвени рам обложен еко-крзном, 108 x 89 цм

Милан Коњовић

Рођен је 1898. године у Сомбору. Академију ликовних уметности у Прагу уписује 1919. године у класи проф. Лоукоте, а потом код Влаха Буковца, али студира само два семестра. Борави у Прагу, Бечу, Минхену, Берлину, Дрездену, а потом у Паризу (1924–1932). Усавршавао се у атељеу Андре Лота. Враћа се у Сомбор 1932. и тамо борави до краја живота. За време Другог светског рата био је у заробљеништву у Оснабрику.

Излагао је на око 700 групних и 300 самосталних изложби. Први пут излаже 1923. на Прољетном салону у Загребу, а

затим на Јесејим и Пролећним изложбама УЛУ, касније УЛУС-а, изложбама група Облик и Самостални, Јесејем салону у Паризу, као и многим репрезентативним изложбама српске и југословенске уметности код нас и свету. Самостално излаже од 1931. године у земљи и иностранству (Паризу, Прагу, Оукленду, Сан Франциску). Посебан значај има самостална изложба *Људи* у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 1951. године.

Био је члан Војвођанске академије наука и уметности у Новом Саду од 1979, дописни члан ЈАЗУ у Загребу од 1986. и редовни члан САНУ у Београду од 1992. године.

Добитник је великог броја признања, међу којима су Орден рада 1. реда (1958), Седмојулска награда Србије (1959), Награда за животно дело Србије (1962), Награда ослобођења Војводине (1975), Награда АВНОЈ (1988).

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и многобројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству. Завештао је свој легат родном граду Сомбору, где је 1966. отворена Галерија „Милан Коњовић“ која броји преко 1000 његових радова.

Умро је 1993. године у Сомбору.

Предео, 1957.
уље на платну, 115 x 167 cm
Колекција Дражовић

Велизар Крстић

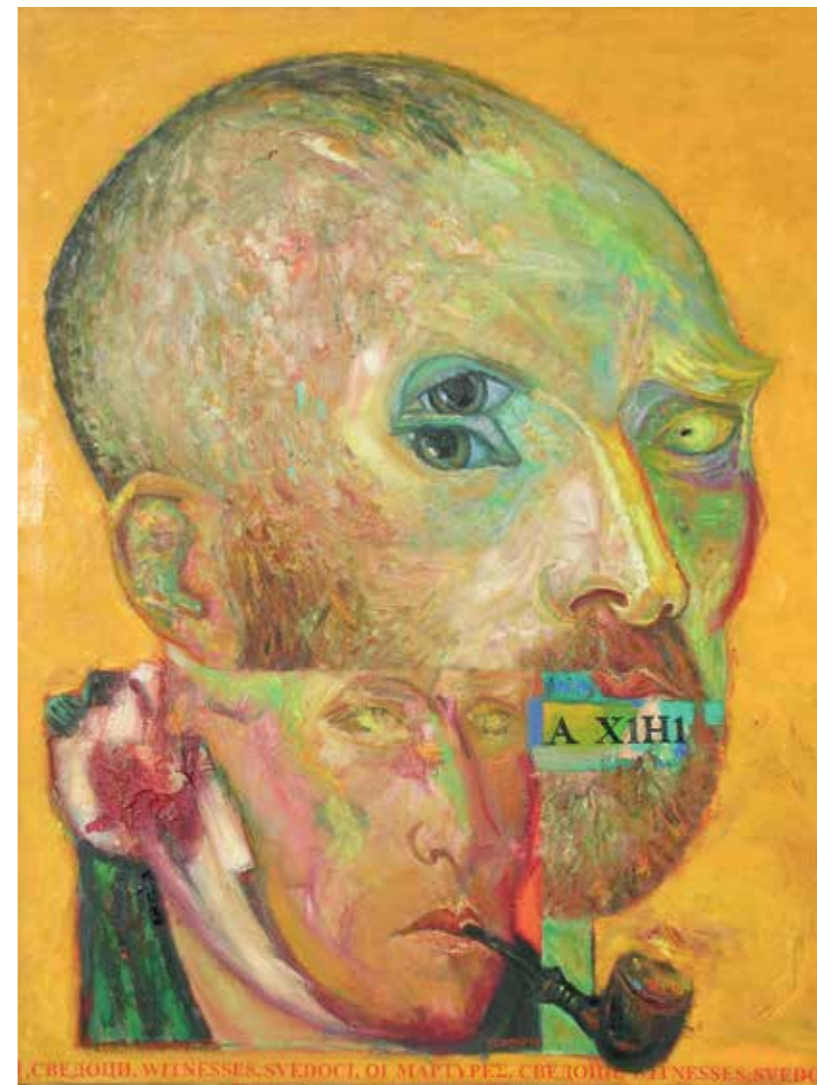
Рођен је 1947. године у Ореовцу код Ниша. Академију ликовних уметности у Београду завршио је 1972. у класи професора Ђорђа Бошана. Као стипендиста задужбине F.V.S. из Хамбурга на предлог добитника Хердереове награде сликара Петра Лубарде, од 1973. до 1974. студирао је на Академији ликовних уметности у Бечу у класи професора Валтера Екерта. Посдипломске студије завршио је у класи професора Ђорђа Бошана 1976. године. Студирао је на Факултету лепих уметности у Атини у класи професора Константина Граматопулоса као стипендиста грчке Владе 1979. године.

Предавао је графику као гостујући професор на Факултету ликовних и примењених уметности Аристотеловог универзитета у Солуну 1996. године. Био је редовни професор на Факултету ликовних уметности у Београду на Графичком и Сликаром одсеку.

Ислаже на групним изложбама од 1971. а на самосталним од 1973. у земљи и иностранству. Редовно учествује на УЛУС-овим годишњим, бијеналним и тријеналним изложбама.

Добитник је више награда и признања у земљи и иностранству, међу којима су Награда за цртеж на изложби Цртеж и мала пластика у Београду (1978), Велики печат Графичког колектива (1979), Златна палета УЛУС-а (1982), Велика премија Кабинета графике ЈАЗУ на 13. изложби југословенске графике у Загребу (1984), Награда за сликарство на 33. октобарском салону у Београду (1992), Златна игла УЛУС-а (2001), Велика награда града Варне на 11. међународном бијеналу графике (2001), Специјална награда за графику на Међународном тријеналу мале графике у Токију (2002) и Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2017).

Дела му се налазе у музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама.

Ван Гог, 2009.
уље на платну, 200 x 150

Ото Лого

Рођен је 1931. у Београду. Академију примењених уметности у Београду завршио је 1954. године. Био је члан УЛУС-а од 1955. године.

Од 1954. излаже на групним изложбама у земљи, као и на изложбама српских и југословенских уметника у оквиру међународних селекција. Самостално је излагао у Београду, Паризу, Скопљу, Лијежу, Нишу, Цириху, Манхајму, Загребу, Дубровнику итд. Био је југословенски представник на Венецијанском бијеналу 1968. године. Приредио је ретроспективну изложбу у Павиљону Цвијета Зузорић 1986. године.

120 | Аутор је тридесетак споменика посвећених борцима и жртвама Првог и Другог светског рата, као и историјским личностима: Живојину Мишићу, Јовану Цвијићу, Марку Миљанову и многим другим. Аутор је коњаничке скулптуре председнику Хабибу Бургиби у Сусу (Тунис) 1977. године. Осим вајарством, бавио се и графиком.

Добитник је многих награда и признања, као што су Златна игла УЛУС-а (1961), Награда за скулптуру на Октобарском салону (1965), Октобарска награда града Београда (1967) и Златно длето УЛУС-а (1974).

Дела му се налазе у слободном простору, музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и широм света.

Умро је 2016. године у Београду.

121 |
Знак 2, 1965.
бронза, 33,6 x 23 x 13 cm
Народни музеј, 33_576

Петар Лубарда

Рођен је 1907. године у Љуботињу. Сликаство је почео да учи у Уметничкој школи у Београду 1925. и кратко је студирао на париском Бозару 1926. године. У Паризу је живео и излагао до 1932. године, када се настанио у Београду. Боравио је у Шпанији и Немачкој. Године Другог светског рата провео је као заробљеник у немачким и италијанским логорима. Био је професор на Академији ликовних уметности у Београду (1945-1946), један од оснивача и први директор Умјетничке школе на Цетињу (1947-1950) и слободан уметник у Београду од 1950. године.

Био је члан *Ладе* од 1938. и групе *Самосталних* од 1951. године. Изабран је за дописног члана САНУ 1959, а за редовног 1961. године.

Први пут самостално излаже 1929. године у Риму, а уследио је дуги низ самосталних изложби у Београду, Паризу, Лондону, Титограду, Њу Делхију... Његова самостална изложба у Галерији УЛУС 1951. понудила је нови образац сликарства на домаћој сцени. Од 1927. излагао је на Салону независних у Паризу. Био је представник Југославије на Венецијанском бијеналу (1960) и учествовао је на најважнијим светским ликовним смотрама.

Освојио је *Grand Prix* на Светској изложби у Паризу (1937), Прву награду на Интернационалној изложби сликарства у Хагу (1939), Награду на Бијеналу у Сао Паолу (1953), Прву награду на Бијеналу у Токију (1955), Националну награду Гугенхајм у Њујорку (1956), Уметничку повељу „Рабиндранат Тагора“ у Калкути (1970), Хердерову награду у Бечу (1973), као и многа друга интернационална признања. Добитник је I савезне награде ФНРЈ (1948), Октобарске награде града Београда (1955), Седмојулске награде (1964), Ордена заслуга за народ (1965) и Награде АВНОЈ (1966).

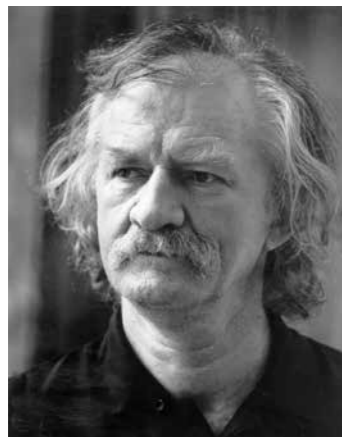
Његова дела чувају Народни музеј и Музеј савремене уметности у Београду, Народни музеј Црне Горе, као и бројне државне установе, јавне и приватне колекције у земљи, бившој Југославији и широм света. Легат Петра Лубарде налази се у саставу Куће легата.

Умро је у Београду 1974. године.

Дрво нара, 1949.
уље на платну, 130 x 98 цм
Колекција Дражовић

Милан – Циле Маринковић

Рођен је 1947. године у Београду. Академију ликовних уметности у Београду уписао је 1966. године и студирао у класи Мирјане Михаћ и потом Младена Србиновића. Дипломирао је 1972. у класи проф. Љубице Цуце Сокић. Стипендију Фонда Моша Пијаде добио је 1977. године и три године је боравио у Паризу. Усавршавао се на студијским путовањима у Грчкој, Италији, Француској, Белгији, Енглеској и САД. Живи и ради на релацији Париз – Београд.

Члан је УЛУС-а од 1973. и Уметничког удружења у Паризу од 1992. године.

Ислаже од 1966. на групним и од 1968. године на самосталним изложбама. Редовно је учествовао на значајним групним изложбама и ликовним смотрама у земљи. Имао је око 100 самосталних и преко 200 заједничких изложби у Југославији, Француској, Белгији, Русији, САД, Италији Русији, Шведској и другим земљама. Самостално излаже у Београду, Ровињу, Новом Саду, Паризу, Бриселу, Њујорку, Чачку, Вараждину, Будви, Подгорици, Котору...

Добитник је Златне палете УЛУС-а (1975), Награде Јесење изложбе УЛУС-а (1988), Награде Меморијала Надежда Петровић (1993), Октобарске награде града Београда (1995), Златног беоцуга (2010), као и других признања.

Дела му се чувају у музејима, галеријама и бројним јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Вече у куплерају, 1992.
уље на платну, 200 x 130 цм
Колекција Дражовић

Ђиле Срђан Марковић

Рођен је 1959. године у Београду. Похађао је курс цртања у Шуматовачкој 1983. године. Исте године уписује сликарство на Факултету ликовних уметности у Београду, на коме је дипломирао 1988. у класи проф. Милице Стевановић, код које је и магистрирао 1991. године.

Први пут излаже 1984. на Октобарском салону у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“, а самостално 1987. у Галерији СКЦ. У Музеју савремене уметности 2005. године учествује на изложби „О нормалности“, а 2008. на Ликовној јесени у Сомбору. Студијски је боравио у Лос Анђелесу

1992. године, када учествује на колективној изложби у Gallery Ninna Frost.

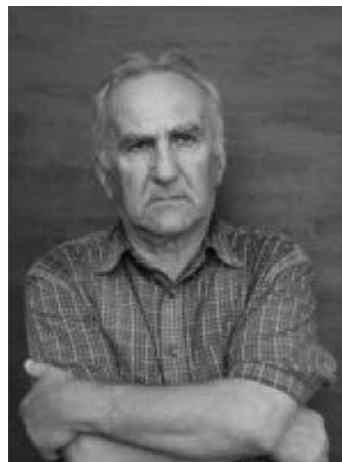
Од 1984. објављивао је текстове у листовима *НОН*, *Студент*, *Ликовни живот* и *Глас јавности*, где је радио као ликовни критичар (1999–2008). Од 1993. до 1994. био је сарадник Радија Б92, као и аутор емисије *Радио митоманија*. Од 1978. године свирао је у бројним београдским *new wave* бендовима, као што су *Нуле*, *УКТ*, *Бомбардери*, *Дисциплина кичме*, *Плаћеници*, *Казимиров казнени корпус*, *DDT* и *Супернаут*, са којим је 1993. снимиле касету *Будућност сада*. Са Соњом Савић оснива мултимедијалну трупу *С. С. Супернаут* и снима три филма. Наступа на БИТЕФ-у 1995. године са сликаром Миомиром Грујићем Флеком.

Добио је Награду Фонда Милоша Бајића 1988. у Београду, Прву награду за сликарство на Пролећној изложби 2010. у Чачку, Златну палету на Пролећној изложби УЛУС-а 2010. године, као и друга признања.

Радови му се налазе у музејима и јавним и приватним колекцијама.

Американци, 1989.
комбинована техника, 195 x 140 цм
Колекција Дражовић

Ера Миливојевић

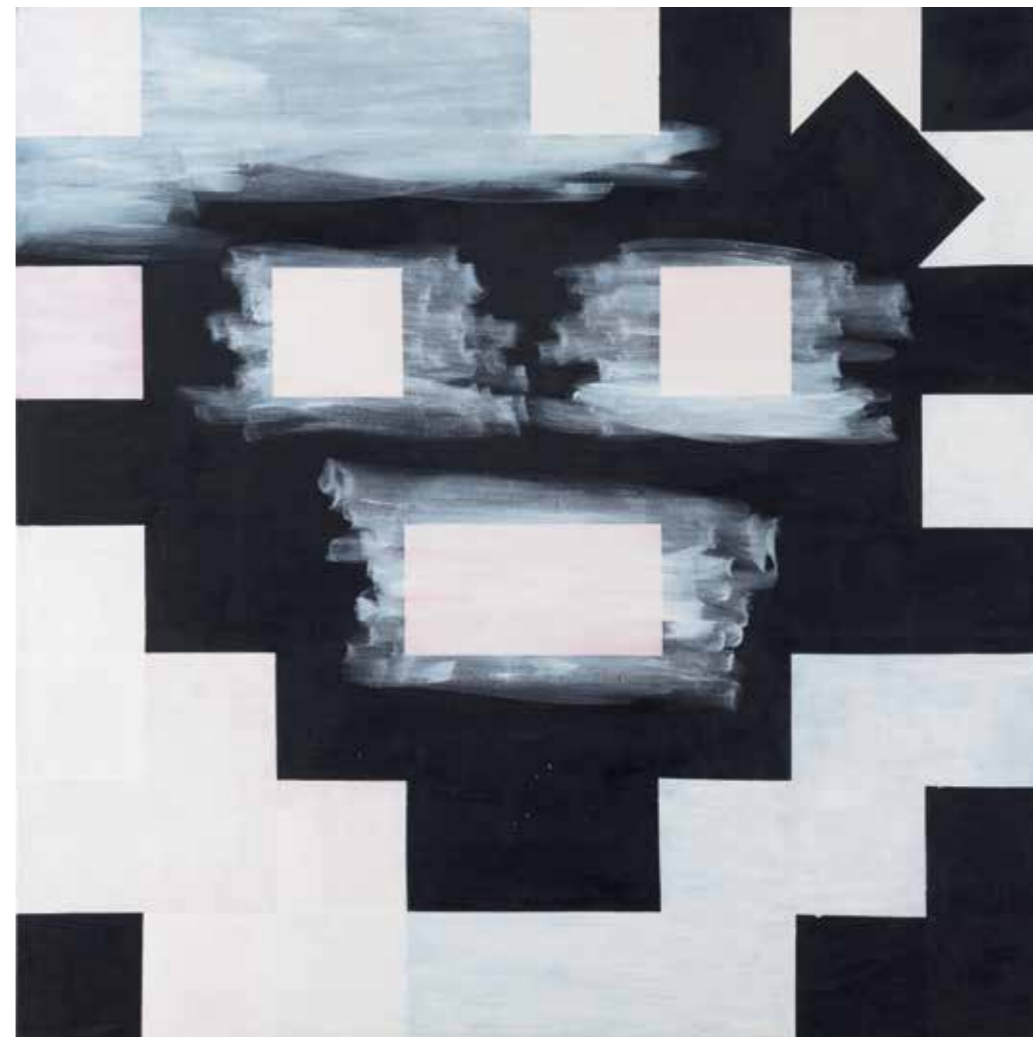
Рођен је 1944. у Ужицу. Дипломирао је 1965. године на Школи за примењене уметности у Новом Саду. Од 1965. године студирао је на Академији ликовних уметности у Београду, где је 1971. дипломирао на одсеку за сликарство у класи проф. Стојана Ђелића. Члан је УЛУС-а од 1984. године. Бави се сликарством, перформансом, фотографијом, просторним инсталацијама и видео-уметношћу. За разлику од других уметника који се баве перформансом, он назива перформанс *сесијом*. Један је од пионира концептуалне уметности у Србији. Своју уметничку каријеру започео је раних седамдесетих са уметницима окупљеним око Студентског културног центра.

Од 1971. године учествовао је на групним и самосталним изложбама у Србији и у свету. Излагао је и изводио перформансе у Београду, Новом Саду, Нишу, Подгорици, Цетињу, Загребу, Ријеци, Сарајеву, Љубљани, Хелсинкију итд. Редовно излаже на годишњим изложбама УЛУС-а.

Издавачка кућа Геопоетика је 2001. објавила монографију о раду Миливојевића под називом *Art Sessions*.

Добитник је више награда, међу којима су Награда 39. октобарског салона (1998), Награда града Београда (2005) и Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2008).

Радови му се налазе у Музеју савремене уметности у Београду, Музеју града Београда, Музеју савремене уметности Републике Српске у Бањалуци, као и у бројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

ART THE TIP (слика која вас гледа), 2018.
акрил на платну, 100 x 100 цм

Милан Миловановић

Рођен је 1876. године у Крушевцу. Био је један од првих ђака сликарске школе Кирила Кутлика у Београду (1895–1896). Боравио је у Минхену (1897–1902), где годину дана ради у атељеу Антона Ажбеа, а 1898. уписује минхенску Академију, коју завршава 1902. године. Од 1902–1906. борави у Паризу и једно време ради у Академији Колароси. Академију лепих уметности у Паризу завршава 1906. године. Од 1907. путује по балканским областима Турске и проучава српске средњовековне споменике. Био је професор Уметничко-занатске школе у Београду (1912–1933). У Балканским ратовима и у I светском рату био је ратни сликар при штабу Врховне команде, а боравио је и у Ита-

лији и Француској (1916–1918). Од 1923. постепено се повлачи из јавног живота.

Учествовао је у оснивању и раду значајних уметничких удружења свог времена. Био је један од оснивача Српског уметничког удружења 1907. године, члан *Ладе* од 1907. и *Медулића* од 1910. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. и први секретар у његовој историји, а 1921. постао је и председник овог Удружења.

Почев од Прве југословенске уметничке изложбе у Београду (1904), на којој је излагао у одељку „Српска уметничка омладина на школовању“, учествовао је на бројним значајним изложбама код нас и у иностранству, као што су Српска уметност у Лондону (1907), Југословенска изложба у Женеви (1918) и Југословенска изложба у Паризу (1919), годишње изложбе УЛУ и *Ладе*, као и многе друге. Самостално је излагао у Београду (1906, 1908, 1920) и у Риму (1917). Учествује на изложби *Српско сликарство XVIII–XIX века* (1945) и на I изложби УЛУС-а (1945).

Његова дела чувају Народни музеј, Музеј савремене уметности и Музеј града Београда, Спомен-збирка Павла Бељанског у Новом Саду, Народни музеј у Крушевцу, као и бројни музеји, галерије, јавне и приватне колекције у земљи и иностранству.

Умро је 1946. у Београду. Народни музеј му је приредио постхумну ретроспективу 1960. године.

Тераса у сутону, 1917.
уље на платну, 29,5 x 23,5 цм
инв.бр. МСУ/1225

Мило Милуновић

Рођен је 1897. године на Цетињу. Сликаство је учио у Фиренци код Аугуста Ђакометија. У Паризу је живео од 1919. до 1922. и од 1926. до 1932. године. Досељава се у Београд 1932. године. После Другог светског рата живи и ради на Цетињу до 1948, када се поново враћа у Београд. Бавио се педагошким радом и био је један од оснивача Академије ликовних уметности у Београду 1937. и Уметничке школе на Цетињу 1946. године. Добио је звање мајстора сликара 1948. године и управљао је Државном мајсторском радионицом. Од 1952. до краја живота био је редовни професор Академије ликовних уметности у Београду.

Био је члан група *Дванаесторица* од 1937. и *Самостални* од 1951. године. Објављивао је ликовне критике у *Политици*, *Уметничком прегледу* и *Књижевним новинама*.

Први пут је самостално излагао 1918, а од 1919. излагао је на многобројним групним изложбама у земљи и широм света. Посебно је значајна самостална изложба у Уметничком павиљону „Цвијета Зузо-рић“ 1954. године. Излагао је на више Међународних изложби у Паризу и на Венецијанском бијеналу (1928).

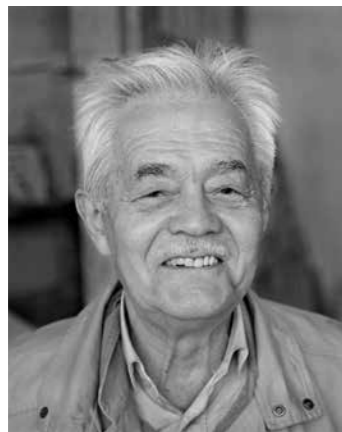
Био је од 1950. дописни, а од 1958. редовни члан САНУ, а за дописног члана ЈАЗУ изабран је 1966. године. Добио је *Grand Prix* за мозаик и сликарство на Међународној изложби у Паризу (1937), Орден легије части у Паризу (1939), Државну награду Владе ФНР Југославије (1950), Октобарску награду града Београда (1958), Орден рада I реда (1958), Награду за сликарство на Првом октобарском салону у Београду (1960), Седмојулску награду за животно дело (1961), Златну медаљу на Другом тријеналу југословенске ликовне уметности у Београду (1964), као и бројне друге значајне награде и одликовања.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Народном музеју Црне Горе, Бурделовом музеју у Паризу, као и бројним музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1967. године у Београду.

Бистро (породица Барџија), 1922.
уље на платну, 115 x 88 cm
Инв.бр. МСУ/11412

Предраг Пеђа Милосављевић

Рођен је 1908. године у Лужницама код Крагујевца. Завршио је Правни факултет у Београду, а истовремено је учио сликарство код Јована Бијелића. Као дипломатски службеник бора-вио је у Паризу (1936-1940), Шпанији (1941-1942) и Лондо-ну до 1945. године, када се враћа у земљу. Од 1946. поново је у дипломатској служби у Паризу, али се повлачи из службе 1950. године да би се посветио искључиво сликарству и јавном раду.

Био је члан група *Дванаесторица* и *Шесторица* и излагао је са групом *Облик*. Осим сликарством и графиком, бавио се и сценографијом и писањем. Објављивао је есеје, ликовне критике, новинске чланке, а написао је и неколико драма.

Самостално је излагао од 1943. у Лондону. Од 1929. излагао је на око 200 групних изложби у земљи и иностранству, Међународним изложбама у Паризу, Венецијанским бијеналима (1940, 1952), као и репрезентативним изложбама југословенске уметности. Редовно је учествовао на Јесејим и Пролећним изложбама Удружења ликовних уметника и Тријеналима југословенске ликовне уметности.

Добитник је Гран-прија на Међународној изложби у Паризу (1937), Награде УЛУС-а (1959), Октобарске награде града Београда (1966), Награде на изложби у Сантији (1966), Седмојулске награде (1970), Награде на Октобарском салону (1970), Златне палете УЛУС-а (1978), Полити-кине награде (1978), Награде АВНОЈ-а (1986), као и многих других значајних признања.

Био је председник УЛУС-а у једном мандату 1957. године. За дописног члана Српске академије наука и уметности изабран је 1972, а за редовног 1976. године.

Његови радови чувају се у Народном музеју, Музеју савремене уметности, Поклон-збирци Пав-ла Бељанског и другим музејима, галеријским установама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 1987. године у Београду.

Невера, 1965.
уље на платну, 145 x 195 цм
Колекција Дражовић

Марко Мурат

Рођен је 1864. у Луци Шипанској. Напустио је студије теологије у Задру да би се посветио уметности и 1886. одлази у Минхен, где је завршио Академију 1893. године. Од 1894. живи наизменично у Дубровнику, Београду и Новом Саду, а 1898. дефинитивно прелази у Београд. Радио је као наставник Првој београдској гимназији, а од 1905. и у Уметничко-занатској школи. Био је на студијском боравку у Риму (1902/03). До половине Првог светског рата био је у заробљеничким логорима у Мађарској, а после рата сели се у Дубровник. Био је управник Надлештва за уметност и споменике и конзерватор уметничко-историјских споменика у Дубровнику и околини од 1920. до пензионисања 1932. године.

Учествовао је у организацији и покретању многих значајних уметничких манифестација, удружења и друштава. Један је од оснивача Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику у Београду 1898. године. Био је један од оснивача *Ладе* 1904. и њен члан до 1910, члан друштва *Медулић* и његов главни представник у Србији. За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљен је акламацијом 3. јануара 1920. године.

Приредио је три самосталне изложбе у Београду и Дубровнику и излагао на многобројним групним изложбама. Учествовао је на значајним ликовним смотрама код нас и у иностранству, као што су Југословенске изложбе, годишње изложбе Удружења ликовних уметника и *Ладе*, Светске изложбе у Паризу, Српска изложба у Лондону (1907), Међународна изложба у Риму (1911) и Југословенска изложба у Паризу (1919). На Светској изложби у Паризу 1900. награђен је бронзаном медаљом.

Изабран је за дописног члана САНУ 1920, а редовног 1940. године. Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Галерији САНУ, Галерији Матице српске у Новом Саду, као и у бројним музејима, галеријама, приватним и јавним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1944. године у Дубровнику.

Студија за портрет у пленеру, око 1914.
уље на платну, 33,5 x 26,5 цм
инв.бр.МСУ/І 2079

Петар Омчикус

Рођен је 1926. године у Сушаку код Ријеке, а од 1937. године живи у Београду. После Другог светског рата је започео сликарске студије на Академији ликовних уметности код професора Ивана Табаковића. У пролеће 1947. напушта студије сликарства и са колегама са Академије одлази у Задар, где слика у пленеру и постаје један од оснивача наше прве послератне уметничке групе – *Задарске групе*. Сели се у Париз 1952. године са супругом, сликарком Косаром Бокшан.

Од 1946. излагао је на бројним групним изложбама у земљи и иностранству. Први пут је самостално излагао 1951. у Београду, а затим су уследиле изложбе у Паризу, Лилу, Женеви, Риму... Учествовао је на париском Мајском салону, Салону нових реалности у Паризу, као и на бројним изложбама српске и југословенске уметности у земљи и иностранству.

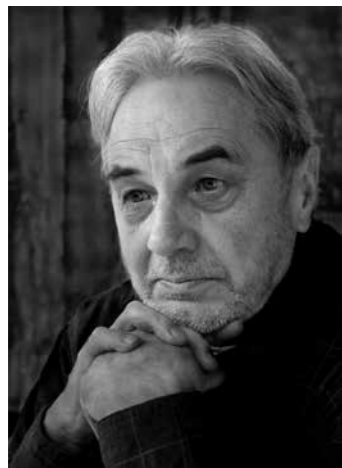
Био је члан групе *Једанаесторица* и *Задарске групе*. Осим сликарством, бавио се и скулптуром. Од 1965. године са супругом је повремено боравио у Вела Луци на Корчули, где од 1967. организују Међународни сусрет уметника

Постаје члан ван радног састава САНУ 1994. године, а од 2014. редовни члан. Добитник је Награде за сликарство на Октобарском салону (1972), Прве награде на 4. Изложби југословенског портрета у Тузли (1979), Прве награде на 9. Међународној изложби оригиналног цртежа у Ријеци (1984), Политикине награде (1990) и многих других признања. Дела му се налазе у Музеју савремене уметности у Београду, Галерији САНУ, Галерији ликовне уметности – Поклон-збирка Рајка Мамузића, као и бројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2019. године у Београду.

Предео, 1960.
уље на платну, 230 x 186 цм
Колекција Дразовић

Душан Оташевић

Рођен је 1940. године у Београду. Академију ликовних уметности завршио је 1966. у Београду у класи проф. Љубице Цуце Сокић. Од 2000. до 2007. предавао је на Академији лепих уметности у Београду. Члан је УЛУС-а од 1967. године. Излаже на групним изложбама од 1963, а на самосталним од 1965. године. Учествовао на многим колективним изложбама југословенске и српске уметности у земљи и иностранству (Клагенфурт, Монтевидео, Казабланка, Париз, Рим, Праг, Будимпешта, Франкфурт, Мадрид, Ђенова, Лисабон, Венеција, Варшава, Москва, Беч). Са Владимиром Величковићем и Вјенцеславом Рихтером био је представник Југославије на

Венецијанском бијеналу 1972. године. Приредио је преко 30 самосталних изложби. Одржао је ретроспективну изложбу у Музеју савремене уметности у Београду 2003. године.

Поред сликарства, бави се цртежом, графиком и сценографијом.

Изабран је за дописног члана Српске академије наука и уметности 2003, а за редовног члана 2009. године. Од 2011. је директор Галерије САНУ.

Добитник је Политикине награде (1985), Награде из Фонда Ивана Табаковића (1992), Награде за сликарство Октобарског салона (1993), Награде града Чачка на 18. меморијалу Надежде Петровић (1994), Награде „Мића Поповић“ (2000), Награде Јесење изложбе УЛУС-а (2001), Награде „Сава Шумановић“ (2002), Награде Града Београда (2004), Награде Вукове задужбине (2004), Награде „Милан Коњовић“ (2010), као и бројних других значајних признања.

Дела му се чувају у Музеју савремене уметности и Народном музеју у Београду, као и бројним музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Анализа једног Диреровог цртежа, 1989.
комбинована техника, 126 x 150 цм
Колекција Дразовић

Милена Павловић Барили / Barilli

Рођена је 1909. у Пожаревцу. Завршила је образовање у Уметничкој школи у Београду 1926. код Бете Вукановић, Љубе Ивановића и Драгослава Стојановића. Студира на Уметничкој академији у Минхену код проф. Франца фон Штука од 1926. до 1928. године, када напушта Академију и враћа се у Пожаревац. Од 1930. боравила је у Шпанији, Француској, Енглеској и Норвешкој. Живи и ради у Њујорку од 1939. године до смрти.

Била је члан *Ладе* од 1930. и Удружења југословенских уметника у Паризу од 1938. године.

142 | Почев од изложбе ученика Уметничке школе у Београду 1926. године, учествовала је на бројним групним изложбама у земљи и у Паризу, Риму, Венецији, Хагу... Прву самосталну изложбу приређује 1928. у Новинарском клубу у Београду, а самостално је излагала и у Пожаревцу, Лондону, Риму, Фиренци, Паризу, Њујорку и Вашингтону. У Паризу излаже на Тиљеријском салону (1934), са авангардном групом *Nouvelle generation* (1938) и на Изложби новог надреализма (1939).

Осим сликарством, бавила се поезијом, илустрацијом, костимографијом, сценографијом и модним дизајном. Писала је песме на италијанском, француском, шпанском и српском језику које су сакупљене и објављене после њене смрти. Објављивала је илустрације у часописима *Vogue*, *Harper's Bazaar* и *Town & Country*.

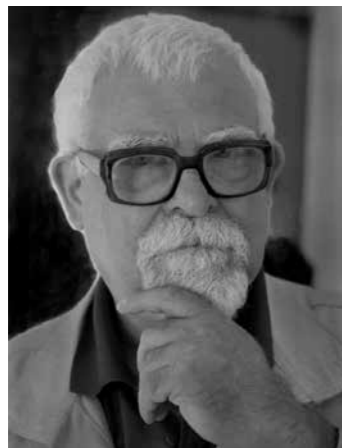
Њена дела чувају Галерија Милене Павловић Барили у Пожаревцу, Музеј савремене уметности и Народни музеј у Београду, као и музеји и приватне колекције у иностранству.

Умрла је 1945. године у Њујорку. Миленина мајка је завештала породичну кућу у Пожаревцу за меморијални музеј. Галерија Милене Павловић Барили основана је 1962. године, а од 1983. приређује бијенале под називом „У светлости Милене“.

143 | *Девојка са лампом*, 1936.
уље на платну, 63 x 53 cm
инв.бр. МСУ/І 1519+

Зоран Павловић

Рођен је 1932. године у Скопљу. Дипломирао је сликарство на Академији ликовних уметности и историју уметности на Филозофском факултету у Београду 1959. године, а 1961. је завршио и постдипломске студије на Академији ликовних уметности.

Припадао је групи београдских енформелиста. Био је члан редакције ревије *Данас* (1961–1963) и један од оснивача часописа *Уметност*, где је био заменик главног уредника (1965–1971). На Академији ликовних уметности радио је од 1962. до пензионисања и прошао је сва звања од асистента до редовног професора и декана. Основао је катедру за сликарство на Академији БК 2000. године.

144 | Био је члан и председник српске секције Међународног удружења ликовних критичара АИСА. Аутор је више витража, међу којима се истиче монументални фасадни витраж *Ероика* изведен у Новом Саду 1971, као и мозаика, таписерија и фресака. Написао је низ есеја, монографија, збирки поезије и осмислио је два серијала Образовног програма РТС-а.

Излагао је на групним изложбама од 1958, а на самосталним од 1959. године. Приредио је преко 40 самосталних изложби у земљи и иностранству, у Београду, Новом Саду, Цириху, Паризу итд. Учествовао је на годишњим изложбама УЛУС-а и значајним изложбама српске и југословенске уметности.

Добио је Награду критике на Октобарском салону (1962), Прву награду на изложби Београд – инспирација сликара (1978), Октобарску награду града Београда (1981), Седмојулску награду за ликовне уметности (1989), Награду Јесење изложбе УЛУС-а (2002), као и многа друга признања.

Дела му се чувају у Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности, Музеју Цептер и многим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2006. године у Београду.

145 | *Erato*, 1963.
уље на платну, 146 x 116 cm
Колекција Дражовић

Лепосава – Бела Ст. Павловић

Рођена је 1906. године у Београду. Дипломирала је романистику на Филолошком факултету у Београду 1929, а упоредо је завршила студије сликарства 1930. и специјализацију 1932. у Уметничкој школи у Београду код професора Милана Миловановића и Илије Шобајића. Боравила је у Букурешту и Паризу. Предавала је француски језик на Филолошком факултету у Београду. Објавила је више студија о румунској народној књижевности, одржала бројна предавања, преводила и писала рецензије књига.

146 | Бавила се сликарством, скулптуром, цртежом и илустрацијом. Примљена је у чланство Друштва српских уметника *Лада* 1937. године и предано је унапређивала рад ове организације током скоро седам деценија. Била је на функцији секретара, а од 1973. и председника *Ладе*, а изабрана је и за доживотну почасну председницу. Била је члан Удружења ликовних уметника од 1932. године, као и секретар Удружења у периоду пре Другог светског рата.

Самостално је излагала у Букурешту, Београду, Скопљу и Новом Саду. Редовно је учествовала на Јесењим и Пролећним изложбама и другим манифестацијама УЛУС-а, годишњим смотрама *Ладе*, као и на репрезентативним групним изложбама у земљи и иностранству.

Добитница је Плакете града Београда 1974. године.

Највише њених радова чувају Народни музеј у Београду и Спомен-збирка Павла Бељанског, установе којима је даровала своја дела и дела својих пријатеља. Дела јој се налазе и у другим музејима, галеријама и приватним колекцијама.

Умрла је 2004. године у Београду. Дом породице Павловић, непокретно културно добро, чува њено дело од заборавља.

147 | *Соба моје старемајке*, 1939.
уље на шперплочи, 35,5 x 43,5 цм
Народни музеј - Легат Лепосаве-Беле Ст. Павловић,
32_2443

Михаило – Мика Петров

Рођен је 1902. године у Београду. Сликаство је учио у Уметничкој школи у Београду (1919-1921) код проф. Љубе Ивановића и Милана Миловановића. Усавршавао се у Бечу (1922), Кракову (1923) и Паризу (1924–25). Био је графичар, сликар, илустратор, песник, ликовни критичар и професор, а бавио се и опремом књига, типографијом и израдом плаката.

Припадао је групи *Облик* од 1926. године. Један је од најактивнијих сарадника *Зенита* у његовој првој фази 1921. године. Сарађивао је са авангардним часописима *Dada Tank* и *Ћт*. Од 1920. године писао је ликовне критике. Предавао је на Акаде-

мији ликовних уметности (1940–1951) и Академији примењених уметности у Београду (1951–1969) и основао је Графички одсек на оба факултета. Један је од организатора Прве графичке изложбе у Београду (1934).

Излагао је на групним изложбама од 1922, а на самосталним од 1929. године. Био је југословенски представник на Венецијанском бијеналу 1954. године. Приредио је више самосталних изложби у Павиљону „Цвијета Зузорић“ (1929, 1930, 1932, 1933, 1940, 1952, 1979) и Галерији УЛУС (1955) у Београду, као и изложбу у Амстердаму (1962).

За представника Удружења ликовних уметника биран је 1924. и ту дужност је обављао скоро деценију. Био је председник Извршног одбора УЛУС-а и доживотни почасни председник Савеза ликовних уметника примењених уметности Југославије.

Добитник је многих значајних награда, међу којима су и Награда за опрему књиге на Међународној изложби декоративне уметности у Паризу (1925), Политикина награда (1961), Октобарска награда града Београда (1962) и Седмојулска награда (1971).

Дела му се чувају у Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности у Београду, Музеју историје Југославије, Музеју примењене уметности, Етнографском музеју, као и другим музејима, галеријама и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1983. године у Београду.

Плакат за изложбу ЗЕНИТА 1924, 1924.
хартија на хартији, 65,5 x 50 цм
Народни музеј, 35_2879

Зора Петровић

Рођена је 1894. у Добрици. Почела је да се ликовно образује у Уметничко-занатској школи у Београду (1912-1914), где су јој професори били Ђорђе Јовановић, Милан Миловановић и Марко Мурат. Сликаство је студирала на Академији у Будимпешти (1915-1919), а диплому је стекла и у београдској Уметничкој школи 1920. године. Студијски је боравила у Паризу у два наврата (1925/26, 1937/38) и усавршавала се у атељеу Андре Лота 1925. године. Током Другог светског рата била је хонорарни професор у Сликашкој школи Младена Јосића. Од 1952. ради на Академији ликовних уметности у Београду као редовни професор.

Била је члан групе *Независни* од 1921, Друштва српских уметника *Лада* од 1924, групе *Облик* од 1928, групе *Дванаесторица* од 1938. и групе *Самостални* од 1951. године.

Члан УЛУ постаје 1921. и исте године излаже на Изложби ликовних уметника у Сомбору у оквиру групе *Независни*. Прву самосталну изложбу приредила је у Салону пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“ 1927, а другу у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 1930, где потом излаже и 1933, 1934, 1937, 1952, 1955, 1960. године. У Галерији УЛУС на Теразијама самостално излаже 1957. године. Излагала је на бројним групним изложбама српске и југословенске уметности у земљи и иностранству.

За дописног члана САНУ изабрана је 1961. године.

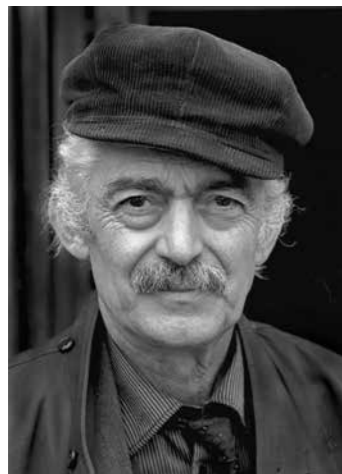
Добитница је Ордена Светог Саве (1924), Октобарске награде града Београда (1955), Ордена рада I реда (1958), као и других признања.

Дела јој се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Галерији САНУ, Музеју града Београда, Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама код нас и у иностранству.

Умрла је 1962. године у Београду.

Аутопортрет, 1919.
уље / платно / лесонит, 44,5 x 35 cm
Инв.бр. МСУ/І 1404

Зоран Петровић

Рођен је 1921. у месту Сакуле у Банату. Завршио је Академију ликовних уметности у Београду 1948. и специјални течај 1949. у класи професора Ђорђа Андрејевића Куна. Радио је на Академији (доцније Факултету) ликовних уметности од 1949. и прошао сва звања од асистента до редовног професора.

Био је члан групе *Самостални* од 1951. и *Децембарске групе* од 1955. године. Један је од оснивача ликовних колонија у Ечки и Бачкој Тополи.

Излаже од 1948. на групним, а од 1953. на самосталним изложбама. Приредио је око 30 самосталних изложби и учествовао на преко 90 групних, међу којима су годишње изложбе УЛУС-а, Меморијал Надежде Петровић у Чачку, Салон у Ријеци, Бијенале у Сао Паолу, као и друге репрезентативне изложбе у земљи и иностранству.

Био је сликар, вајар и писац. Објавио је две књиге прозе и написао седам драмских текстова (драме, радио и ТВ драме, монодраме и један филмски сценарио).

Добио је бројна признања, међу којима су Награда Салона у Ријеци (1959), Награда на Меморијалу Надежде Петровић у Чачку (1960), Награда Leigner за иностраног цртача на Бијеналу у Сао Паолу (1961), Седмојулска награда (1961), Награда УЛУС-а (1966), Награда Уметничке колоније Ечка (1966), Награда на I бијеналу цртежа у Загребу (1968), као и Стеријина награда за текст савремене комедије (1970).

Дела му се чувају у Музеју савремене уметности у Београду, Музеју Војводине, Поклон-збирци Рајка Мамузића, као и у бројним другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 1996. године у Београду.

Машина која навоје нарезује, 1969–1974.
метал на лесониту, 156 x 82 цм
Колекција Дражовић

Димитрије Пецић

Рођен је 1961. у Приштини. Завршио је Факултет ликовних уметности у Београду 1986. године, магистрирао је 1989, а звање доктора уметности је стекао 2017. на истом факултету. Ради на Факултету ликовних уметности у Београду у звању редовног професора, а од 2014. је декан. Био је руководилац Центра за Графику и Визуелна истраживања Факултета ликовних уметности у Београду од 2012. до 2014. године.

Члан је УЛУС-а. Излагао је на више од 30 самосталних и великом броју групних изложби у Србији и иностранству (Пољска, Шпанија, Тајланд, Немачка, Јапан, Белгија, Аустрија и Кина).

Приредио је самосталне изложбе у Београду, Крушевцу, Нишу, Зрењанину, Крагујевцу...

Учествовао је у раду међународних графичких радионица у Београду, Урбину, Лајпцигу, Гуанлану и Си'ан-у (Кина). Био је учесник више конференција посвећених графици у Кини и члан жирија Међународног Бијенала графике у граду Гуанлан (2017). На Академији ликовних уметности у Си'ан-у боравио је као гостујући професор 2015. године.

Добитник је више награда, међу којима су Велики печат Галерије Графички колектив (2005), Златна игла на Пролећној изложби УЛУС-а (2005), Награда Бијенала графике у Павиљону „Цвијета Зузорић“ (2009), Награда за цртеж на Тријеналу цртежа и мале пластике у Павиљону „Цвијета Зузорић“ (2012), Похвала за графику на Бијеналу графике у Лођу (2016), награда „Awagami“ на Бијеналу графике у Лођу (2018) и Награда за допринос уметности графике на Међународном Тријеналу графике у Битољу (2018).

Дунав, 2008.
дрворез, 100 x 71 цм

Моша Пијаде

Рођен је 1890. године у Београду. У Уметничко-занатску школу у Београду уписује се 1905. године, приватно учи сликарство код Пашка Вучетића 1906. и већ у јесен те године одлази у Минхен, где на сликарским студијама проводи три године, најпре у приватној школи Х. Книра, а потом две године на Академији код А. Јанка. У Паризу проводи годину дана 1909/10. и похађа академију *Grande Chaumière*. Враћа се у Београд 1911, где се бави новинарством. Ради као наставник цртања у Гимназији у Охриду (1913-1915), а од 1916. живи у Београду, бави се сликањем и ради илустрације за народне песме. Одмах по ослобођењу Београда поново се

бави новинарством и 1920. приступа Комунистичкој партији Југославије. Због политичке активности 1925. бива осуђен на дванаест година робије. Због учешћа у Другом светском рату и заузетости политичким и државним пословима дуго није излагао. Наставио је да се бави сликарством тек када се пензионисао: 1952. године подигао је себи атеље.

Осим сликарством и политиком, бавио се илустрацијом, карикатуром и ликовном критиком. Био је активан у важним уметничким удружењима свог времена и у иницијативама за прављење положаја уметника. За члана Удружења ликовних уметника у Београду примљен је на III седници 29. новембра 1919. године.

Постаје редовни члан САНУ 1950. године.

Први пут је излагао 1919. у Београду као гост на изложби *Група уметника*. Учествовао је у Пролећним и Јесењим изложбама, као и групним изложбама југословенске уметности у земљи и иностранству. Самостално је излагао у свом атељеу 1952. године.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду. Пошто је део његових радова пре Другог светског рата нестало за време окупације и приликом транспорта, сачувано је само око 70 слика и око 200 цртежа.

Умро је 1957. у Паризу.

Аутопортрет са јапанским луткама, 1916.
уље на картону, 66 x 75 цм
Народни музеј, 32_258

Рајко Попивоџа

Рођен је 1953. године у Београду. На Вајарском одсеку Факултета ликовних уметности у Београду дипломирао је 1976. у класи проф. Мише Поповића и магистрирао 1978. године. Члан је Удружења ликовних уметника Србије од 1977. године, а једно време је радио на месту секретара УЛУС-а.

Од 1976. излаже на колективним изложбама у земљи и иностранству. Одржао је 23 самосталне изложбе у Београду, Њујорку, Паризу, Нордену, Ослу, Подгорици, Нишу, Крушевцу, Краљеви итд, а излагао је на преко 180 групних изложби у земљи и иностранству (Грчка, САД).

Учесник је међународних симпозијума скулптуре (Бор, Кикинда, Прилеп, Бештени). Студијски је путовао у Италију, Француску, Енглеску и Немачку. Аутор је више скулптура у јавном простору и добитник награда на јавним конкурсима за ликовна решења плакета и других одличја.

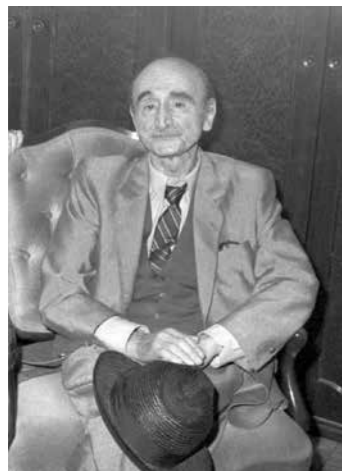
Добио је Награду на изложби скулптура у слободном простору - Простор '92 (1992), Награду за скулптуру на 36. Октобарском салону (1995), Златно длето УЛУС-а (2002), Награду Јесење изложбе УЛУС-а (2006) и Специјалну награду међународног жирија Светског бијенала цртежа у Галерији Остен у Скопљу (2014), као и многа друга признања.

Његове радове чувају Музеј савремене уметности у Београду, Народни музеј у Београду, Музеј града Београда, Музеј Цептер, Савремена галерија у Нишу, Народни музеј Црне Горе, Светска галерија цртежа Остен у Скопљу, као и други музеји, галерије и приватне колекције у земљи и иностранству.

Трагање (Лавиринт), 2001.
бронза, 90 x 90 цм

Миодраг – Мића Поповић

Рођен је 1923. у Лозници. Започео је 1946. студије на Академији ликовних уметности у Београду у класи Ивана Табаковића, али 1947. напушта Академију и одлази у Задар. Боравио је у Паризу у више наврата од 1951. до 1959. године, када се враћа у Београд.

Био је део *Задарске групе* и круга београдских енформелиста. Био је члан *Ладе* од 1965. и један од њених председника. Као председник Уметничког савета УЛУС-а током 1980-их установио је нове награде Удружења. Бавио се сликарством, илустрацијом, теоријом уметности, ликовном критиком, сценографијом и костимографијом. Режирао је филмове и позоришне

представе и написао је више књига (романи, путописи, дневнички записи, есеји).

Први пут је излагао на Јесењој изложби 1940. године, а прву самосталну изложбу имао је 1950. у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“. Од III изложбе УЛУС-а 1946. редовно учествује на годишњим изложбама УЛУС-а. Излагао је на Венецијанском бијеналу (1964) и Бијеналу медитеранских земаља у Александрији (1978). Свака од његове три самосталне изложбе у Павиљону „Цвијета Зузорић“ (1950, 1955, 1979) изазвала је бурне реакције, док је изложба у Културном центру Београда (1974) била забрањена неколико сати пред отварање.

Изабран је 1978. за дописног, а 1984. за редовног члана САНУ. Био је гостујући професор на Њујоршком државном универзитету 1982. године.

Добио је бројна признања, међу којима су Награда за сликарство на II октобарском салону (1961), Награда за сликарство на Салону у Риједи (1963), Златна палета УЛУС-а (1969), Награда на Интернационалној изложби оригиналног цртежа у Риједи (1977) и Награда Политике (1971).

Његова дела чувају Народни музеј и Музеј савремене уметности у Београду, Галерија Миће Поповића у Лозници, Галерија САНУ, као и бројни други музеји, галерије, јавне и приватне збирке у земљи и иностранству.

Умро је 1996. године у Београду. У његову част је 1997. установљена награда „Мића Поповић“.

Мртва природа са лубеницом, 1972.
уље на платну, 100 x 178 цм
Колекција Дражовић

Урош Предић

Рођен је 1857. у Орловату. Завршио је Уметничку академију у Бечу 1888. у класи проф. Грипенкерла. У току студија добија Гундлову награду за најбољи студентски рад у уљу. Изабран је за асистента на бечкој Академији ликовних уметности 1883. године. Насликао је фриз од 13 митолошких сцена за салу Горњег дома бечког Парламента. У Орловат се враћа 1885. и са краћим прекидима остаје до 1909. године, када се сели у Београд.

Насликао је преко 1600 слика, као и више икона, иконостасе у Старом Бечеју, Перлезу, Панчеву, Руми и Орловату и православне цркве у Цељу и Либертивилу (САД).

162 | Прву самосталну изложбу имао је 1888. у Београду, а излагао је и у Новом Саду (1890, 1949), Сремским Карловцима, Панчеву, Вршцу и Београду (1910, 1920, 1949). Учествовао је на Југословенским изложбама, изложбама Ладе, Јесењим изложбама београдских уметника и Пролећним изложбама југословенских уметника. Излагао је на Светској изложби у Паризу (1889), Српској изложби у Лондону (1907), Међународној изложби у Риму (1911), Југословенској изложби у Лондону (1930) и многим другим изложбама у иностранству.

Био је један од оснивача Друштва српских уметника *Лада* 1904. године, његов дугогодишњи председник и потом доживотни почасни председник. Учествовао је у раду ликовне секције Удружења пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“. Био је оснивач Удружења ликовних уметника у Београду 1919. и први председник у његовој историји. Изабран је за дописног члана САНУ 1909, а за редовног 1910. године.

Дела му се чувају у Народном музеју у Београду, Галерији Матице српске у Новом Саду, Народном музеју у Зрењанину, Музеју града Београда и у бројним музејима, галеријама, приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1953. године у Београду.

163 | *Портрет Десе Косановић*, 1911.
уље на платну, 53,5 x 45 цм
Народни музеј, 31_2076

Бождар Продановић

Рођен је 1923. у Прањанима. Дипломирао је на Академији ликовних уметности у Београду 1950. године. После дипломирања радио је као професор у Уметничкој школи у Пећи (1950-1953), а затим као професор на Академији ликовних уметности у Београду, где је предавао до 1986. и прошао сва звања од асистента до редовног професора.

Приредио је велики број самосталних изложби, од којих чак пет у УЛУС-овим излагачким просторима: Галерији на Теразијама, Павиљону у Масариковој, Галерији УЛУС и двапут у Павиљону „Џвијета Зузорић“. Учествовао је на бројним груп-

ним изложбама, значајним манифестацијама попут Октобарског салона, Графике београдског круга, Тријенала ликовних уметности у Београду, Пролећне и Јесење изложбе УЛУС-а и на готово свим групним изложбама које је организовало Удружење. Излагао је на Венецијанском бијеналу (1954) и Медитеранском бијеналу у Александрији (1957).

Бавио је мозаиком, цртежом и сликарством.

Добитник је Октобарске награде града Београда, Златне палете УЛУС-а за 1970. годину, као и бројних других признања.

Дела му се чувају у Легату породице Бождара Продановића у Чачку, Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности, Музеју града Београда, Уметничкој галерији „Надежда Петровић“ као и у многим другим музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 2006. године у Београду.

Лежећи акт, 1972.
комбинована техника на платну, 88 x 115 цм
Уметничка галерија „Надежда Петровић“, Чачак
Инв.бр. 197

Миодраг Б. Протић

Рођен је 1922. године у Врњачкој Бањи. Приватну школу Младена Јосића похађао је 1943/44. код Јована Бијелића и Зоре Петровић. Студирао је на Правном факултету у Београду, а 1950. се запослио у Министарству просвете, науке и културе. За управника Модерне галерије постављен је 1959. године. Од 1965. постаје директор Музеја савремене уметности и остаје на његовом челу до пензионисања 1980. године.

Био је члан групе *Самостални и Децембарске групе*. Био је члан УЛУС-а од 1948. године, као и Међународног удружења

ликовних критичара АИСА. Написао је велики број књига, студија, есеја и критика о српској и југословенској уметности. Радио је у редакцији листа ЛИК који је издавала Галерија УЛУС, а од 1951. био је стални ликовни критичар НИИ-а. Примљен је за дописног члана ЈАЗУ 1966. године.

Израже од 1946. године, а први пут организује самосталну изложбу 1956. у Павиљону „Цвијета Зузорић“. Одржао је ретроспективну изложбу 1982. у Музеју савремене уметности. Редовно је учествовао на изложбама УЛУС-а, као и на репрезентативним изложбама југословенске уметности у земљи и иностранству. Излагао је на Бијеналу у Александрији (1955), Венецијанском бијеналу (1956) и Бијеналу у Сао Паолу (1965).

Добитник је великог броја признања, као што су Награда UNESCO-а на Венецијанском бијеналу (1956), Октобарска награда града Београда (1956), Награда на I тријеналу ликовних уметности (1961), Орден заслуга за народ са златном звездом СФРЈ (1981), Орден официра реда уметности и књижевности Француске (1983), Седмојулска награда (1985), Прва награда Меморијала Надежде Петровић (1990), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2001) итд.

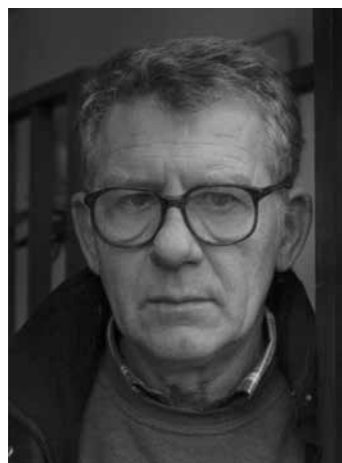
Дела му се налазе у Музеју савремене уметности, коме је 1994. поклонио свој легат, Народном музеју у Београду, као и у бројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2014. у Београду.

Бели облик, 1993.
уље на платну, 217 x 113 cm
Колекција Дражовић

Славољуб Цаја Радојчић

Рођен је 1942. године у Београду. Завршио је вајарство на Академији ликовних уметности у Београду 1965. и постдипломске студије 1967. у класи Мише Поповића. Предавао је на Факултету ликовних уметности (1971–2008). Стручно се усавршавао у Немачкој као стипендиста DAAD (1977), на *College of Art* у Единбургу (1990) и на Аристотеловом универзитету у Солуну (2003).

Члан је УЛУС-а од 1965. године. Излаже скулптуре, графике и цртеже од 1965. и приредио је преко 50 самосталних изложби у земљи и иностранству. Учесник је бројних изложби

српске и југословенске уметности у земљи и иностранству, као и УЛУС-ових годишњих изложби.

168

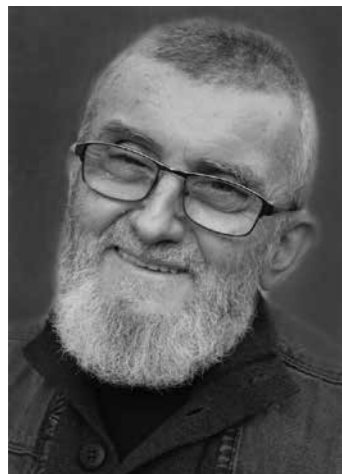
Добитник је бројних признања, као што су Национална награда за скулптуру на Међународној изложби мале пластике у Хагу (1966), Награда Октобарског салона за скулптуру (1977), Златно длето на Пролећној изложби УЛУС-а (1981), Златна премија на Изложби југословенског портрета у Тузли (1983), Политикина награда (1999) и Награда на Балканском тријеналу малог формата у Солуну (2003).

Аутор је више споменика и скулптура у слободном простору у Београду, Крагујевцу, Прибоју, Краљеву, Чачку, Цазину и Грахову. Радови му се налазе у Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности у Београду, Народном музеју у Крагујевцу, Галерији југословенског портрета у Тузли, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

169

Чаура, око 1980.
месинг, 115 x 20 цм
Колекција Драговић

Јован Ракић

Рођен је 1944. године у Добрици. Академију ликовних уметности завршио је 1968. у класи проф. Љубице Цуце Сокић, а постдипломске студије 1970. у класи проф. Стојана Ђелића. Редовни је професор Академије уметности у Новом Саду. Приредио је преко педесет самосталних изложби у земљи и иностранству. Прву самосталну изложбу одржао је 1969. у Зрењанину, а излагао је у Београду, Суботици, Новом Саду, Панчеву, Апатину, Паризу, Чачку, Сомбору, Приштини, Штутгарту, Аранђеловцу... Учествовао је на бројним групним изложбама у земљи и иностранству.

Добитник је бројних награда, као што су Награда АЛУ на 11. октобарском салону (1970), Златна палета УЛУС-а (1977), Награда за цртеж на Октобарском салону (1978), III награда за цртеж на I тријеналу младих Цртеж данас у Нирнбергу (1979), Златна игла УЛУС-а (1985), Гран-при на Бијеналу савременог југословенског цртежа у Сомбору (1992), Гран-при на 6. Бијеналу „Милена Паловић Барили“ (1995), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2013) итд.

Дела му се чувају у Музеју савремене уметности у Београду и бројним другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама.

Свети српски предео, 1994.
уље на платну, 180 x 220 цм
Колекција Дражовић

Радомир Рељић

Рођен је 1938. године у Скопљу. Завршио је студије сликарства на Академији ликовних уметности у Београду 1961. у класи Зорана Петровића и специјални течај 1963. код Зоре Петровић и Мила Милуновића. Изабран је за асистента 1972, доцента 1978, ванредног 1985. и редовног професора 1988. године. Боравио је студијски у Италији, Аустрији, Француској, Немачкој и Канади.

Прву самосталну изложбу имао је 1961. у Београду, а затим у Загребу, Нишу, Сплиту, Краљеву, Скопљу, Љубљани, Женеви, Ваљеву, Фиренци, Женеви. Приредио је ретроспективну изложбу 1996. у Галерији САНУ. Излагао је на значајним групним изложбама у Србији, некадашњој Југославији и иностранству и редовно је учествовао на годишњим смотрама УЛУС-а.

Осим сликарством, бавио се сценографијом, илустрацијом и опремом књига. Био је члан УЛУС-а и УЛУПУДС-а. Примљен је у чланство *Ладе* 1966. године. Постао је дописни члан САНУ 1988, а редовни 1997. године.

Добио је Награду Политике (1965), Прву награду на Трећем тријеналу југословенске уметности (1967), Велику плакету Универзитета уметности (1988) и Награду на 18. меморијалу Надежде Петровић (1994), као и низ других признања.

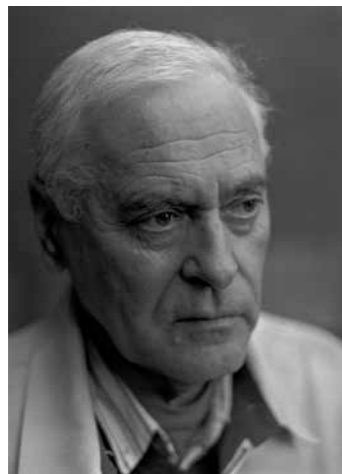
Његова дела чувају се у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Галерији САНУ, Музеју Цептер и другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2006. године у Београду.

Ја сам као мало сунце које нестаје у мору, 1967.
уље на платну, 154 x 184 цм
Колекција Дражовић

Миодраг Рогич

Рођен је 1932. године у Београду. Академију ликовних уметности у Београду завршио је у класи Бошка Карановића, а постдипломске студије код Мила Милуновића и Бошка Карановића. Предавао је у Графичкој школи и радио је као професор графике на Академији ликовних уметности од 1961. до 1988. године, када на сопствени захтев раскида радни однос. Први пут је самостално излагао 1956. у Београду и приредио је око 30 самосталних изложби. Излагао је слике, цртеже и графике на значајним групним изложбама југословенске уметности у земљи и иностранству. Редовно је излагао на Октобарским салонима и годишњим изложбама УЛУС-а и

учествовао на бројним ликовним колонијама.

Добитник је бројних награда, међу којима су Награда за графику Октобарског салона, Награда за сликарство Октобарског салона, Октобарска награда града Београда, Награда на Јесењој изложби 1989. године, Велики печат Графичког колектива, Награда за животно допринос графичкој уметности и Политикина награда. УЛУС је 1990. објавио монографију о његовом делу коју је написао Живојин Турински.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Графичком колективу, Музеју Цептер, као и другим музејима, галеријама и многим јавним и приватним збиркама.

Портрет са мачком, 1975.
уље на платну, 160 x 110 цм
Колекција Дражовић

Симеон Роксандић

Рођен је у месту Мајске Пољане код Глине 1874. године. Учио је у Уметничко-занатској школи у Пешти (1892–1895) и студирао на Уметничкој академији у Минхену код проф. Еберлеа (1895–1897). Од повратка у Србију бавио се педагошким радом (1897–1906). После једногодишњег боравка у Минхену и Риму, 1907. добија место професора Друге мушке гимназије у Београду. Од 1921. до пензионисања 1934. радио је као професор Уметничке школе у Београду, где је једно време био и директор.

Учествовао је у оснивању и раду значајних уметничких удружења свог времена. Један је од оснивача Удружења српских уметника за пластичне уметности и музику у Београду 1898, као и *Ладе* 1904. године. Био је и председник *Ладе* у периоду између два рата. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. и његов први благајник у историји.

Први пут је самостално излагао 1898. у Београду са Ристом и Бетом Вукановић. Од *Миленијске изложбе* у Будимпешти 1896. године учествовао је на светским изложбама у Паризу и Лијежу, *Балканској изложби* у Лондону (1907), међународним изложбама у Риму (1906, 1911) и Барселони (1929). Излагао је на *Првој српској уметничкој сликарској и вајарској изложби* (1910), изложбама УЛУ и *Ладе*, као и на Југословенским изложбама.

Израдио је низ споменика и скулптура у јавном простору у Београду (*Чукур чесма*, *Рибар на Калемегдану*), Врању, Великом Градишту, као и фигуру кнеза Милоша у крагујевачкој гимназији.

Многе његове скулптуре су уништене током Првог и Другог светског рата. Преостала дела се чувају у Народном музеју у Београду, другим музејима и галеријама или се налазе у јавном простору градова широм Србије и у иностранству.

Умро је у Београду 1943. године.

Дечак који вади трн (дечко позледио стопало), 1922.
бронза, 62 x 49,5 x 51 цм
Народни музеј, 2_233

Рада Селаковић

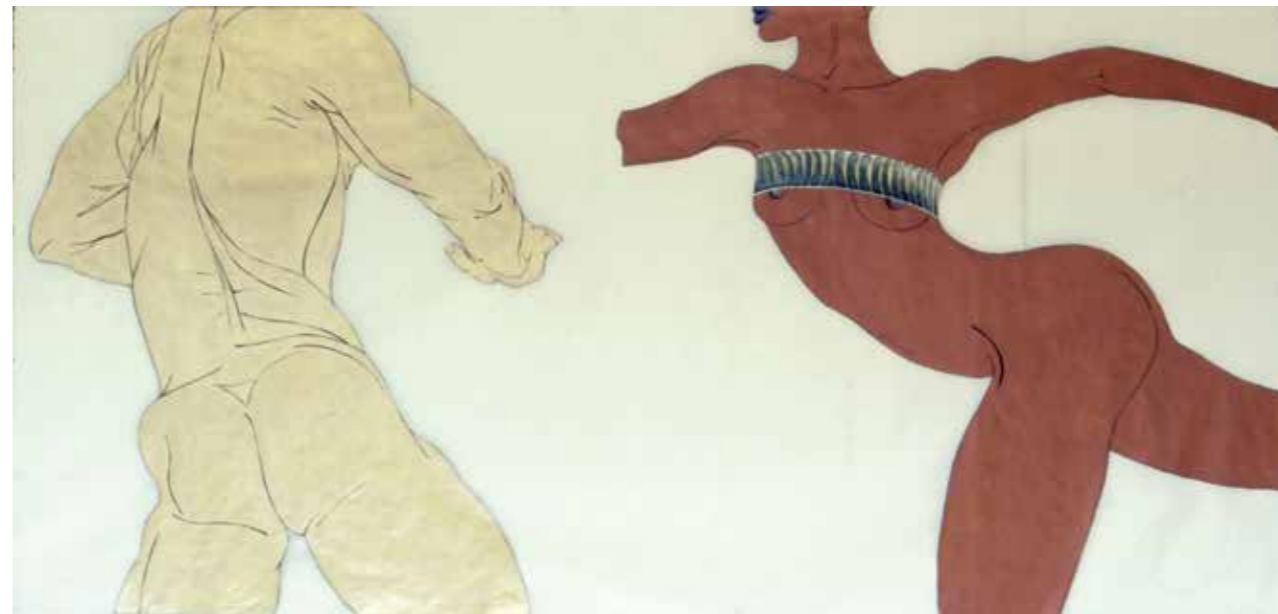
Рођена је 1952. године у Београду. Дипломирала је сликарство 1976. и магистрала 1978. на Факултету ликовних уметности у Београду. После студија наставља стручно усавршавање на студијским боравцима у Грчкој 1980–1981. (Стипендија грчке владе), САД 1985–1986. (Фулбрајтова стипендија) и у Француској 1994. (*Cité internationale des arts Paris*). Током боравка у САД спроводи истраживачки рад у области проширених медија и видеа на Прат институту у Њујорку.

Приредила је 39 самосталних изложби у Југославији, САД, Француској и Немачкој и учествовала на преко 400 групних изложби и пројеката у земљи и иностранству, излажући слике, цртеже, графике, мозаике, објекте, видео радове, и амбијенталне инсталације.

Добитник је 22 универзитетске, националне и међународне награде, а неке од њих су: Петар Лубарда за сликарство (1978), Награда за сликарство Октобарског салона (1983), Златна премија југословенског портрета у Тузли (1983), Прва награда жирија међународног ликовног конкурса Денизли у Анкари (1987), Почасна награда жирија *L'Aigle de Nice, International Grand Prix of Fine Arts* (1991), Златна палета УЛУС-а (1995), Велики печат Графичког колектива (2004), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2005) и др.

Њена дела се налазе у Музеју савремене уметности, Народном музеју у Београду, Музеју града Београда, Музеју Цептер, као и у многим приватним и јавним колекцијама у земљи и иностранству.

Умрла је 2008. године у Београду.

In Continuo, (Каког ли ужитка штети вртом Грејс!), 1986.
акрилик на пиринчаном папиру, 94 цм x 2 - 5 м (детал)

Љубица Цуца Сокић

Рођена је 1914. у Битољу. На Уметничкој школи у Београду студирала је од 1930. до 1936. године, најпре на наставничком одсеку код Бете Вукановић и Љубе Ивановића (1930-1934), а потом на Академском течају код Ивана Радовића (1934-1936). Од 1936. до 1939. живи и студира у Паризу. Била је професор Академије ликовних уметности у Београду (1948-1972).

Један је од оснивача уметничке групе *Десеторица*.

Први пут излаже 1937. са групом југословенских уметника у *Galerie de Paris*, а самостално у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 1939. године. Приредила је ретроспективне изложбе у Павиљону „Цвијета Зузорић“ (1977) и у Галерији САНУ (1995). Редовно је учествовала на годишњим изложбама УЛУС-а, као и на значајним смотрама српске и југословенске уметности у земљи и иностранству. Излагала је на годишњој изложби *Women's International Art Club* у Лондону 1952. и на Бијеналу акварела у Њујорку 1963. године.

Добитник је многобројних награда: Савезна награда за сликарство ФНРЈ (1949), Награда за сликарство на Првом октобарском салону (1960), Награда Невен за илустрацију (1966), Златна палета УЛУС-а (1966), Седмојулска награда СР Србије (1972), Награда за сликарство на VI изложби СУЛУЈ-а у Сарајеву (1975), Октобарска награда града Београда (1979), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (1986), Вукова награда (1993), Политикина награда (1996) итд.

За дописног члана САНУ изабрана је 1968, а за редовног 1978. године.

Дела јој се чувају у Музеју савремене уметности у Београду, Народном музеју у Београду, Музеју града Београда, Галерији САНУ, Музеју Цептер, као и бројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умрла је 2009. године у Београду.

Косанчићев венац, 1950.
уље на платну, 72 x 92 цм
Колекција Дражовић

Младен Србиновић

Рођен је 1925. године у Сушици код Гостивара. Студирао је на Академији ликовних уметности у Београду (1947–1951). Завршио је постдипломске студије код Недељка Гвозденовића 1953. године. Боравио је у Паризу, Лондону, Италији и Пољској. На Академији ликовних уметности од 1972. био је у звању редовног професора, а једно време био је и декан. Био је члан УЛУС-а од 1952, Графичког колектива од 1953, групе *Самостални* од 1954. и *Децембарске групе* од 1955. године. Поред сликарства и графике, бавио се илустрацијом, мозаиком и таписеријом.

182 | Први пут је излагао 1948. у Павиљону „Цвијета Зузорић“. Учествовао је на Венецијанском бијеналу (1954, 1962), Бијеналу у Александрији (1955, 1961/62), Међународном бијеналу графике у Токију (1960), Бијеналу у Сао Паолу (1961), Међународној уметничкој изложби у Токију (1965), Међународном бијеналу савремене уметности у Барселони (1969) итд. Самостално је излагао у Београду, Новом Саду, Скопљу, Нишу, Стокхолму, Халанду...

За дописног члана САНУ изабран је 1981, а за редовног 1988. године. Био је и члан МАНУ. Добио је Октобарску награду града Београда за графику (1958), Награду на Меморијалу Надежде Петровић у Чачку (1960), Награду за сликарство на Првом тријеналу југословенске уметности (1961), Откупну награду на Бијеналу у Сао Паолу (1961), 2. награду за сликарство на Медитеранском бијеналу у Александрији (1961), Награду Октобарског салона за сликарство (1965), Октобарску награду града Београда (1974), Седмојулску награду СР Србије (1984) и бројна друга значајна признања.

Дела му се чувају у Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности у Београду, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2009. године у Београду.

183 | *Софра*, 1958–1960.
уљена платну, 130 x 98 цм
Колекција Дражовић

Катарина Станковић-Бјеговић

Рођена је 1971. у Београду. Завршила је Факултет ликовних уметности у Београду, као и постдипломске студије на истом факултету 1998. године.

Самостално и групно излаже од 1993. године у земљи и иностранству. Добитница је неколико престижних признања. Била је први добитник новоустановљене Награде за проширене медије на Пролећној изложби УЛУС-а 1999. године.

Бави се сликарством, проширеним медијима, објектном уметношћу, дизајном, маркетингом и менаџментом у култури.

Основала је асоцијацију *Art without borders*. Власник је маркетиншке фирме *Pop-Up-Marketing*.

Организатор је отвореног фестивала уметности „Процветај“ од 2013. године. У оквиру фестивала реализовала је тематске пројекте „Српски уметник = Европски уметник“ и „Шта је смешно?“. Члан је програмског тима Београдске ноћи музеја. Била је аутор и коаутор више изложби: „Еротска скулптура северне Африке“ (2016), „Љубав и револуција“ (2017), „Лицем у лице с Победником-мушки акт“ (2018) и „Вудсток – последња утопија“ (2019).

Trademark, 2019.

цртеж аплициран на боцама за инфузију, 110 x 120 x 3 цм

Милан Сташевић

Рођен је 1946. у Војвода Степи, Банат. Дипломирао је сликарство на Факултету ликовних уметности у Београду 1975. у класи проф. Зорана Петровића. Постдипломске студије сликарства завршио је на истом Факултету 1977. у класи проф. Младена Србиновића. Члан је УЛУС-а од 1977. и члан Графичког колектива од 1978. године. До пензионисања је радио као редовни професор на Академији уметности Универзитета Нови Сад. Боравио је у Русији као гостујући професор на Академији уметности у Обнинску – Москва.

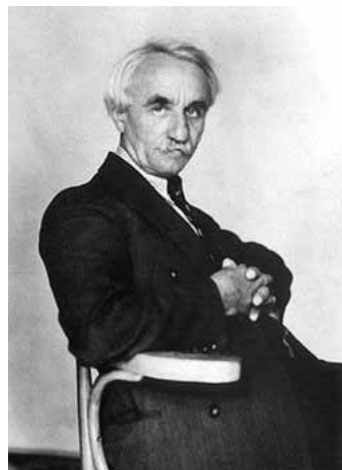
Остварио је преко 70 самосталних изложби и око 350 групних изложби у земљи и иностранству. Редовно учествује на годишњим изложбама УЛУС-а.

Добитник је многих награда: Златна палета УЛУС-а (1979), Златна игла УЛУС-а (1983), Откупна награда Кабинета графике Галерије савремене умјетности у Загребу (1986), „Мали печат“ Графичког колектива (1991), Откупна награда Кабинета графике Народног музеја у Београду (1992), Награда на 7. Интернационалном бијеналу графике у Варни (1993), Велики печат Галерије Графичког колектива (1995) итд.

Слике и графике Милана Сташевића налазе се у сталним поставкама и збиркама Народног музеја у Београду и Музеја савремене уметности у Београду, у Кабинету графике Галерије савремене умјетности у Загребу, Институту за културу Катаније (Италија), Музеју савремене уметности Скопље, Музеју историје града Обнинска (Русија), као и у више јавних и приватних колекција у земљи и иностранству.

Живот белине, 2000.
сликање у препаратури-грунду, 145 x 250 цм

Боривоје – Бора Стевановић

Рођен је 1878. у Нишу. Завршио је сликарску школу Кирила Кутлика у Београду 1899. и Уметничку академију у Минхену 1904. године. Пре уписа на академију радио је у атељеу Антона Ажбеа. Од 1905. до 1911. предавао је цртање у занатским школама у Београду, а од 1911. до пензионисања 1932. био је професор цртања у Трећој мушкој гимназији у Београду.

Учествовао је у оснивању и раду више уметничких удружења. Од 1907. припадао је Српском уметничком удружењу. Члан је Друштва српских уметника *Лада* од 1909. године, а затим један од његових председника и доживотних почасних пред-

седника. Један је од оснивача Удружења ликовних уметника у Београду 1919. године.

Већ 1898. имао је прву самосталну изложбу у Нишу. Од 1921. самостално је излагао у Београду, Нишу и Шапцу. Учествовао је на изложбама *Ладе*, годишњим изложбама УЛУ, а касније УЛУС-а и СУЛУЈ-а, на Октобарском салону, Тријеналу југословенске ликовне уметности, Меморијалу Надежде Петровић, као и на изложбама српске и југословенске уметности у иностранству (у Барселони, Лондону, Амстердаму и Бриселу). Приредио је три ретроспективне изложбе у Београду 1960. (у Галерији УЛУС), 1966. и 1970. године.

Изабран је за дописног члана САНУ 1965, а за редовног 1968. године. Добио је бројне награде, међу којима су Седмојулска награда (1961) и Орден заслуга за народ са златном звездом (1973).

Његова дела чувају Народни музеј у Београду, Музеј савремене уметности, Народни музеј у Нишу, Спомен-збирка Павла Бељанског у Новом Саду и остале угледне музејско-галеријске и државне установе широм Србије, као и бројне јавне и приватне колекције.

Умро је 1976. у Београду.

Девојчица у дворишту, око 1910.
уље на картону, 25 x 19,5 цм
инв.бр.МСУ/1232

Милица Стевановић

Рођена је 1933. у Београду. Студирала је на Академији ликовних уметности у класама Љубице Сокић и Недељка Гвозденовића, дипломирала је 1953, а 1955. је завршила постдипломске студије у класи Недељка Гвозденовића. Била је на специјализацији у Белгији (1963–1964). Радила је на Академији ликовних уметности од 1968. до пензионисања и прошла сва звања од асистента до редовног професора. Предавала је на *College of Art* у Единбургу 1978. године као гостујући професор.

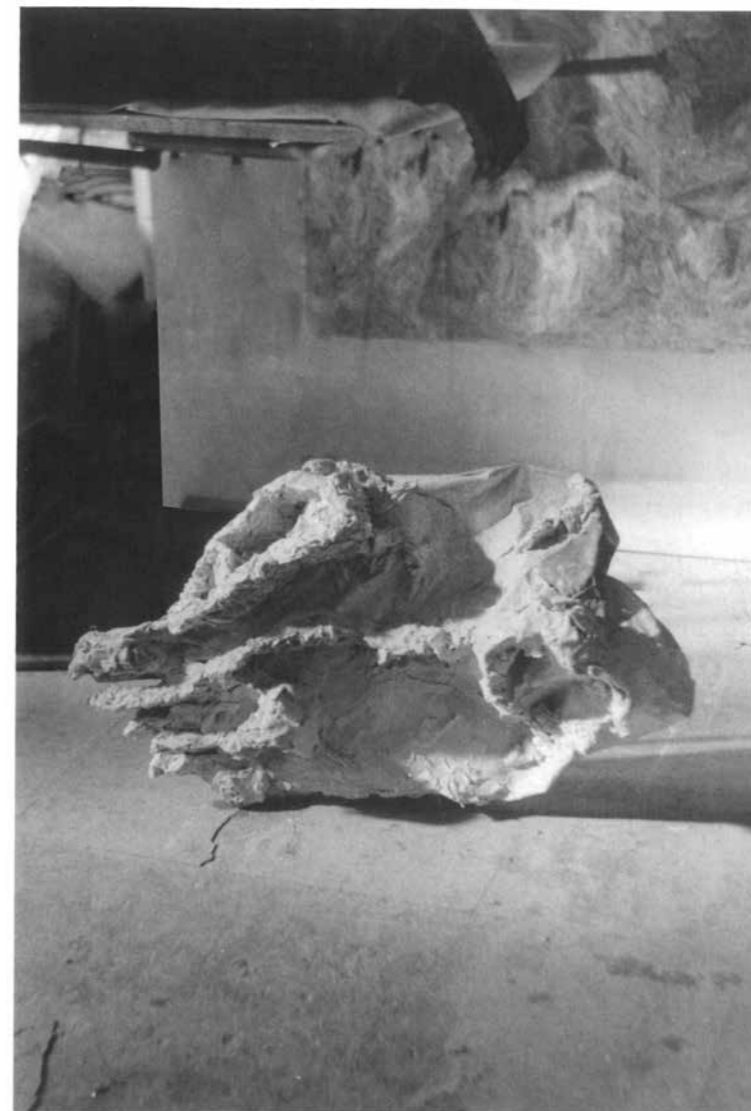
Члан је УЛУС-а и УЛУПУДС-а. Излаже на групним изложбама од 1949. и самостално од 1958. године. Редовно је учествовала на УЛУС-овим годишњим изложбама, као и на Октобарском салону, Тријеналу југословенске ликовне уметности и многим другим изложбама у земљи и иностранству. Била је југословенски представник на Бијеналу у Сао Паолу (1987). Одржала је ретроспективну изложбу под називом *Настајање слике* 2015. у Галерији САНУ.

Објављује текстове који се односе на проблеме опажања, процесе стварања, релације уметности и друштва и проблеме урбанистичког, односно амбијенталног обликовања. Исте прекупације су видљиве у низу уметничких акција које изводи у јавном простору.

Дописни је члан САНУ од 2009, а редовни од 2018. године.

Добитница је Награде за сликарство 12. октобарског салона (1971), Политикине награде (1972), Награде САНУ из Фонда Иван Табаковић (1994), Награде Јесење изложбе (1996), Награде УЛУПУДС-а за животно дело 2004. године и многих других признања.

Дела јој се чувају у Народном музеју, Музеју савремене уметности, Музеју града Београда, као и у бројним јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Гледање сопственог левог стопала, 1991.
Објект, папир/лепак/акрилик, 40 x 50 x 70 цм

Тодор Стевановић

Рођен је 1937. године у Залужњу. Завршио је студије сликарства на Академији ликовних уметности у Београду 1963. у класи Ђорђа Андрејевића Куна, а магистрирао је 1967. код Недељка Гвозденовића.

Осим сликарством, бави се цртежом, графиком, филмом, керамиком, мозаиком, алтернативама слободног медија, ликовном критиком, теоријом уметности, филозофијом и књижевношћу. Објавио је више књига и текстова. Члан је УЛУС-а и УКС-а. Постао је члан *Ладе* 1995. године.

Изражаје самостално од 1956. и од 1959. учествује на групним изложбама код нас и у иностранству. Редовно је учествовао на годишњим изложбама УЛУС-а, Тријеналу југословенске ликовне уметности, Октобарском салону, Бијеналу у Ријеци, Међународном бијеналу графике и репрезентативним изложбама у земљи и иностранству (Париз, Торонто, Дамаск, Њујорк). Самостално је излагао у Београду, Скопљу, Нишу, Стокхолму, Прагу, Њујорку, Будви, Шиду итд, као и на Венецијанском бијеналу 1999. године.

Изабран је 2003. за дописног, а 2012. за редовног члана САНУ. Добио је бројна значајна признања: Награду Ликовне јесени за слику (1967), Награду на 2. изложби југословенског портрета у Тузли (1971), Награду Ликовне јесени за цртеж (1972), Златно перо Београда (1984), Награду за цртеж на изложби Цртеж и мала пластика (1990), Вукову Награду (1992), Гран при на изложби Цртеж и мала пластика (1995), Награду Октобарског салона (1996), Награду Јесење изложбе УЛУС-а (2004), Награду на 13. бијеналу „У светлости Милене“, Велику награду Ладе (2012) и друге награде. Номинован је за КУОТО награду за област уметност и филозофија (2010, 2017).

Његова дела се налазе у Народном музеју, Музеју савремене уметности и Музеју града Београда, у многим музејско-галеријским установама Србије и некадашње Југославије, као и у Енглеској, Данској, Холандији, Белгији, Шпанији, на Канарским острвима, у Аустралији, Јужној Америци, САД, Канади, Аустрији, Шведској, Русији...

Ја сам око, 1999–2005.
уље на платну, 120 x 130 цм
вл. аутор

Ристо Стијовић

Рођен је 1894. године у Подгорици. Уписао је Уметничку школу у Београду 1912. код Ђорђа Јовановића. Школовање је морао да прекине због учешћа у Првом светском рату, а 1916. уписао се у Уметничку школу у Марсеју. Прешао је 1917. године у Париз на Бозар, где је остао до 1923. године. Био је професор Академије ликовних уметности у Београду од 1945. године.

Био је део група *Облик* и *Дванаесторица*, париске групе *Des Amies de Montparnasse*, као и члан *Ладе* од 1927. године. Био је члан УЛУС-а и УЛУЦГ-а, као и председник УЛУС-а у једном мандату.

Самостално је излагао од 1928, а на заједничким изложбама од 1919. године. Одржао је самосталне изложбе у Београду, Чачку и Подгорици. У Паризу је излагао на Јесењем салону, Салону независних и Тиљеријском салону. Учествовао је на годишњим изложбама УЛУ, касније УЛУС-а. Излагао је на Међународној изложби у Паризу (1937), Венецијанском бијеналу (1952), Бијеналу у Сао Паолу (1954) и Бијеналу медитеранских земаља у Александрији (1967/68).

За дописног члана САНУ изабран је 1963, а за редовног 1965. године.

Добитник је Златне медаље на Међународној изложби у Паризу (1937), Награде Академије седам уметности (1940), Ордена рада I реда (1957), Октобарске награде града Београда (1960), Седмојулске награде (1962), Ордена заслуга за народ са златном звездом (1965), Награде АВНОЈ-а (1970), Тринаестојулске награде (1972), Политикине награде (1973) и других признања.

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Спомен-збирци Павла Бељанског, Народном музеју Црне Горе, као и многим другим музејима, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству. Београду је завештао кућу на Сењаку са свим скулптурама и документацијом. У Подгорици је отворена Галерија „Ристо Стијовић“ као други његов легат.

Умро је 1974. године у Подгорици.

Коко снава, 1926.
црвени гранит, 32,5 x 22 x 13 цм
Народни музеј, 33_90

Љиљана Стојановић

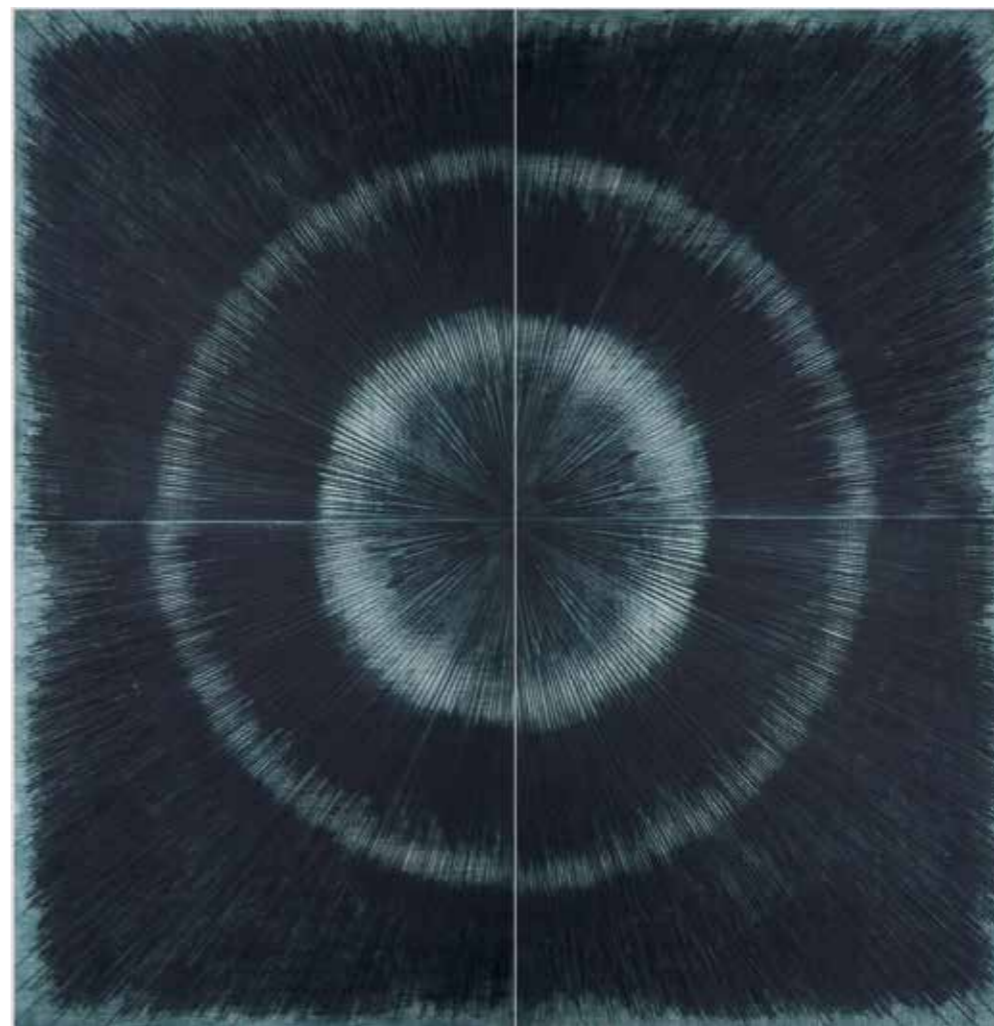
Рођена је 1955. године у Љубљани. Дипломирала је на Одсеку графика Факултета примењених уметности у Београду 1979. године. Завршила је постдипломске студије на Одсеку графика Факултета ликовних уметности у Београду 1982. године. Члан је УЛУСа од 1980. и УЛУПУДСа од 2011. Године. У звању је истакнутог уметника УЛУПУДС-а.

Излагала је на преко 40 самосталних и 500 групних изложби. Самостално излаже од 1981. године. Учествовала је на колективним годишњим, бијеналним и тријеналним и изложбама код нас и у свету: у Мериленду, Љубљани, Буенос Ајресу,

Сеулу, Вашингтону, Братислави, Хонолулуу, Варни, Ужицу, Београду, Битољу, Софији, Солуну, Атини, Каиру, Александрији.

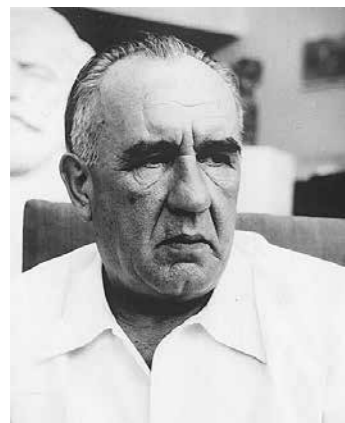
Добитница је бројних награда, као што су Награда Кабинета графика ЈАЗУ на 12. изложби југословенске графика (1982), Откупна награда за графику на Првом бијеналу Милена Павловић Барили (1983), Златно перо Политикиног забавника на Златном перу Београда (1991), Награда за графику на Октобарском салону (1996), Златна игла на изложби УЛУС-а (1999) и Велики печат Графичког колектива (2019).

Радови јој се налазе у збиркама Народног музеја у Београду, Музеја савремене уметности у Београду, Музеја града Београда, Музеја савремене уметности Војводине, Музеја у Брунику (Италија), Народног музеја Јангон у Мјанмару, Кабинета графика ЈАЗУ у Загребу, Народног музеја у Пожаревцу, Савремене галерије у Зрењанину, као и у многобројним јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Велики прасак, 1996.
линогравура, 100 x 100 цм

Сретен Стојановић

Рођен је 1898. у Приједору. Био је припадник организације Млада Босна, због чега је после избијања Првог светског рата био осуђен на вишегодишњу робију. Уметнички се образовао у Бечу од 1918. код проф. Целезног и Левандовског, а 1919. одлази за Париз, где је био ђак Антоана Бурдела. У Београд долази 1922. и ради као наставник на Вишој педагошкој школи. Био је један од оснивача Уметничке академије у Београду, где је од 1937. био ванредни, а од 1939. редовни професор.

У Паризу је од 1920. излагао на Јесењем салону, Салону Независних и Националном салону. Прву самосталну изложбу приредио је 1922. са Милом Милуновићем у Београду. Излагао је на годишњим изложбама УЛУС-а и бројним селекцијама српске и југословенске уметности у земљи и свету. Био је југословенски представник на Венецијанском бијеналу 1954. године.

Био је један од оснивача група *Облик* и *Самостални*, члан Удружења ликовних уметника и његов председник од 1935. до 1936. године. Објавио је више књига, писао у *Уметничком прегледу* и држао предавања на Коларцу. Био је секретар УЛУС-а, председник СЛУЈ-а, ректор Академије ликовних уметности и уредник часописа *Уметност*.

Аутор је бројних споменика, као што су споменици Карађорђу, Његошу, Филипу Вишњићу, Младену Стојановићу, споменик *Слобода* на Иришком венцу итд.

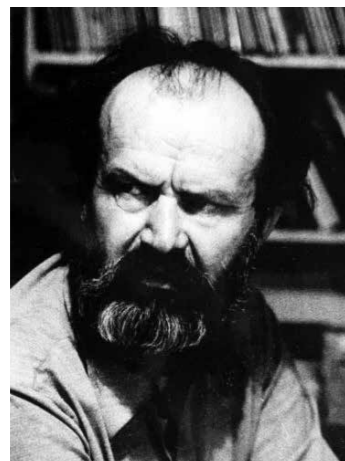
Изабран је 1950. године за дописног, а 1959. године за редовног члана САНУ. Одликован је Орденом рада 1. реда.

Дела му се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Поклон-збирци Павла Бељанског у Новом Саду и другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 1960. године у Београду.

Роб, 1933.
дрво, 196 x 64 x 56 цм
Народни музеј, 33_176

Војин Стојић

Рођен је 1921. у Врању. Академију ликовних уметности у Београду завршио је 1953. у класи професора Илије Коларевића. Радио је на Академији од 1954. године као наставник за предмет Скулптура у дрвету. Био је асистент за исти предмет од 1958. и редовни професор од 1983. до пензионисања 1986. године. Био је проректор, а од 1983. до 1985. године и ректор Универзитета уметности у Београду.

Био је члан и секретар УЛУС-а и СЛУЈ-а. Редовно је излагао на годишњим изложбама УЛУС-а, Октобарским салонима, Тријеналима југословенске ликовне уметности, као и изложбама савремене југословенске скулптуре у земљи и иностранству (Швајцарска, Холандија, САД). Самостално је излагао у Београду (1959, 1965 и 2000) и Новом Саду (1960).

Аутор је Споменика *Космајском партизанском одреду* на Космају, *Споменика жртвама стрељања* у Спомен-парку Јајинци и бројних других споменика и скулптура у слободном простору. Осим вајарством, бавио се и превођењем. Превео је више књига из области теорије ликовних уметности.

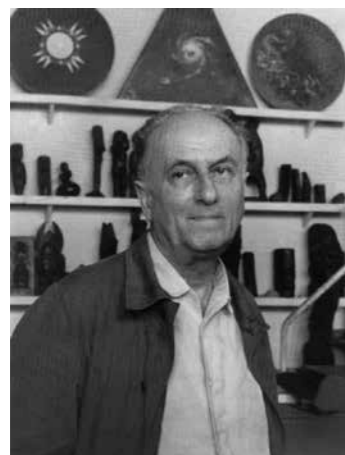
Добитник је Награде Октобарског салона за скулптуру (1964), Награде Јесење изложбе УЛУС-а (1998), као и више награда на конкурсима за споменике.

Дела му се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2001. године у Београду.

Пала птица, 1959.
месинг, 30 x 56 x 14 цм
Народни музеј, 33_899

Иван Табаковић

Рођен је 1898. у Араду у Румунији. Студије сликарства почиње 1917. у Букурешту, а наставља две године касније на Умјетничкој академији у Загребу у класи Љубе Бабића. Одлази у Минхен 1922. и истовремено похађа минхенску Академију и приватну школу Ханса Хофмана. Завршава Академију у Загребу 1924. године, а 1925. одлази у Париз. Од 1926–1930. ради као цртач на Анатомском институту Медицинског факултета у Загребу. Долази у Београд 1938. и постаје наставник Школе за примењену уметност. Од 1945. професор је на Академији ликовних уметности у Београду, а од 1948. на Академији за примењену уметност.

Био члан група *Земља*, *Шесторица* и *Дванаесторица*. Осим сликарством, бавио се и керамиком.

Самостално је излагао у Загребу, Београду, Љубљани, Сплиту, Зрењанину, Суботици, Њујорку, Херцег Новом, Нишу, Новом Саду и Сарајеву. Од 1922. године учествовао је на бројним групним изложбама: Прољетном салону у Загребу, Јесењим и Пролећним изложбама у Београду, Југословенској изложби у Лондону (1930), Светској изложби у Паризу (1937), Октобарском салону, Тријеналу југословенске уметности... Излагао је на Венецијанском бијеналу (1968) и Бијеналу у Токију (1970).

Изабран је 1965. за дописног, а 1973. за редовног члана САНУ.

Добитник је бројних значајних признања, међу којима су *Гран-при* за сликарство и керамику на Међународној изложби у Паризу (1937), Сребрна медаља на Међународној изложби АИС у Остендеу (1959), Политикина награда (1962), Златна медаља на Међународној изложби керамике у Прагу (1962), Седмојулска награда (1966), Награда АВНОЈ-а (1975)...

Његови радови чувају се у Народном музеју и Музеју савремене уметности, као и многим другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 1977. године у Београду.

Колаж, 1963.
Колаж, 92 x 65 цм
Колекција Дражовић

Зоран Тодовић

Рођен је 1958. године у Горњем Милановцу. Завршио је Факултет примењених уметности у класи проф. Божидара Џмерковића (графика) и проф. Милоша Ђирића (графичке комуникације) 1983, а постдипломске студије на Факултету ликовних уметности у класи проф. Миодрага Рогића (графика) 1985. године. Редовни је професор Академије уметности Универзитета у Новом Саду.

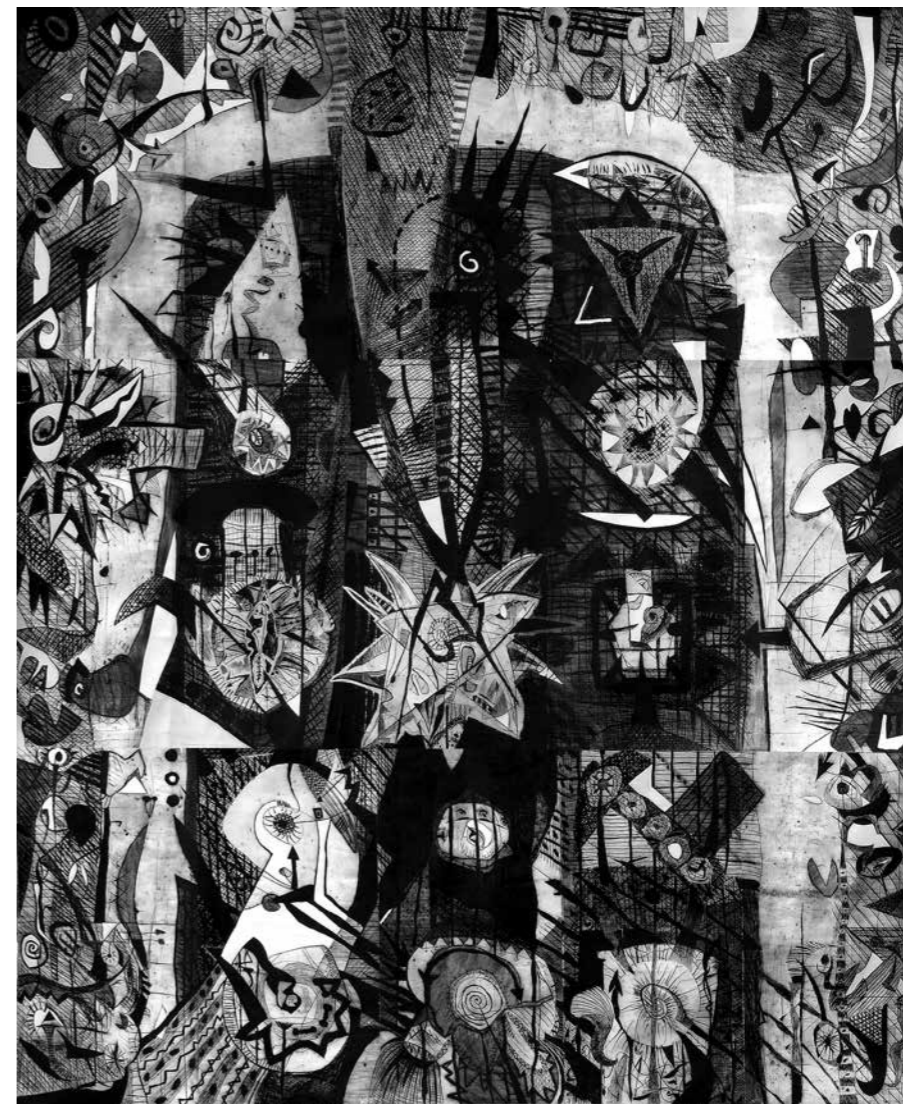
Члан је УЛУС-а од 1984. године. Добитник је гранта Џексон Полок-Ли Краснер фондације (Њујорк, САД) 2003. године. До 2000. године најчешће се појављивао на изложбама гра-

фике, међународним изложбама, бијеналима и тријеналима у земљи и иностранству. Излагао је самостално и групно у Београду, Новом Саду, Загребу, Ријеци, Љубљани, Подгорици, Стокхолму, Ескилстуни, Кракову, Катовицама, Вроцлаву, Фрехену, Берлину, Катанији, Кјоту, Осаки, Бопалу, Варни, Паризу, Мاستрихту, Скопљу...

Реализовао је мултимедијални рад *Рам за апокалипсу* у Галерији Хаос у Београду 2002. године. Одржао је изложбу *Говори српски да те цео свет разуме* 2005. у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић у Београду, а 2007. у Берлину. Од 2011. године, поред самосталног наступа, реализује и заједничке пројекте са Ваном Урошевић.

Добио је више признања, као што су Медаља за графику 8. међународног тријенала графике у Фрехену (1989), Златна игла УЛУС-а (1989), Grand Prix Међународног бијенала у Варни (1989), *Special Merit Mention* на I међународном бијеналу графике Бопал (1989), Велики печат Графичког колектива (1990), Политикина награда (1992), Награда Октобарског салона (1994), Прва награда Међународног бијенала графике у Београду (1996), Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2015)...

Дела му се чувају у бројним музејима, галеријама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Тајна камена, 1991.
линогравура, 300 x 250 цм

Томислав Тодоровић

Рођен је 1948. године у Сибници. Дипломирао је вајарство 1972. године на Академији ликовних уметности у Београду у класи проф. Александра Зарина, Војина Стојића и Јована Крадохвила, код кога је 1974. године завршио и последипломске студије. Од 1988. бави се педагошким радом, а од 1998. запослен је на Академији уметности Универзитета у Новом Саду, прво као доцент, а потом и као редовни професор.

Самостално излаже од 1974, а на групним изложбама од 1972. године. Излагао је на 17 самосталних и преко 500 колективних изложби у земљи, бившој Југославији и иностранству: у Пољској, Шведској, САД итд. Учествовао је у раду 43 уметничке колоније и симпозијума у земљи и широм Европе (Ороњско у Пољској, Даниловград, Бор, Кикинда – Тера, Аранђеловац – Мермер и звуци).

Добитник је више од 20 награда за скулптуру и цртеж, од којих су најзначајније: Награда на изложби *Цртеж и мала пластика* (1978), Златно длето (1979), награда на изложби *Простор 88* (1988), две награде на Бијеналу минијатуре Горњи Милановац (1995, 1997), награда на изложби *Југословенска мала пластика* у Мурској Соботи (1980) и Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2014).

Извео је скулптуре у слободном простору у Љубљани, Цазину, Ороњском Даниловграду, Бору, Бајши код Суботице, Пријепољу и Старом сајмишту на Новом Београду.

Његова дела чувају Народни музеј и Музеј савремене уметности у Београду, Градски музеј у Пожаревцу, Музеј у Краљеву, Музеј рударства и металургије у Бору, Музеј града Београда, као и друге музејско-галеријске институције, приватне и јавне колекције у земљи и иностранству.

Глава, 2016.
теракота, стакло, метал, 58 x 46 x 24 цм

Александар Томашевић

Рођен је 1921. године у Сокобањи. Академију ликовних уметности у Београду уписује 1947. код професора Љубице Цуце Сокић, Косте Хакмана, Ивана Табаковића, Мике Петрова и Недељка Гвозденовића. Похађао је атеље за фреску на Бозару у Паризу 1949. и усавршавао конзервацију слика у Лувру 1952/53. и у Краљевском институту културног наслеђа у Бриселу 1955. године.

Био је сликар-рестауратор у Савезном институту за заштиту споменика културе (1952–1962), а затим професор монументалног сликарства на Академији примењених уметности у Београду.

Урадио је више копија фресака и извео неколико мозаика у јавним просторима. Формирао је богату збирку народне керамике, а 1967. је био изабран за дописног члана Међународне академије керамике у Женеви.

Био је члан уметничких група *Самостални* и *Децембарска група*.

Самостално је излагао у Београду (1952, 1954, 1967, 1968) и редовно је учествовао на групним изложбама. Излагао је на годишњим изложбама УЛУС-а и СЛУЈ-а, Медитеранском бијеналу у Александрији (1955), као и на значајним смотрама југословенске уметности у земљи и иностранству. Приређена му је постхумна ретроспективна изложба у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“ 1980. године.

Добио је више награда на конкурсима за извођење мозаика, Орден рада са сребрним венцем (1961) и низ постхумних признања, као што су Октобарска награда Београда за ликовну уметност (1968) и Награда Јесење изложбе УЛУС-а (1987).

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и у бројним другим музејско-галеријским установама, јавним и приватним колекцијама у земљи и иностранству.

Умро је 1968. у Београду.

Дело 65/50, 1968.
геометријски канелирани
бојени елементи, 150 x 70 цм
Колекција Дражовић

Селман Трговац

Рођен је 1970. у Задру. Од 1990. до 1993. године студирао је сликарство на Факултету ликовних уметности у Београду, а 1993. године прелази у вајарску класу Клауса Ринкеа на Уметничкој академији у Дизелдорфу, где је 1997. године проглашен за мајстора. Докторирао је 2012. године на одсеку за скулптуру Факултета ликовних уметности у Београду. Члан ИКГ-а (Интернационални уметнички гремијум) постао је 2003. године. Покретач је Уметничког центра Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић”, где је од 2008. до 2012. године уређивао ликовни програм. Идејни је творац и суоснивач Независне уметничке асоцијације *Трећи Београд*, касније и *Перпетууммобиле*.

Бави се сликарством, вајарством и проширеним медијима.

Од Бијенала младих у Ријеци 1991. излаже на многобројним изложбама. Учествовао је на годишњим изложбама УЛУС-а, као и групним изложбама у иностранству: у Дизелдорфу, Луксембургу, Риму, Лођу, Талину, Грацу, Паризу, Берлину... Приредио је самосталне изложбе у Београду, Дизелдорфу, Гелзенкирхену, Смедереву, Токију, Новом Саду, Панчеву итд.

Добитник је Награде Јесење изложбе 2014. године, као и бројних других признања и стипендија.

Радови му налазе у многим музејима, галеријама, приватним и јавним колекцијама и фондацијама савремене уметности у Србији и Немачкој (*Stadt Düsseldorf*, *H2 Museum* у Аугсбургу, Музеј савремене уметности Војводине у Новом Саду, Савремена галерија у Зрењанину).

Ја волим уметност других, 2011.
видео рад

Живојин Турински

Рођен је 1935. године у Зрењанину. Академију ликовних уметности у Београду завршио је 1960. у класама Љубице Сокић, Недељка Гвозденовића и Стојана Ђелића, а 1962. завршава и постдипломске студије. Од 1962. радио је као асистент, а потом и професор за предмет Сликарска технологија на Академији ликовних уметности у Београду, где је од 1985. до 1995. био и професор цртања и сликања.

Био је део групе београдских енформелиста, члан УЛУС-а од 1961. и *Ладе* од 1973. године. Осим сликарством, бавио се и теоријом уметности, ликовном критиком и превођењем. Био је члан Међународног удружења ликовних критичара АИСА. Од 1962. године био је ликовни критичар ревије *Данас*, *Политике*, часописа *Поља*, *Књижевних новина* и недељника *НИН*, а у периоду 1972–1978. био је уредник часописа *Уметност*. Превео је више књига из области уметности и објавио је удбенике о сликарској технологији, студије и збирке есеја.

Од 1955. године излаже на колективним, а од 1961. на самосталним изложбама. Приредио је самосталне изложбе у Београду, Новом Саду, Зрењанину, Суботици и Нишу. Учествовао је на бројним групним изложбама, годишњим изложбама УЛУС-а, Октобарским салонима, Бијеналима у Ријеци, Тријеналима југословенских ликовних уметности, као и изложбама у иностранству.

Добитник је више признања, међу којима су Награда на Бијеналу младих у Ријеци (1962), Награда Октобарског салона (1962) и Награда излагача на изложби Из атељеа београдских уметника (1980).

Дела му се чувају Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности у Београду, Народном музеју у Зрењанину, Савременој галерији Зрењанин, Музеју Цептер, као и другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2001. године у Београду.

Велики иницијал, 1963.
уље на платну, 200 x 150 цм

Стојан Ђелић

Рођен је 1925. године у Босанском Новом. Дипломирао је 1951. у класи Недељка Гвозденовића и завршио специјални течај 1953. код истог професора. Усавршавао се у Паризу, Лондону, Белгији и Холандији као стипендиста Фонда „Моша Пијаде“. Од 1954. ради као асистент на Академији ликовних уметности, а од 1974. до пензионисања 1984. као редовни професор. Био је декан Академије ликовних уметности у Београду (1971–1973).

Био је члан УЛУС-а од 1953. године и члан Међународног удружења ликовних критичара АИСА. Један је од оснивача

Децембарске групе (1955–1960), члан групе *Самостални* и *Групе 69* (1975–1980). Објавио је више књига, монографија и студија о уметности. Био је редовни критичар листа *Ревизија* (1952–1953) и оснивач и главни уредник часописа *Уметност* (1965–1970).

Први пут излаже на групној изложби 1951, а самостално од 1953. године. Учествовао на годишњим изложбама УЛУС-а, Октобарским салонима, Тријеналима југословенских ликовних уметности, као и на представљањима југословенске уметности у свету. Излагао је на Венецијанском бијеналу (1964) и Бијеналу у Сао Паолу (1969).

Постао је дописни члан САНУ 1978, а редовни 1985. године.

Добио је бројна значајна признања, међу којима су Седмојулска награда (1960), Награда Политике (1969), Велики печат Галерије Графички колектив (1970), две Октобарске награде града Београда (за графику 1958. и за сликарство 1972. године), Велика награда на Међународној изложби оригиналног цртежа у Риједи (1976), Награда на Меморијалу Надежде Петровић (1976), Орден рада са црвеном заставом (1988) и Награда АВНОЈ-а (1989).

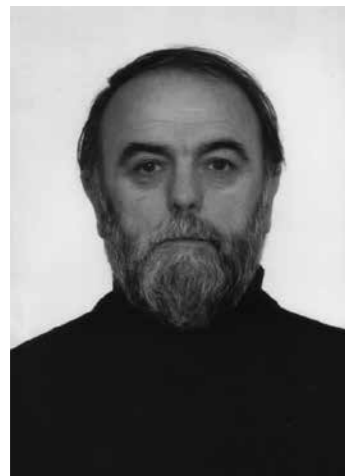
Дела му се налазе у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Музеју Цептер, као и многобројним музејско-галеријским институцијама, приватним и јавним збиркама у земљи и иностранству. Легат Стојана Ђелића отворен је 1988. у Босанском Новом.

Умро је у Београду 1992. године.

Октобар, децембар, април II, 1983/85.
уље на платну, 190 x 140 цм
Колекција Драговић

Сава Халугин

Рођен је 1946. године у Новом Кнежевцу. Вишу педагошку школу завршио је 1968. у Новом Саду. Факултет ликовних уметности у Београду у класи професора Јована Кратохвила завршава 1972, а постдипломске студије 1978. године. У статусу самосталног уметника био је од 1980. до 1994. године, када се запошљава на Педагошкој академији у Суботици. Члан је УЛУС-а, УЛУВ-а и УПИДИВ-а.

Самостално излаже од 1979, а на групним изложбама од 1969. године. До сада је излагао на око 30 самосталних изложби и преко 400 групних изложби у земљи и иностранству.

Учесник је многих ликовних колонија и вајарских симпозијума: Аранђеловац - Мермер и звуци, Кикинда - Тера, Свилајнац, Бор, Острожац, Ечка, Шид, Цазин, Сента итд. Извео је споменике у Руском Крстуру, Старом Жеднику, Аранђеловцу, Новом Кнежевцу, Врбасу и Суботици.

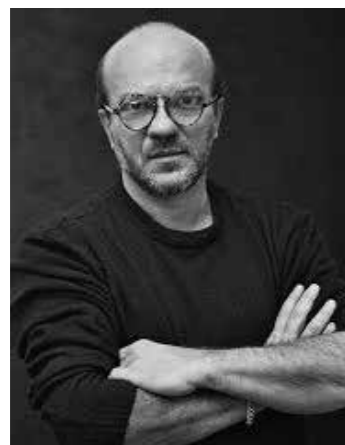
Добитник је бројних признања, међу којима су Награда за стваралаштво УЛУС, УЛУК и УЛУВ (1978), Награда Фонда „Моше Пијаде“ на изложби СУЛУЈ-а (1982), Октобарска награда града Суботице (1986), два Златна длета УЛУС-а (1988, 1993), Награда за скулптуру на Октобарском салону (1996), као и неколико награда на конкурсима за израду споменика.

За дописног члана САНУ изабран је 2018. године.

Дела му се чувају у бројним музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама. Преко 100 његових скулптура налази се у јавним просторима у земљи и иностранству.

Двоглава птица, 2006.
бронза, 37 x 32 x 48 цм

Александар Цветковић

Рођен је 1947. године у Алексинцу. Академију ликовних уметности завршио је у Београду 1973. у класи Недељка Гвозденовића, а постдипломске студије код професора Раденка Мишевића 1975. године. Од 1996. до 2002. био је професор сликања у Центру за ликовно образовање у Шуматовачкој у Београду.

Од 1975. приредио је преко 60 самосталних изложби у земљи и иностранству. Учествовао је на бројним групним изложбама: годишњим изложбама УЛУС-а, Бијеналима младих, Октобарским салонима, Међународним изложбама оригиналног

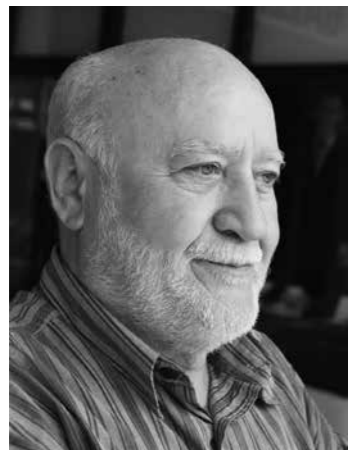
цртежа у Ријеци, Тријеналима југословенске ликовне уметности, Бијеналу Југословенске ликовне уметности у Њујорку, Бијеналу медитеранских земаља у Александрији...

Добитник је великог броја домаћих и страних награда за сликарство и цртеж, као што су три признања на Октобарском салону (Награда за сликарство и Награда публике на 18. Октобарском салону 1977. и Награда за сликарство на 29. Октобарском салону 1988. године), две Награде на Меморијалима Надежде Петровић (1978, 1990), две Награде на Меморијалу Милене Павловић Барили у Пожаревцу (1985, 1995), I награда за сликарство на Бијеналу младих у Ријеци (1979), I награда на Бијеналу југословенске ликовне уметности у Њујорку (1980), Награда на Бијеналу медитеранских земаља у Александрији (1980), Златна палета УЛУС-а (1985) и Политикина награда (1990).

Дела му се чувају у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, као и многим другим музејима, галеријама и јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Облаци, 1978.
уље на платну, 180 x 151 цм
Колекција Дражовић

Ђорђије Црнчевић

Рођен је 1941 у Дупилу, Црмница. Завршио је Академију ликовних уметности у Београду 1967, а постдипломске студије 1972. године у класи проф. Мише Поповића. Био је професор на Вишој школи ликовних и примењених уметности у Београду (1991–2008).

Био је члан УЛУС-а од 1968. и члан вајарске групе *Десет плус* од 1976. године. Поред вајарства, бавио се и графиком и сликарством.

Самостално је излагао од 1969. године и имао је преко двадесет самосталних изложби у земљи и иностранству. Учествовао је на групним изложбама у организацији УЛУС-а, Октобарским салонима, изложби ПРОСТОР, изложби Графика београдског круга, изложби Цртеж и мала пластика, Бијеналу мале пластике у Мурској Соботи, као и на многим уметничким колонијама. Извео је више скулптура у слободном простору: у Београду, Даниловграду, Сокобањи, Порторожу, Кикинди, Сремској Митровици, Карансебешу (Румунија) и Апатину.

Био је стипендиста Фонда младих и добитник бројних награда, међу којима су Награда скулптуру фонда „Сретен Стојановић” (1968), Награда на изложби ПРОСТОР '78 (1978), Награда на Бијеналу мале пластике у Мурској Соботи (1979), Награда на Првом бијеналу цртежа и мале пластике у Београду (1993), Велика награда УЛУС-а (1997) и Награда Јесење изложбе УЛУС-а (2009).

Његова дела се налазе у збиркама Музеја савремене уметности у Београду, Академије ликовних уметности у Београду, Музеја Цептер у Београду, Народног музеја Црне Горе на Цетињу, Neue Galerie у Грацу, Савремене галерије Уметничке колоније Ечка у Зрењанину, Савремене галерије у Нишу, као и у јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Умро је 2013. у Београду

Без назива, 2012.
сига, мермер, 13 x 14 цм

Марко Челебовић

Рођен је 1902. године у Београду. Дипломирао је права на Сорбони у Паризу 1922. године. Учио је скулптуру на Академији *Grande Chaumière* 1921–1923. код Антоана Бурдела, уз чију се подршку посвећује сликарству од 1923. Настанио се у Сен Тропеу 1925. године, а за време Другог светског рата придружио се француском покрету отпора. Био је саветник у југословенској амбасади у Паризу (1949–1952) и, са прекидима, професор на Академији ликовних уметности у Београду (1947–1959). Вратио се у Француску 1960. године.

Био је члан уметничких група *Облик*, *Дванаесторица* и *Самостални*, као и члан Удружења југословенских уметника у Паризу и УЛУС-а, секретар СЛУЈ-а и један од потпредседника Међународног удружења ликовних уметника при Унеску.

Израже од 1925. на групним изложбама, а самостално од 1926, највише у Паризу и Београду. Учествовао је на Тиљеријском салону (1925, 1926, 1932), Међународној изложби у Паризу (1937), Бијеналу у Токију (1955), Бијеналу у Сао Паолу (1957) и Светској изложби у Бриселу (1958), као и на репрезентативним изложбама југословенске уметности у Паризу, Лондону и Риму. Имао је две ретроспективне изложбе у Уметничком павиљону „Цвијета Зузорић“: прву, коју је непосредно пре тога приказао и у Паризу, одржао је 1952, а другу 1982. године.

Изабран је за дописног члана САНУ 1958, а за редовног 1968. године. Добио је више значајних признања, међу којима и Награду I меморијала Надежде Петровић (1960), Седмојулску награду (1963), Златну плакету за сликарство на III југословенском тријеналу (1967), Награду АВНОЈ-а (1974), као и Орден братства и јединства I реда, Орден рада I реда и Орден Републике са златним венцем (1982).

Његова дела чувају се у Народном музеју и Музеју савремене уметности у Београду, Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду, Националном музеју савремене уметности при Бобуру у Паризу, као и у многим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама код нас и у свету.

Умро је 1986. године у Сен Тропеу.

Жена са глобусом, 1938.
уље на платну, 73,5 x 92 цм
Колекција Дражовић

Горан Чпајак

Рођен је 1963. године у Пријепољу. Завршио је средњу уметничку школу у Сплиту и дипломирао је на Факултету примењених уметности у Београду 1988. године. После студија одлази у Пјетрасанту, где стиче знања о обради камена. Од тада живи и ствара на релацији Београд – Италија. Редовни је професор Факултета примењених уметности.

Члан је УЛУС-а од 1988. године. Самостално је излагао у Београду, Салцбургу, Нишу, Паризу, Пријепољу, Цириху, Чикагу итд. Учествовао је на бројним групним изложбама у Србији, Кини, Француској, Немачкој, Јапану, Канади, Ита-

лији, Холандији, Тајвану, Енглеској... Извео је преко 30 скулптура у јавном простору.

Добитник је више награда, као што су Прва награда на Конкурсу за скулптуру у камену (Музеј модерне уметности, Тајпеј, Тајван, 1993), Прва награда на Међународном симпозијуму скулптуре (Музеј модерних уметности, Каохсиунг, Тајван, 1995), Прва награда на конкурс за скулптуру у јавном простору града Рима 2007, Специјална награда на међународном конкурс Скулптура, архитектура и простор (Кађима, Токио, Јапан, 2010) и Награда Јесење изложбе УЛУС-а 2018. године.

Дела му се налазе у Музеју на отвореном у Ричионеу у Италији, Музеју скулптуре у граниту у Асуану у Египту, у више музеја савремене уметности на Тајвану, као и у многим приватним и јавним колекцијама у земљи и иностранству.

Сенке изнад моје ливаде, 1997.
црни белгијски мермер, 120 x 70 x 30 цм

Леонид Шејка

Рођен је 1932. у Београду. Дипломирао је на Архитектонском факултету у Београду 1960. године. Студијски је боравио у Швајцарској, Немачкој, Италији, Холандији и Енглеској.

Био је члан УЛУС-а од 1961. Основао је уметничку групу *Медиала* и био њен најважнији теоретичар.

Први пут је излагао 1953. у Београду са Дадом Ђурићем, Урошем Тошковићем и Сенишом Вуковићем. Са Миром Главуртићем, Владаном Радовановићем и Ољом Ивањиц-

ки приређује изложбу *Медијалних истраживања* 1958. која обележава прерастање Друштва *Балтазар* у групу *Медиала*. Одржао је 12 самосталних изложби у Београду, Цириху, Базелу и Берну. Излагао је на Октобарском салону, Тријеналу ликовних уметности, Бијеналу младих, изложбама надреализма, годишњим изложбама УЛУС-а, Медитеранском бијеналу у Александрији (1963), Међународној изложби акварела у Бруклину (1963) и репрезентативним изложбама југословенске уметности у земљи и иностранству.

Поред сликарства, којим се бавио од 1950, бавио се и скулптуром (накратко), графиком, фотографијом, сценографијом, илустрацијом књига, теоријом уметности и есејистиком, као и хепенингом и конкретном музиком. Теоријске текстове је објављивао у листовима *Видици*, *Поља*, *Студент*, *Полет*, *Данас*, *Разлог*, *Медиала* и *Уметност*. Аутор је књиге *Трактат о сликарству*, за коју је добио Нолитову награду 1965. године. Постхумно му је објављена књига *Град*, *Љубришите*, *Замак I, II* 1982. године у издању Књижевних новина.

Дела му се чувају у Музеју савремене уметности у оквиру Легата Ане Чолак-Антић, Народном музеју у Београду, као и у бројним другим музејско-галеријским установама, јавним и приватним збиркама.

Умро је 1970. у Београду.

Музејска поставка, 1956.
уље на платну, 95,5 x 67,5 цм
инв.бр. МСУ/ 2127

Милош Шобајић

Рођен је 1945. године у Београду. Академију ликовних уметности у Београду завршио је 1970. године. Од 1972. живи и ради у Паризу. По повратку у Београд 2005. године оснива Факултет за уметност и дизајн на Мегатренд универзитету, на којем је био професор и декан до 2014, а затим почасни доктор и професор емеритус. Био је гостујући професор на *Academy of Fine Arts* у Кини, где је предавао сликарство од 2004. до 2006. године.

Од 1972. приредио је преко осамдесет самосталних изложби у Београду, Паризу, Венецији, Руану, Њујорку, Лос Анђелесу,

Цетињу, Женеви, Стразбуру, Франкфурту, Лијежу, Риму и другим градовима. Учествовао је на преко четири стотине групних изложби у земљи и иностранству, међу којима су годишње изложбе УЛУС-а, Октобарски салони и Тријенала југословенске ликовне уметности. Био је југословенски представник на Венецијанском бијеналу 1995. године.

Бави се сликарством, инсталацијама, скулптуром и писањем. О раду Милоша Шобајића објављено је пет монографија, чији су аутори Ален Жуфроа, Петер Хандке, Едвард Луси Смит, Ирина Суботић и Љубица Миљковић.

Добитник је бројних признања: Награде Октобарског салона (1977), Награде Златни беоцуг (2011), Вукове награде (2012), Награде Јесење изложбе УЛУС-а (2012), Награде Мише Анастасијевића (2013), Златне медаље за заслуге Републике Србије (2019) итд.

Дела му се чувају у Народном музеју у Београду, Музеју савремене уметности у Београду, Националном фонду савремене уметности у Паризу, Музеју модерне уметности на Цетињу, Музеју савремене уметности у Москви, Музеју Лудвиг у Кобленцу, Пинакотеци у Атини, као и у другим музејима, галеријама, јавним и приватним збиркама у земљи и иностранству.

Париз, 1972.
уље на платну, 130 x 195 цм
Колекција Дражовић

Сава Шумановић

Рођен је 1896. године у Винковцима. Сликаство је учио у Уметничкој школи у Загребу од 1914. до 1918. код проф. Отона Ивековића и Менци Клемента Црнчића, који су били минхенски ђаци. Одлази у Париз 1920. и борави у Лотовом атељеу, где настају прва кубистичка платна која излаже у Загребу 1921. године. Због финансијских околности враћа се у Загреб. Под утицајем Лотових конструктивистичких начела објавио је 1924. године текстове *Сликар о сликарству* и *Зашто волим Пусеново сликарство*, у којима је објаснио свој сликарски став. Поново одлази у Париз 1925. године. Крајем 1927. и почетком 1928. године доживљава нервни слом због

којег потом напушта Париз. Током његовог другог париског боравка истакнути француски критичар Флоран Фелс прогласио га је најталентованијим од свих југословенских уметника тада присутних у Паризу. Трећи боравак у Паризу од 1928. до 1930. био је прекинут болешћу због које је био присиљен да се врати у Шид, где је живео и стварао до трагичне смрти.

Био један од оснивача групе *Облик*. За живота је имао 28 изложби, од којих 6 самосталних. Учествовао је на групним изложбама у Загребу, Београду, Паризу, Осијеку, Ријеци, Новом Саду, Суботици, Барселони, Лондону, као и на изложби југословенских уметника у Амстердаму и Бриселу 1932. године. У Паризу је излагао на Јесењем салону (1926, 1928), Пролећном салону (1927, 1928) и Салону независних (1927). Самостално је излагао четири пута у Загребу (1918, 1920, 1921, 1922) и два у Београду (1928, 1939).

Његова дела чувају Галерија „Сава Шумановић“ у Шиду, Народни музеј и Музеј савремене уметности у Београду, Спомен-збирка Павла Бељанског у Новом Саду, Музеј Ежен Буден у Паризу и многи други музеји, галерије, јавне и приватне збирке у земљи и широм света.

Заробљен је у Шиду у усташкој рацији 1942. године и убијен у Сремској Митровици.

Лежећи акт, 1926.
уље на платну, 81 x 100 цм
Инв.бр. МСУ/121

ЛУС
100

Заменик

Први саставан ликовних уметника: Сми
Нара и вајара одржан је у Београду 15. новем
бра 1919 године у сали ПР Београдске гимназије
а по предлогном етнографичком скупштину уметни
ка: Т.Т. Уроша Прегита, Ђоке Ђовановића, Симоно
Рокеанчића, Милана И. Мишовановића, Бранка
Костовића, Тамара Кретића, Мудомира Иван
овића, Бетле П. Ђукановића, Јосе В. Маринковића,
Стевана Мишовановића, Крсти Милићевића,
Ђосифовића, Драгољуба Павловића, Георгија Сит
новића, Момчила Нубановића, Венко Ситан
овића, Милоша Јуришића, Мије Мобачића,
Милана Мишовановића, Драгана Милошевића,
Кеке, Чвечићеве и Радевићеве маж. београ.

Удружење ликовних уметника је утврдио:
Т.Т. за председника, скар Урош Прегит, за
в. председника, скар Бранко Костовић, за
секретара, скар Милан И. Мишовановић, за
државника, вајар Симоно Рокеанчић и за
напредни одбор, Бетле П. Ђукановића, Драгумир
Крстић, Момчило Нубановић, Мудомир Ивановић и
Милано Мишовановић.

Заменик се звао: Удружење ликовних
уметника.

Удружење ликовних уметника је одлучило
да се утврди толико велика јубилејска
уметничка у деценији, да се изврши
акција етнографичка.

15. новембра 1919г. Удружење ликовних уметника,
у Београду.
Секретар
Милошевић
скар.

Други саставан одржан је 22. новембра об. год.
Претурано је одлучено о пројекту пага, који је
рођеносту Т. Т. Мишовановића у 10 година.

Третњи саставан одржан је 29. новембра об. год.
На овоме је саставану поздрављен паг о прој.
вајару Драгану пага обрз ујугушана.

На предлог, Т. Т. Мишовановића, упућен је
за нареду ујугушана Т. Милош Милошевић, скар.
и на предлог Т. Т. Мишовановића, упућ.
дени је за нареду Т. Т. Мишовановића, скар.

Четврти саставан одржан је 6. децембра об. год.
У одлуци и председника обрз ујугушана, гледају.
погледао је се о етнографичким ујугушана, које с.
погледао скупштински на уметност Т. Т. Мишовановића
и Милошевића.

На предлог секретара ујугушана Т. Милошевића
Мишовановића, председник се о етнографичким ујугушана
погледао скупштински на уметност Т. Т. Мишовановића
и Милошевића.

На предлог Т. Уроша Прегита, упућен је за
нареду Т. Драгумир Крстић, скар.

Петти саставан одржан је 13. децембра
об. год.

Т. председник ујугушана, скар Милошевића
скупштински на уметност Т. Т. Мишовановића
и Милошевића у Сарајеву, о заједничком
пагу и солидарности њих јубилејских
уметника.

Т. председник ујугушана, погледао на нареду
саме изабрану етнографичку јубилејску Милошевића
и Милошевића наставнику уметности у Београду,
Милошевића, за етнографичку уметност,
што је и упућено.

На овоме се својим предлогом Комитетизацији
о страници рада овог Удружења и на примерку
друштвених секретара, упућена је дао VIII тачка:
~~III~~ Удружење се приликом иницијативе
помаже осигурање извођача у земљи и на
странама, припремајући извођача странама
уметника и да уживе на Министарство
Проведете, да оно на првом месту помаже
и организације извођача у земљи. Са овом
Рочи VIII, одржано је почетно припремање
рада рада и он је усвојен у ваздух у овоме:

I, Припремање извођача државне
економике организације.

II, - а) Уредбе постојања уметника
који су у државној служби. Одредбување максималног
мањег броја часова или максималног рада.

б) Уредбе Министарства економије,
земљи уметничка, који имају у државној
служби.

в) Уредбе Министарства пошти, која се
даје уметничким радни институционалних
службе или радни рада у земљи и на странама.

г) Уредбе Министарства економије за
уметности.

III, Организација уметничких извођача у
земљи.

IV, Пописивање артиста у извођача и
часови за уметности.

V, Пописивање уметничких фондова и
земљи држава.

VI, Пописивање уметничких галерија и
збирка за вештаке и улоге и за Рочије.

VII, Уредбе Министарства државне и
оштинске

Удружења (Рочије и директна Удружења) и
остале институционалних гена.

б) одређене градове, тачки,
за све јавних економике, зградне државних граде,
вина: урба, држа, истраживања, Шеталишта,
Истраживања, Министарства економије, и.т.д.,
државне државних градевина, Рочијева умет,
и.т.д. за Рочије урба, државних економије,
Рочије урба, економије у државних,
Рочије Рочије, истраживања и марада,
одредбување државних Рочије за уметности
државне и државне економије и.т.д.

VIII, Министарство државних Рочије за
земљи и државних граде.

IX, Министарство државних Рочије
уметности економије.

X, Министарство државних Рочије
економије о извођача и о уметности.

XI, Министарство државних Рочије
економије уметности економије.

XII, Обавештавање уметности економије
уметности економије Министарства Проведете.
Уредба. Карни Рочије економије. Рочије економије.

III, Удружење се приликом иницијативе
помаже осигурање извођача у земљи и на
странама, припремајући извођача странама умет,
ника, и да уживе на Министарство Проведете,
да оно на првом месту помаже и органи-
зије извођача у земљи.

По приликом Рочије. Министарство економије
Министарство економије Рочије економије, умет,
Министарство економије на Рочије економије, са Рочије и
уметности приликом економије Рочије економије,
државне организације.

13. децембра 1939г.
У Београду.
Министарство економије.
Министарство економије.

ЛУС
100

Издавач: УЛУС

За издавача: **Мирослав Лазовић**

Кустос УЛУС-а: **Оливера Вукотић**

Аутор каталога и изложбе: **Наталија Церовић**

Организациони одбор јубилеја: **Мирослав Лазовић, Љиљана Мићовић, Слободан Кузмановић и Драгана Кнежевић**

Сарадници на изложби у Павиљону: **Љиљана Тадић, Биљана Огњеновић**

Ликовно-графичко решење и припрема: **Исидора М. Николић**

Лектура и коректура: **Анђа Мркобрад**

Фотографије: **Влада Поповић и аутори**

Портрети аутора: **Драгиша Радуловић**

Поставка изложбе: **Срђан Матић, Саша Јанковић, Саша Анђелковић**

Уметнички савет УЛУС-а: **Ђорђе Аралица, председник, Анђелка Бојовић, заменик председника, Драган Цветковић Цвеле, Весна Милуновић, Весна Ристовски, Биљана Вуковић, Душан Микоњић, Станко Зечевић, Радомир Станчић.**

Штампа: **Цицера**

Тираж: **500**

Захваљујемо се :

Радивоју Драговићу на уступљеним радовима из своје колекције за излагање у Павиљону; Народном музеју и Музеју савремене уметности из Београда као и Уметничкој галерији „Надежда Петровић“ из Чачка што су дозволили употребу репродукција изабраних радова из њихових збирки у каталогу; РТС-у на уступљеним документарним емисијама из историјата УЛУС-а

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

73/76:069.9(497.11)"2019"(083.824)
73/77.071.1:929(497.11)"19/20"(083.824)

УДРУЖЕЊЕ ликовних уметника Србије (Београд)

Улус : 100 година : 100 уметника : 100 дела :
Уметнички павиљон "Цвијета Зузорић" 22. новембар
-12. децембар 2019. [и] Галерија УЛУС 22. новембар
- 3. децембар 2019. / [аутор каталога Наталија
Церовић] ; [фотографије Влада Поповић]. - Београд
: УЛУС, 2019 (Београд : Цицера). - 231 стр. : илустр.
; 21 x 22 cm

Тираж 500.

ISBN 978-86-6307-102-5

а) Удружење ликовних уметника Србије (Београд)
-- 2019 -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 281318412